

"AzerGold" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin

2020-ci il üzrə

İLLİK İDARƏETMƏ HESABATI

1. Emitentin tam və qısaldılmış adı, vergi ödəyicisinin eyniləşdirmə nömrəsi (VÖEN), dövlət qeydiyyatının tarixi və nömrəsi;
 - "AzerGold" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti / "AzerGold" QSC / VÖEN:1403467421/ Qeydiyyata alındığı tarix 05.07.2016
2. Emitentin hüquqi ünvanı və olduğu yer;
 - **Hüquqi ünvan:** AZ1010, Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Ü.Hacıbəyov, ev 84
 - **Olduğu yer:** Bakı şəhəri, Mikayıl Müşfiq küç., 2H
3. Emitentin adında dəyişikliklər olduqda, emitentin bütün əvvəlki adları, habelə onların qeydiyyata alındığı tarixlər, emitent digər hüquqi şəxsin bölünməsi və ya tərkibindən ayrılması şəklinə yenidən təşkil yolu ilə yaradıldıqda, yenidən təşkilin forması, həmin hüquqi şəxsin adı, emitent hüquqi şəxslərin birləşməsi və ya çevrilmə şəklinə yenidən təşkil yolu ilə yaradıldıqda, yenidən təşkilin forması, həmin hüquqi şəxslərin adları;
 - Hesabat dövrü ərzində "AzerGold" QSC-yə münasibətdə sadalanan hallar mövcud olmamışdır.
4. Emitentin hesabat dövrü ərzində yaranmış və ləğv edilmiş filialları və nümayəndəliklərinin adı, olduqları yer və qeydiyyatları haqqında məlumatlar;
 - Hesabat dövrü ərzində "AzerGold" QSC-nin hər hansı yaranmış və ləğv edilmiş filialları və nümayəndəlikləri olmamışdır.
5. Emitentin hesabat dövrü ərzində yaranmış və ya ləğv edilmiş hər bir törəmə cəmiyyətinin adı, təşkilati-hüquqi forması, hüquqi ünvanı, qeydiyyatı haqqında məlumatlar, nizamnamə kapitalında emitentin payı, hüquqi şəxsin emitentin törəmə cəmiyyəti hesab olunması üçün əsas olan müqavilənin bağlanma tarixi və qüvvədə olma müddəti;
 - **"DAŞKƏSƏN DƏMİR FİLİZ" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti (MMC)**
 - Hüquqi ünvanı: AZ1600, Daşkəsən rayonu, İ.Qayıbov, ev 1
 - Qeydiyyat haqqında məlumatlar: Qeydiyyata alındığı tarix: 14.12.2020, dövlət qeydiyyat nömrəsi: VÖEN 4900437551
 - Nizamnamə kapitalında emitentin payı: "AzerGold" QSC- 1 pay (100%)

6. Emitent şirkətlər qrupunun bir hissəsi olduğu təqdirdə qrupun (emitent daxil olmaqla iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində fəaliyyət göstərən bir və ya daha artıq törəmə təşkilatı olan qrupdur) adı;

- “AzerGold” QSC şirkətlər qrupunun bir hissəsi deyil.

7. Emitentin məşğul olduğu fəaliyyət istiqamətləri;

- Faydalı qazıntı ehtiyatlarının dövlət balansına qəbul edilmiş əlvan və qara metal filizi yataqlarının öyrənilməsi, tədqiqi, kəşfiyyatı, işlənməsi və idarə olunması;
- Faydalı qazıntı ehtiyatlarının dövlət balansında qeydiyyatı və uçota alınmış tərkibində əlvan və qara metal filizi olan kommersiya əhəmiyyətli filizin hasilatı, daşınması, emalı və satışı;
- Yeni texnologiyaları, texniki vasitələri tətbiq etməklə yüksəkkeyfiyyətli əlvan və qara, o cümlədən nəcib metalların istehsalı, emalı, onlardan müasir tələblərə cavab verən rəqabətədavamlı məhsulların istehsalı və belə məhsulların satışı;
- Cəmiyyətin fəaliyyətində yeni texnologiyaların tətbiqi, texniki bazanın müasirləşdirilməsi və ondan səmərəli istifadə edilməsi, beynəlxalq standartların tələblərinə uyğun məhsul istehsalı güclərinin formalaşdırılması;
- Cəmiyyətin fəaliyyətinin inkişaf etdirilməsi, effektivliyinin və etibarlılığının yüksəldilməsini təmin etmək üçün investisiyaların cəlb edilməsi üzrə fəaliyyətin həyata keçirilməsi;
- Cəmiyyətin qurğu və avadanlıqlarının texniki təhlükəsizliyinin, həmçinin istehsalatın fəaliyyətini təmin edən proqram və texniki vasitələrin təhlükəsizliyinin təmin olunması üçün tədbirlərin görülməsi;
- Cəmiyyətin, onun törəmə cəmiyyətlərinin, habelə idarə, filial və nümayəndəliklərinin iqtisadi və maliyyə vəziyyətinin təhlili və onların fəaliyyətinin səmərəliliyinin yüksəldilməsi məqsədi ilə tədbirlər görülməsi;
- Cəmiyyətin işçilərinin sosial müdafiəsinin və əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması, əməyin mühafizəsi tədbirlərinin həyata keçirilməsi;
- Cəmiyyətə aid olan məsələlər üzrə islahatların aparılmasına dair təkliflərin hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi;
- Müvafiq hüquqi aktlarda Cəmiyyətə münasibətdə nəzərdə tutulmuş tapşırıqların yerinə yetirilməsi ilə bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsi;
- Müasir informasiya texnologiyalarının və proqram təminatının tətbiqi vasitəsilə Cəmiyyətin fəaliyyətinin səmərəliliyinin artırılması;
- “Dövlət satınalmaları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən olunmuş qaydada malların (işlərin və xidmətlərin) satın alınması və müqavilələrin bağlanması;
- Aidiyyəti üzrə dövlət sirrinin və məxfilik rejiminin qorunmasının təmin edilməsi və ona riayət edilməsinə nəzarət olunması;
- Cəmiyyətdə yeni texnologiyaları, texniki vasitələri tətbiq etməklə ətraf mühitə təsirin minimuma endirilməsi, ətraf mühitin qorunması və bərpasına yönəldilmiş tədbirlərin həyata keçirilməsi;

- Fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun sahələrdə kadrlarla işin təşkili və aparılması, personalın bilik səviyyəsinin (o cümlədən, texniki istismar və yangın təhlükəsizliyi qaydaları sahəsində) yoxlanılması;
- Fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun sahələrdə elmi-tədqiqat və təcrübə konstruktor işlərinin, innovasiya layihələrinin, marketing araşdırmalarının, elmi nailiyyətlərin tətbiq edilməsi və rəqabətə davamlı məhsul istehsalının inkişafına xidmət edən digər tədbirlərin həyata keçirilməsi;
- Cəmiyyətin fəaliyyəti ilə bağlı daxil olan müraciətlərə qanunla müəyyən olunmuş qaydada və müddətdə baxılması;
- Cəmiyyətin sərəncamında olan əmlakın qorunmasının və ondan səmərəli istifadə olunmasının təmin edilməsi;
- Fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun sahələrin inkişafına dair istehsal, elmi-texniki, iqtisadi və sosial proqramların işlənilib hazırlanması, onların icrasının təmin edilməsi;
- Fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun sahələrdə dövlət orqanları, hüquqi və fiziki şəxslər, o cümlədən xarici dövlətlərin müvafiq qurumları, hüquqi və fiziki şəxsləri ilə əməkdaşlığın həyata keçirilməsi;
- Fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun sahələrdə müxtəlif sərgilərin, təqdimatların, treninqlərin və seminarların keçirilməsi.

8. Emitent lisenziya və ya icazəyə malik olduqda, onlar üzrə fəaliyyət növləri və qüvvədə olma müddətləri;

- Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyi tərəfindən verilmiş 29.03.2017-ci il tarixli qızılın və digər qiymətli metalların hasilatı və emalı vasitələrinin dövriyyəsinə dair İcazə-müddətsiz
- Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən verilmiş 05.12.2016-cı il tarixli 5 (beş) il müddətinə "Çovdar" qızıl yatağında qızılı filizi hasilatı məqsədi ilə verilmiş dağ-mədən ayırması Aktı.
- Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən verilmiş 07.09.2020-ci il tarixli 2 (iki) il müddətinə "Ağyoxuş" qızıl yatağında qızılı hasilatı məqsədi ilə verilmiş dağ-mədən ayırması Aktı.
- Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən verilmiş 09.10.2017-ci il tarixli 5 (beş) il müddətinə "Çənlibel" kaolin yatağında kaolin gili hasilatı məqsədi ilə verilmiş dağ-mədən ayırması Aktı.
- Azərbaycan Respublikası Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi tərəfindən verilmiş 3616 qeydiyyat nömrəli 25 dekabr 2020-ci il tarixli "Mülki dövriyyənin müəyyən iştirakçılara mənsub ola bilən və dövriyyədə olmasına xüsusi icazə əsasında yol verilən (mülki dövriyyəsi məhdudlaşdırılmış) əşyaların dövriyyəsi üçün" Xüsusi İcazə
- Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən verilmiş EL-476/2018 nömrəli 23 noyabr 2018-ci il tarixli "Təhlükəli yüklərin nəqliyyat vasitəsilə daşınması" Lisenziya

9. Emitentin təklif etdiyi məhsullar və xidmətlər;

- Qızıl və gümüş metal tərkibli xəlitə.

- Pərakəndə şəkildə qızıl külçə və qızıl və gümüş sikkələrin satışı (Heydər Əliyev Mərkəzi – 5,10,20 qr, Çələbi – 5,10,20 qr, Qobustan – 5,10, 20 qr).

10. Emitentin işçilərinin sayı və onun rüblük dinamikası;

- 31.03.2020 - 347 nəfər
- 30.06.2020 - 357 nəfər
- 30.09.2020 - 369 nəfər
- 31.12.2020 - 415 nəfər

11. Emitentin idarəetmə orqanları haqqında məlumat: direktorlar şurası (müşahidə şurası) (olduqda), icra orqanı, audit komitəsi (olduqda), onların üzvlərinin adı, soyadı, atasının adı;

- **Müşahidə Şurası:** Sədr: Nəcəf Rövşən Çingiz oğlu, üzvləri: Pənahov İlham Abbas oğlu, Hüseynov Orxan Rəhman oğlu, Şirinzadə Natiq Əhməd oğlu, Ağakışiyev Elçin Nadir oğlu.
- **İdarə Heyəti:** İdarə Heyətinin sədri – Zakir Zaur oğlu İbrahimov, İdarə Heyətinin üzvü – sədrin müavini - Oqtay Xanlar oğlu Məmmədov, İdarə Heyətinin üzvü – sədrin müavini - Xəyyam Oqtay oğlu Fərzəliyev, İdarə Heyətinin üzvü – sədrin müşaviri - Orxan Nazim oğlu Novruzov.

12. Emitentin fiziki və hüquqi şəxs olan səhmdarlarının (payçıların) ayrı-ayrılıqda sayı;

- Cəmiyyətin bütün səhmləri dövlətə məxsusdur.

13. Emitentin nizamnamə kapitalının beş faizi və daha artıq həcmdə səsli səhmlərinə (paylara) malik olan şəxslər (fiziki şəxsin soyadı, adı, atasının adı; hüquqi şəxsin adı, olduğu yer və VÖEN-i), onların hər birinə məxsus olan səhmlərin sayı (səhmlərin hər növü üzrə ayrı-ayrılıqda göstərilir) və emitentin nizamnamə kapitalında payı;

- Cəmiyyətin bütün səhmləri dövlətə məxsusdur.

14. Nizamnamə kapitalında emitentin payı beş faizdən az olmayan hüquqi şəxslər (hüquqi şəxsin adı, olduğu yer, VÖEN-i, nizamnamə kapitalında emitentin payı);

- **“DAŞKƏSƏN DƏMİR FİLİZ” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti (MMC)**
 - Hüquqi ünvanı: AZ1600, Daşkəsən rayonu, İ.Qayıbov, ev 1
 - Qeydiyyat haqqında məlumatlar: 14.12.2020(VÖEN 4900437551)
 - Nizamnamə kapitalında pay: “AzerGold” QSC- 1 pay (100%)

15. Emitentin səhmdarlarının (payçıların) hesabat dövrü ərzində keçirilmiş yığıncaqları barədə məlumat:

- yığıncağın keçirilmə tarixi və yeri (ünvan)
 - ümumi yığıncaqda qəbul edilmiş qərarlar.
1. Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyat nazirinin F-12 nömrəli Əmri - Bakı şəhəri, 27 fevral 2020-ci il:
 - "AzerGold" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin 2020-ci il üzrə xərclər smetası 181,685,920 manat məbləğində təsdiq edilmişdir.
 2. Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyat nazirinin F-13 nömrəli Əmri - Bakı şəhəri, 27 fevral 2020-ci il:
 - "AzerGold" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin işçilərinin say həddi təsdiq edilmişdir.
 3. Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyat nazirinin F-24 nömrəli Əmri - Bakı şəhəri, 11 mart 2020-ci il:
 - İqtisadiyyat nazirinin 14.06.2019-cu il tarixli F-123 nömrəli Əmrinə dəyişiklik – Cəmiyyətin Müşahidə Şurasının üzvlərinə dəyişiklik edilmişdir.
 - İqtisadiyyat nazirinin 25.02.2020-ci il tarixli F-9 nömrəli Əmri ləğv edilmişdir.
 4. Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyat nazirinin F-53 nömrəli Əmri - Bakı şəhəri, 15 may 2020-ci il:
 - "AzerGold" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin 2020-ci il üzrə Fəaliyyət Planı müəyyən edilmişdir.
 5. Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyat nazirinin F-71 nömrəli Əmri - Bakı şəhəri, 22 iyun 2020-ci il:
 - "AzerGold" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən istiqrazların emissiya edilməsinə dair qərar qəbul edilmişdir.
 6. Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyat nazirinin F-73 nömrəli Əmri - Bakı şəhəri, 25 iyun 2020-ci il:
 - "AzerGold" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin 2019-cu il üzrə kənar auditor tərəfindən rəy verilmiş maliyyə hesabatları təsdiq edilmişdir.
 - "AzerGold" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin 2019-cu ilin sonuna olan bölüşdürülməmiş mənfəətinin 15.000.000 manat məbləğində hissəsinin Cəmiyyətin nizamnamə kapitalına yönəldilməsinə qərar verilmişdir.
 7. Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyat nazirinin F-118 nömrəli Əmri - Bakı şəhəri, 25 avqust 2020-ci il:
 - Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyat nazirinin F-12 nömrəli Əmrinə dəyişiklik edilmişdir: 181,685,920 rəqəmi 192,716,500 rəqəmi ilə əvəz edilmişdir.

8. Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyat nazirinin F-119 nömrəli Əmri - Bakı şəhəri, 27 avqust 2020-ci il:
- "AzerGold" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin işçilərinin say həddi təsdiq edilmişdir.
 - Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyat nazirinin F-13 nömrəli əmrinin 1-ci bəndi ləğv edilmişdir.
9. Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyat nazirinin F-132 nömrəli Əmri - Bakı şəhəri, 14 sentyabr 2020-ci il:
- "AzerGold" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin 2035-ci ilədək olan dövr üzrə İnkişaf Strategiyası təsdiq edilmişdir.
 - Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyat nazirinin 17 aprel 2017-ci il tarixli F-54 nömrəli Əmrinin 1-ci bəndi ləğv edilmişdir.
10. Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyat nazirinin F-144 nömrəli Əmri - Bakı şəhəri, 02 oktyabr 2020-ci il:
- "AzerGold" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti ilə "STAR MİNING" MMC arasında ilkin olaraq ümumi məbləği ƏDV daxil olmaqla 78 328 115.90 manat məbləğində 24 aylıq xüsusi əhəmiyyətli əqdin bağlanılmasına razılıq verilmişdir.
11. Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyat nazirinin F-156 nömrəli Əmri - Bakı şəhəri, 3 noyabr 2020-ci il:
- "AzerGold" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti ilə "Azeri Mining Group" MMC arasında ilkin olaraq ümumi məbləği ƏDV daxil olmaqla 49 026 640,00 manat məbləğində xüsusi əhəmiyyətli əqdin bağlanılmasına razılıq verilmişdir.

17. Emitent tərəfindən bağlanmış xüsusi əhəmiyyətli əqdlər barədə məlumatlar:

- əqdin məbləği;

1. "AzerGold" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti ilə "STAR MİNING" MMC arasında - ümumi məbləği ƏDV daxil olmaqla 78 328 115.90 manat.
2. "AzerGold" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti ilə "Azeri Mining Group" MMC arasında - ümumi məbləği ƏDV daxil olmaqla 49 026 640,00 manat.

- hesabat tarixinə əqdin ödənilməmiş hissəsi.

1. "STAR MİNING" MMC üzrə əqdin ödənilməmiş hissəsi ƏDV daxil – 74 282 621.31 manat
2. "Azeri Mining Group" MMC üzrə əqdin ödənilməmiş hissəsi ƏDV daxil – 46 733 510.6 manat

18. Emitent tərəfindən aidiyyəti şəxslərlə bağlanmış əqdlər barədə məlumatlar:

- bağlanmış əqdin mahiyyəti, tarixi və məbləği;
- aidiyyəti şəxs barədə məlumat və emitentlə aidiyyət əlaqəsi.

Müvafiq dövr ərzində emitent tərəfindən aidiyyəti şəxslərlə bağlanmış əqd olmamışdır.

20. Hesabatın açıqlanma mənbəyi haqqında məlumat

Mövcud deyildir.

“AzerGold” QSC-nin

İdarə Heyətinin sədrinin

v.m.i.e.

Baş mühasib

Oqtay Məmmədov

Abdulla Babayev

“AzerGold” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2020-ci il tarixinə

**Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına
uyğun Maliyyə Hesabatları və
Müstəqil Auditorun Hesabatı**

Mündəricat

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

MALIYYƏ HESABATLARI

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat.....	1
Mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabat.....	2
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	3
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat.....	4

Maliyyə hesabatları üzrə Qeydlər

1	Cəmiyyət və onun fəaliyyəti.....	5
2	Cəmiyyətin əməliyyat mühiti.....	6
3	Əsas uçot siyasəti	6
4	Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr.....	18
5	Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərtlərin tətbiqi	21
6	Yeni uçot qaydaları	22
7	Səqmentlər üzrə məlumat	25
8	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar və qalıqlar	26
9	Tikili və avadanlıqlar	28
10	Kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivləri	29
11	Qeyri-maddi aktivlər.....	30
12	İstifadə hüquqlu aktivlər və icarə öhdəlikləri.....	31
13	Mal-material ehtiyatları	31
14	Avans ödənişləri	31
15	Ticarət və digər kreditör borclar.....	32
16	Ətraf mühitin bərpası üzrə öhdəlik.....	32
17	Sair qısamüddətli aktiv və öhdəliklər	32
18	Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	32
19	Nizamnamə kapitalı	33
20	Borc vəsaitləri	33
21	Müştərilərlə müqavilələr üzrə gəlirlər.....	34
22	Xidmətlərin maya dəyəri.....	35
23	Ümumi və inzibati xərclər	35
24	Maliyyə xərcləri.....	36
25	Mənfəət vergisi	36
26	Təəhhüdlər və şərti öhdəliklər	38
27	Maliyyə risklərinin idarə edilməsi.....	38
28	Ədalətli dəyər haqqında açıqlamalar.....	40
29	Maliyyə alətlərinin qiymətləndirmə kateqoriyaları üzrə təqdim edilməsi	41
30	Səhm üzrə qazanc.....	41
31	Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr	42

Müstəqil Auditorun Hesabatı

“AzerGold” QSC-nin Səhmdarlarına və Müşahidə Şurasına:

Rəy

Bizim fikrimizcə, hazırkı maliyyə hesabatları bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından “AzerGold” QSC-nin (“Cəmiyyət”) 31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə başa çatmış il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq düzgün əks etdirir.

Auditin predmeti

Cəmiyyətin maliyyə hesabatları aşağıdakılardan ibarətdir:

- 31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat;
- həmin tarixdə başa çatmış il üzrə mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabat;
- həmin tarixdə başa çatmış il üzrə kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat;
- həmin tarixdə başa çatmış il üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat; və
- əsas uçot siyasəti və digər izahedici məlumatlar da daxil olmaqla, maliyyə hesabatları üzrə qeydlər.

Rəy üçün əsas

Biz auditə Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətimiz rəyimizin “Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti” bölməsində əks etdirilir.

Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Müstəqillik

Biz Mühasiblər üçün Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının dərc etdiyi Peşəkar Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Məcəlləsinə (Beynəlxalq Müstəqillik Standartları ilə birlikdə) (MBEŞS Məcəlləsi) uyğun olaraq, Cəmiyyətdən asılı olmadan müstəqil şəkildə fəaliyyət göstəririk. Biz MBEŞS Məcəlləsinə uyğun olaraq, etika ilə bağlı digər öhdəliklərimizi yerinə yetirmişik.

Audit yanaşmamız

İcmal

Əhəmiyyətlilik	• Cəmiyyət üçün ümumi əhəmiyyətlilik dərəcəsi: 2.9 milyon ABŞ dolları – bu, vergidən əvvəlki mənfəətin 5%-ni əks etdirir
Əsas audit məsələləri	• Kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivləri və qeyri-maddi aktivlərin dəyर्सizləşməsi

Audit metodologiyamızın bir hissəsi kimi, biz əhəmiyyətlilik dərəcəsini müəyyən etdik və maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli dərəcədə təhrif edilməsi riskini qiymətləndirdik. Xüsusilə, biz rəhbərliyin (məsələn, ehtimalların irəli sürülməsi və qeyri-müəyyən xarakterli gələcək hadisələrin nəzərdən keçirilməsini özündə ehtiva edən əhəmiyyətli uçot təxminləri) subyektiv mülahizələr tətbiq etdiyi sahələri təhlil etdik. Bütün audit yoxlamalarımızda olduğu kimi, biz, həmçinin rəhbərlik tərəfindən daxili nəzarət sistemində sui-istifadə riskini nəzərdən keçirdik, eləcə də, digər məsələlərlə yanaşı, fırıldaqçılıq hallarına görə əhəmiyyətli təhriflərə səbəb olan qeyri-obyektivlik əlamətlərinin olub-olmadığını təhlil etdik.

Biz audit prosedurlarının həcmi bütövlükdə maliyyə hesabatlarına dair rəy bildirmək məqsədilə kifayət qədər işləri yerinə yetirmək üçün Cəmiyyətin strukturunu, uçot proseslərini və nəzarət vasitələrini, habelə Cəmiyyətin fəaliyyət göstərdiyi sektorun xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq müəyyən etdik.

Əhəmiyyətlik

Audit prosedurlarının həcmi əhəmiyyətlik dərəcəsindən asılıdır. Audit, maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kifayət qədər əminlik əldə etmək üçün nəzərdə tutulur. Təhriflər fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində yarana bilər və fərdi və ya məcmu olaraq istifadəçilərin maliyyə hesabatları əsasında qəbul edəcəyi iqtisadi qərarlara təsir göstərmək ehtimalı olduğu halda əhəmiyyətli hesab edilir.

Peşəkar mühakiməmizə əsasən biz cəmiyyət baxımından müəyyən əhəmiyyətlik dərəcəsini, həmçinin aşağıdakı cədvəldə göstəriləyi kimi, bütövlükdə maliyyə hesabatları üzrə Cəmiyyət üçün ümumi əhəmiyyətliliyi müəyyən etmişik. Bu göstəricilər və keyfiyyət amilləri sayəsində biz auditin həcmi, habelə audit prosedurlarının məzmununu, müddətini və həcmi müəyyən etmiş və mümkün təhriflərin fərdi və ya məcmu olaraq bütövlükdə maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirmişik.

Cəmiyyətin maliyyə hesabatları üçün ümumi əhəmiyyətlik dərəcəsi

2.9 milyon ABŞ dolları

Əhəmiyyətlik dərəcəsinin müəyyən edilməsi

Cəmiyyətin vergidən əvvəlki mənfəətinin 5%-i

Əhəmiyyətlik dərəcəsinin müəyyən edilməsi üçün tətbiq edilən baza göstəricisinin əsaslandırılması

Biz baza göstərici kimi "vergidən əvvəlki mənfəəti" seçmək qərarına gəlmişik. Bizim fikrimizcə bu, illər ərzində gəlir artımı tarixçəsinə malik olan kommersiya təşkilatı üçün ümumi qəbul edilmiş baza göstəricisidir.

Biz bu sektorda fəaliyyət göstərən təşkilatlara tətbiq edilən cəmiyyət əhəmiyyətliliyi hədlərinə uyğun olaraq 5%-lik əmsal seçmişik.

Əsas audit məsələləri

Əsas audit məsələləri peşəkar mülahizəmizə əsasən cari dövr üzrə maliyyə hesabatlarının auditində ən çox əhəmiyyət kəsb etmiş məsələlərdir. Bu məsələlər bütövlükdə maliyyə hesabatlarının audit kontekstində və hazırkı maliyyə hesabatlarına dair rəyimizin formalaşdırılması zamanı nəzərə alınmış və biz bu məsələlərə dair ayrı rəy bildirmirik.

Kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivləri və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməsi

Bax: Qeyd 4 "Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr", Qeyd 10 "Kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivləri" və Qeyd 11 "Qeyri-maddi aktivlər".

Qeyd 10-da göstəriləni kimi, Cəmiyyət on bir pul vəsaitləri yaradan vahid ("CGU") müəyyən edir: Çovdar Sulfid (CGU 1); Filizçay (CGU 2); Mazımçay (CGU 3); Göydağ (CGU 4); Ağyoxuş (CGU 5); Tülallar (CGU 6); Mərəh (CGU 7); Qaradağ (CGU 8); Xarxar (CGU 9); Narçala (CGU 10); Daşkəsən Dəmir (CGU 11).

Hər bir CGU-nun bərpa edilə bilən dəyəri aktivin satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyəri və onun istifadə dəyəri arasında daha böyük olan dəyərin hesablanması yolu ilə müəyyən edilir. Bu hesablamalar zamanı mədən sahəsində beynəlxalq məsləhətçilər tərəfindən həyata keçirilən və hər bir mədən sahəsi üçün mədən xidmət müddətini əhatə edən geoloji tədqiqatlar və rəhbərlik tərəfindən təsdiqlənmiş illik maliyyə büdcələrinə əsaslanan pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə proqnozlardan istifadə edilir.

Bu CGU-lar ilkin texniki-iqtisadi əsaslandırma mərhələsindədir və bazarda metalın qiymətlərindəki gözlənilən azalma həmin CGU-lar üzrə aktivlərin dəyərsizləşmə təhlilində səbəb olmuşdur. 31 dekabr 2020-ci il tarixinə Cəmiyyət tərəfindən kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivləri üzrə aparılmış dəyərsizləşmə təhlili nəticəsində CGU 3 (Mazımçay); CGU 8 (Qaradağ); CGU 9 (Xarxar) və CGU 10 (Narçala) üçün 6,3 milyon ABŞ dolları məbləğində əlavə dəyərsizləşmə xərci müəyyən edilmişdir. Bundan əlavə, CGU 2 (Filizçay) üçün 11,1 milyon ABŞ dolları məbləğində qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməsi zərəri tanınmışdır.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə Cəmiyyət tərəfindən aparılmış dəyərsizləşmə təhlili nəticəsində CGU 1 (Çovdar Sulfid) üçün 12,9 milyon ABŞ dolları məbləğində dəyərsizləşmə xərcinin bərpası tanınmışdır.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivləri üzrə yığılmış dəyərsizləşmə 7,6 milyon ABŞ dolları təşkil edir. Kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivləri və qeyri-maddi aktivlər üzrə dəyərsizləşmə xərcinin mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabatla xalis təsiri 4,5 milyon ABŞ dolları məbləğində zərərdir.

Audit riskinin səviyyəsini, kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivləri və qeyri-maddi aktivlərin maliyyə hesabatları üçün əhəmiyyətini, dəyərsizləşmənin müəyyən edilməsində daha yüksək mülahizə tələb edən və ya müəkkəb olan sahələri, eləcə də gələcək kəşfiyyat nəticələrinin qeyri-müəyyənliyini, fərziyyələrin həssaslığını, habelə diskont dərəcələrini və artım templerini nəzərə alaraq, biz kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivləri və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməsinə əsas audit məsələsi hesab edirik.

Biz kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivləri üzrə bərpa edilə bilən dəyərin rəhbərlik tərəfindən müəyyən edilməsi prosesinə dair məlumat əldə etdik. Biz aktivlərin bərpa edilə bilən dəyərini hesablamaq üçün istifadə edilən hər bir CGU üçün rəhbərliyin istifadə etdiyi pul vəsaitlərinin hərəkəti modelini əldə etdik. Biz modelləri nəzərdən keçirdikdən sonra, onların riyazi cəhətdən düzgünlüyünə əmin olduq. Biz modellərdəki əsas məlumatlar ilə mədən sahəsində beynəlxalq məsləhətçilər tərəfindən aparılmış tədqiqatları müqayisə etdik və hər hansı fərq aşkar etmədik. PwC-nin Qiymətləndirmə mütəxəssisləri dəyərsizləşmə modellərinin nəzərdən keçirilməsi, diskont dərəcəsinin hesablanması üçün uyğunluğunun qiymətləndirilməsi, qızılın qiymətinin və xarici mənbələrdən istifadə edərək digər makroiqtisadi fərziyyələrin yoxlanılmasına cəlb edilmişdir. Biz hesablanma zamanı istifadə edilən əsas fərziyyələri rəhbərliklə müzakirə etdik və ehtiyac olduqda, bu məlumatı kənar və ya daxili mənbələr ilə yoxladıq.

Audit prosedurlarımızın bir hissəsi olaraq biz cari ilin faktiki nəticələrini yoxladıq və proqnozlarda istifadə edilən ehtimalların əsaslı olduğunu təhlil etmək üçün onları əvvəlki ilin proqnozundakı rəqəmlərlə müqayisə etdik. Biz, həmçinin rəhbərliyin uzunmüddətli əmtəə qiymətləri ilə bağlı əsas ehtimallarını təhlil tarixində spot qiymətlərlə və xarici mənbədən (Consensus Economics) əldə olunan məlumatlarla müqayisə etməklə yoxladıq. Dəyərsizləşmə modellərində istifadə olunan bazar məlumatları uyğun idi.

Bundan əlavə, biz diskont dərəcəsinə yenidən hesabladıq. Cəmiyyətin rəhbərliyi tərəfindən hesablanmış diskont dərəcəsinin düzgün və əsaslı olmasını qiymətləndirməyə kömək etmək üçün qiymətləndirmə üzrə daxili mütəxəssislərimiz cəlb edilmişdir.

Eyni zamanda biz, aparılmış dəyərsizləşmə təhlili ilə bağlı təqdimat və açıqlamaların tamlığını və uyğunluğunu qiymətləndirdik.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, eləcə də fırıldaqçılıq və yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq, əhəmiyyətli təhriflər olmayan maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sistemine görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik Cəmiyyəti ləğv etmək və ya fəaliyyətini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fəaliyyətin fasiləsizliyinə dair məlumatların açıqlanmasına və fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz bütövlükdə maliyyə hesabatlarında fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kifayət qədər əminlik əldə etmək və rəyimizin daxil olduğu auditor hesabatını təqdim etməkdir. Kifayət qədər əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun olaraq auditin aparılması zamanı mövcud olan bütün əhəmiyyətli təhriflərin həmişə aşkar olunacağına zəmanət vermir. Təhriflər fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində yarana bilər və fərdi və ya məcmu olaraq istifadəçilərin maliyyə hesabatları əsasında qəbul edəcəyi iqtisadi qərarlara təsir göstərmək ehtimalı olduğu halda əhəmiyyətli hesab edilir.

Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparılan auditin bir hissəsi olaraq, biz audit zamanı peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olması riskini müəyyən edir və qiymətləndirir, həmin risklərə qarşı audit prosedurlarını hazırlayır və həyata keçirir və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Fırıldaqçılıq nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riski səhvlər nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riskindən daha yüksəkdir, çünki fırıldaqçılığa gizli sövdələşmə, saxtakarlıq, məlumatların bilərəkdən göstərilməməsi, yanlış təqdimat və ya daxili nəzarət sisteminə sui-istifadə halları daxil ola bilər.
- Cəmiyyətin daxili nəzarət sisteminin effektivliyinə dair rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə uyğun audit prosedurlarını işləyib hazırlamaq üçün daxili nəzarət sistemi üzrə məlumat əldə edirik.
- Rəhbərlik tərəfindən istifadə edilən uçot siyasətinin uyğunluğunu, habelə uçot təxminləri və müvafiq açıqlamaların münasibliyini qiymətləndiririk.
- Fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutları əsasında Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisə və şəraitlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığına dair qənaətə gəlirik. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu qənaətinə gəldikdə, auditor rəyimizdə maliyyə hesabatlarındakı müvafiq məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməli və ya belə məlumatların açıqlanması yetərli olmadıqda, rəyimizdə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və şəraitlər Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin maliyyə hesabatlarında düzgün təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.

Biz korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı, planlaşdırılan audit prosedurlarının həcmi və müddəti, habelə əhəmiyyətli audit nəticələri, o cümlədən audit zamanı daxili nəzarət sistemində aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar barədə məlumat veririk.

Biz, həmçinin korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə müstəqillik ilə bağlı müvafiq etik normalara riayət etdiyimiz barədə bəyanat verir və müstəqilliyimizə təsir etməsi əsaslandırılmış şəkildə güman edilən bütün münasibətlər və digər məsələlər, habelə zəruri hallarda təhdidlərin aradan qaldırılması üçün görülən tədbirlər, o cümlədən ehtiyat tədbirləri barədə məlumat veririk.

Korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin nəzərinə çatdırılmış məsələlər arasında biz cari dövrün maliyyə hesabatlarının auditı üçün ən əhəmiyyətli və bu səbəbdən də əsas audit məsələlərini müəyyən edirik. Bu məsələnin ictimaiyyətə açıqlanmasına qanun və ya qaydalarla yol verilmədiyi və ya çox nadir hallarda, məsələ haqqında rəyimizdə açıqlamanın verilməsinin mənfi təsirlərinin onun ictimaiyyət üçün faydalarından çox olacağı əsaslandırılmış şəkildə güman edildiyi hallar istisna olmaqla, bu məsələni rəyimizdə təsvir edirik.

Audit nəticəsində dərc olunan hazırkı müstəqil auditor hesabatına görə məsul partnyor Fəxri Mustafayevdir.

PricewaterhouseCoopers Audit Azərbaycan LLC

Bakı, Azərbaycan Respublikası

20 avqust 2021-ci il

“AzerGold” QSC
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat

Min ABŞ dolları ilə		31 dekabr 2020	31 dekabr 2019
AKTİVLƏR			
Uzunmüddətli aktivlər			
Tikili və avadanlıqlar	9	21,210	20,056
İstifadə hüquqlu aktivlər	12	1,654	1,701
Kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivləri	10	22,156	11,974
Qeyri-maddi aktivlər	11	44,856	45,484
Uzunmüddətli avans ödənişləri	14	2,887	26
Deferred tax assets	25	943	2,112
Cəmi uzunmüddətli aktivlər		93,706	81,353
Qısamüddətli aktivlər			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	18	32,099	17,137
Verilmiş avanslar	14	6,233	1,305
Ticarət və digər debitor borclar		-	10
Mal-material ehtiyatları	13	6,230	7,799
Sair qısamüddətli aktivlər	17	1,610	2,585
Cəmi qısamüddətli aktivlər		46,172	28,836
CƏMI AKTİVLƏR		139,878	110,189
KAPİTAL			
Nizamnamə kapitalı	19	21,765	7,179
Əlavə kapital qoyuluşu	19	7,767	-
Böluşdürülməmiş mənfəət		68,603	20,393
CƏMI KAPİTAL		98,135	27,572
ÖHDƏLİKLƏR			
Uzunmüddətli öhdəliklər			
Borc vəsaitləri	20	20,429	36,989
İcarə öhdəlikləri	12	1,197	1,326
Ətraf mühitin bərpası üzrə öhdəlik	16	6,469	5,350
Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər		28,095	43,665
Qısamüddətli öhdəliklər			
Ticarət və digər kreditör borclar	15	7,889	2,655
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	17	4,752	-
İcarə öhdəlikləri	12	579	408
Borc vəsaitləri	20	-	35,557
Sair qısamüddətli öhdəliklər	17	428	332
Cəmi qısamüddətli öhdəliklər		13,648	38,952
CƏMI ÖHDƏLİKLƏR		41,743	82,617
CƏMI KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR		139,878	110,189

19 avqust 2021-ci il tarixində təsdiqlənmiş və imzalanmışdır.

Oqtay Məmmədov
İdarə Heyətinin Sədrinin v.m.i.e.

Zaur İsmayilov
Maliyyə şöbəsinin müdürünün v.m.i.e.

"AzerGold" QSC**Mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabat**

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	Qeyd	2020	2019
Müştərilərlə müqavilələr üzrə gəlir	21	110,204	86,168
Satışların maya dəyəri	22	(36,699)	(55,707)
Ümumi mənfəət		73,505	30,461
Ümumi və inzibati xərclər	23	(8,747)	(4,899)
Kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivlərinin dəyərsizləşməsi	10	(6,308)	(1,347)
Qeyri-maddi aktivlər üzrə dəyərsizləşmə gəliri/(zərəri)		1,829	(4,348)
Sair əməliyyat xərcləri		(20)	(665)
Sair xərclər		(1,136)	(897)
Sair gəlirlər		700	553
Əməliyyat mənfəəti		59,823	18,858
Maliyyə xərcləri	24	(2,017)	(3,766)
Vergidən əvvəlki mənfəət		57,806	15,092
Mənfəət vergisi xərci	25	(9,596)	(2,646)
İL ÜZRƏ MƏNFƏƏT		48,210	12,446
İL ÜZRƏ CƏMİ MƏCMU GƏLİR		48,210	12,446

"AzerGold" QSC
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat

	Qeyd	Nizamnamə kapitalı	Əlavə kapital qoyuluşu	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi kapital
<i>Min ABŞ dolları ilə</i>					
1 yanvar 2019-cu il tarixinə qalıq		1,297	-	7,947	9,244
2019-cu il üzrə cəmi məcmu gəlir		-	-	12,446	12,446
Nizamnamə kapitalına əlavə		5,882	-	-	5,882
31 dekabr 2019-cu il tarixinə qalıq		7,179	-	20,393	27,572
Nizamnamə kapitalına əlavə	19	14,586	-	-	14,586
Əlavə kapital qoyuluşunda artım	19	-	7,767	-	7,767
2020-ci il üzrə cəmi məcmu gəlir		-	-	48,210	48,210
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qalıq		21,765	7,767	68,603	98,135

"AzerGold" QSC
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat

Min ABŞ dolları ilə	Qeyd	2020	2019
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Vergidən əvvəlki mənfəət		57,806	15,092
Düzəlişlər:			
Faiz xərci	24	1,762	3,766
Tikili və avadanlıqların amortizasiyası və tükənməsi	9	6,177	13,799
İstifadə hüquqlu aktivlərin amortizasiyası	12	579	426
Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası və tükənməsi	11	2,571	11,982
Kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivlərinin dəyərsizləşməsi	10	6,308	1,347
Qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməsi	11	11,117	4,348
Əvvəlki illərdə dəyərsizləşmiş kəşfiyyat hüquqlarının qaytarılması	11	(12,946)	-
Ətraf mühitin bərpası öhdəliyi üzrə diskontun amortizasiyası	16	255	226
Xalis məzənnə gəliri		19	-
Dövriyyə kapitalında dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti		73,648	50,986
Ticarət və digər debitor borclarda azalma		10	2
Sair qısamüddətli aktivlərdə artım	17	(5,622)	(3,234)
Mal-material ehtiyatlarında azalma	13	1,569	5,539
Cari avans ödənişlərində artım	14	(4,928)	(781)
Ticarət və digər kreditör borclarda artım	15	5,379	89
Sair qısamüddətli öhdəliklərdə artım	17	4,849	104
Dövriyyə kapitalında dəyişikliklər		74,905	52,705
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(1,176)	-
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə daxil olan xalis pul vəsaitləri		73,729	52,705
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Tikili və avadanlıqlar və mədənlərin işlənilməsi üzrə məsrəflər	9	(9,473)	(13,909)
Kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivləri üzrə investisiyalar	10	(16,490)	(7,117)
Sair qeyri-maddi aktivlər üzrə investisiyalar	11	(114)	(89)
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri		(26,077)	(21,115)
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Səhm emissiyası üzrə daxilolmalar	19	14,586	5,882
Əlavə kapital qoyuluşu üzrə daxilolmalar	19	7,767	-
Kreditlər və borc vəsaitləri üzrə daxilolmalar	20	26,360	-
İcarə öhdəliklərinin ödənilməsi	12	(579)	(478)
Kreditlər və borc vəsaitlərinin ödənilməsi	20	(78,420)	(21,081)
Ödənilmiş faizlər		(2,382)	(3,482)
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri		(32,668)	(19,159)
Məzənnə dəyişikliklərinin pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə təsiri		(22)	(2)
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	18	17,137	4,708
İlin sonuna pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	18	32,099	17,137

1 Cəmiyyət və onun fəaliyyəti

Hazırkı maliyyə hesabatları 31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq "AzerGold" QSC ("Cəmiyyət") üçün hazırlanmışdır.

"AzerGold" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti ("Cəmiyyət" və ya "AzerGold" QSC) Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 11 fevral 2015-ci il tarixli 1047 nömrəli fərmanına əsasən yaradılmış və 5 iyul 2016-cı il tarixində Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq təsis edilmişdir. Cəmiyyət bütünlüklə İqtisadiyyat Nazirliyi, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi (ETSN) və Əmlak Məsələləri üzrə Dövlət Komitəsi tərəfindən təmsil olunan Azərbaycan Respublikasının hökumətinə ("Hökumət") məxsusdur.

Əsas fəaliyyət istiqaməti. Cəmiyyət Daşkəsən rayonunun şimal hissəsində yerləşən Çovdar, Ağyoxuş və Tülallarda, Balakən şəhərindən şimalda yerləşən Filizçay və Mazımçay və Naxçıvan MR-nın Culfa rayonunun şimali-şərqində yerləşən Göydağ sahələrində qiymətli və əlvan metal filizi yataqlarının öyrənilməsi, tədqiqi, kəşfiyyatı, idarə olunması, hasilatı, emalı və satışı, bu sahədə yeni texnologiyaların tətbiqi, maddi-texniki bazanın müasirləşdirilməsi və ondan səmərəli istifadə, habelə bu sahənin inkişafı ilə bağlı digər işlərin yerinə yetirilməsi məqsədi ilə təsis edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 25 may tarixli 2065 nömrəli Sərəncamına uyğun olaraq, Cəmiyyətə Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə təsdiq edilmiş və 30 dekabr 2006-cı il tarixində 30 illik müddət üçün qüvvəyə minmiş "Azərbaycan Respublikasında Qaradağ, Çovdar, Göydağ, Daşkəsən filiz sahələrinin, Köhnəmədən sahəsinin və Kürəkçay hövzəsi yataqlarının öyrənilməsi, tədqiqi, kəşfiyyatı, işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü haqqında" Saziş ("HPBS") üzrə "Londeks Resorzis S.A.", "Uill ənd Meyris S.A.", "Fargeyt Mayninq Korporeyşn" və "Qlobeks Internəşnl LLP" şirkətlərinə (bundan sonra birlikdə "keçmiş podratçılar" adlandırılacaq) məxsus olan 100%-lik iştirak paylarının alınması tapşırılmışdır.

4 avqust 2016-cı il tarixində Cəmiyyət keçmiş podratçılar ilə alqı-satqı müqaviləsi (bundan sonra "ASM") imzalamış və HPBS-də 100%-lik iştirak payı əldə etmişdir.

8 avqust 2016-cı il tarixində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 25 may tarixli 2065 nömrəli Sərəncamına uyğun olaraq, Cəmiyyət HPBS-nin xitamı haqqında ETSN ilə müqavilə imzalamış və HPBS-yə xitam vermişdir. O vaxtdan etibarən Cəmiyyət Vergi Məcəlləsi çərçivəsində fəaliyyət göstərir.

2020-ci il ərzində Bakı Fond Birjasının (BFB) Listinq Komitəsinin qərarı ilə "AzerGold" QSC-nin ümumi dəyəri 20,000 min (iyirmi milyon) ABŞ dolları olan istiqrazlarının birinci tranşı üzrə buraxılan hissəsi standart bazar seqmentində listinqə daxil edilmişdir.

Cəmiyyətin hüquqi və faktiki ünvanı. Cəmiyyətin hüquqi ünvanı aşağıdakı kimidir: Hökumət Evi, Üzeyir Hacıbəyov küçəsi 40, AZ1000, Bakı, Azərbaycan Respublikası.

Təqdimat valyutası. Hazırkı maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər başqa valyuta göstərilmədiyi halda, ABŞ dolları ilə ("ABŞ dolları") təqdim edilir.

HPBS-də iştirak payının alınması. 4 avqust 2016-cı il tarixində Cəmiyyət ASM əsasında HPBS-də keçmiş podratçıların 100%-lik iştirak payını almışdır. Bu müqavilə üzrə cəmi ödəniş məbləği 158,000 min ABŞ dolları məbləğində razılaşdırılmışdır. Cəmiyyət bu satınalmayı ayrıca biznes olmayan aktivlər qrupunun alışı kimi tanımış və satınalmanın dəyərini fərdi olaraq müəyyən edilə bilən aktivlər və öhdəliklər arasında onların nisbi ədalətli dəyərləri əsasında bölüşdürmüşdür. Bu yanaşma Cəmiyyətin uçot siyasətinə uyğun olmuşdur (Qeyd 3).

Satınalma tarixində satınalma dəyərinin müəyyən edilə bilən aktivlərə və öhdəliklər üzrə bölüşdürülməsi aşağıdakı kimi olmuşdur:

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	Bölüşdürülmüş dəyər
Dağ-mədən və kəşfiyyat işlərinin aparılması hüquqları	95,404
Tikili və avadanlıqlar	24,159
Mal-material ehtiyatları	40,272
Ətraf mühitin bərpası üzrə öhdəlik	(1,836)
Aktivlər qrupunun cəmi satınalma dəyəri	158,000

2 Cəmiyyətin əməliyyat mühiti

Azərbaycan iqtisadiyyatında inkişaf etməkdə olan bazarlara xas müəyyən xüsusiyyətlər müşahidə edilir. Azərbaycan iqtisadiyyatının mövcud və gələcək artımı və dayanıqlığı hökumətin həyata keçirdiyi fiskal və monetar tədbirlərin effektivliyindən, eləcə də xam neftin qiymətlərindən və Azərbaycan manatının sabitliyindən əhəmiyyətli dərəcədə asılıdır.

Neft qiymətlərində azalma və milli valyutanın əsas xarici valyutalara qarşı devalvasiyasının mənfi nəticəsi olaraq 2016-cı ildə ölkədə baş vermiş kəskin iqtisadi böhrandan sonra Azərbaycan hökuməti tərəfindən uzunmüddətli iqtisadi sabitliyi və dayanıqlığı təmin etmək məqsədilə islahatlar sürətləndirilmişdir. İnstitusional dəyişiklikləri əhatə edən iqtisadi islahatlara əsasən inflyasiya aşağı birrəqəmli səviyyədə sabitləşmiş, iqtisadi artım pozitiv zonada qalmaqda davam etmiş, milli valyutanın məzənnəsi dayanıqlı səviyyədə olmuş və ölkənin xarici sektorunda müsbət tendensiyalar müşahidə olunmuşdur.

12 mart 2020-ci il tarixində Dünya Səhiyyə Təşkilatı COVID-19 epidemiyasını qlobal pandemiya elan etmişdir. Azərbaycan hökuməti tərəfindən COVID-19 pandemiyasının yayılmasının qarşısının alınması və mənfi təsirlərinin azaldılması məqsədilə hərəkətin məhdudlaşdırılması ilə bağlı tədbirlər, o cümlədən karantin, özünütəcrid və ticarət fəaliyyətinin məhdudlaşdırılması, o cümlədən müəssisələrin bağlanması kimi bir sıra tədbirlər görülmüşdür. Yuxarıda qeyd olunan tədbirlər qismən yumşaldılmış və 2020-ci ilin dekabr ayında yenidən sərtləşdirilmişdir. Bu tədbirlər Azərbaycanda iqtisadi fəaliyyəti əhəmiyyətli dərəcədə məhdudlaşdırmış və biznes subyektlərinə, bazar iştirakçılarına, Cəmiyyətin müştərilərinə, habelə yerli və qlobal iqtisadiyyata mənfi təsir göstərmiş və gələcəkdə qeyri-müəyyən müddət təsir göstərməkdə davam edə bilər.

Yeni növ COVID-19 koronavirus infeksiyası ilə mübarizə üçün dünyada tətbiq olunan məhdudiyyətlər qiymətli və əlvan metal filizinə olan tələbatın azalmasına səbəb olmamışdır və bu da metalların bazar qiymətinin əhəmiyyətli dərəcədə artmasına gətirib çıxarmışdır. Nəticədə, 2021-ci il üçün yarımillik gəlir, 2020-ci ilin eyni dövrünün gəlirləri ilə müqayisədə 9% çox olmuşdur.

COVID-19 pandemiyası ilə yanaşı, 27 sentyabr 2020-ci il tarixində Ermənistanın işğalı altında olan Dağlıq Qarabağ və Dağlıq Qarabağ ətrafındakı ərazilərdə Azərbaycan və Ermənistan arasında yenidən qarşıdurmalar başlamışdır. Azərbaycan Respublikası ərazisində hərbi vəziyyət elan edilərək komendant saati tətbiq edilmiş və sonrakı altı həftə ərzində Ermənistan tərəfindən işğal edilmiş ərazilərin bir hissəsi işğaldan azad edilmişdir. 10 noyabr 2020-ci il tarixində imzalanmış atəşkəs razılaşmasına əsasən 10 noyabr 2020-ci il tarixindən etibarən Dağlıq Qarabağ və ətraf ərazilərdəki bütün hərbi əməliyyatlar dayandırılmışdır.

Siyasi və iqtisadi vəziyyətin mövcud təsirlərini proqnozlaşdırmaq çətindir, lakin bunun Azərbaycan iqtisadiyyatına təsiri daha çox ola bilər və bu da dövlət maliyyəsinin pisləşməsinə, maliyyə bazarlarının qeyri-sabitliyinə, kapital bazarlarında qeyri-likvidliyə, inflyasiyanın artmasına və milli valyutanın əsas xarici valyutalara nisbətə dəyərdən düşməsinə gətirib çıxara bilər.

Mövcud iqtisadi vəziyyətin gələcək təsirlərini və yuxarıda qeyd olunan tədbirləri qabaqcadan proqnozlaşdırmaq nisbətən müəkkəb olduğuna görə rəhbərliyin iqtisadi mühitlə bağlı cari proqnozları və təxminləri faktiki nəticələrdən fərqli ola bilər. Buna baxmayaraq, rəhbərlik Cəmiyyətin yaxın gələcəkdə likvidliklə bağlı tələbləri yerinə yetirəcəyinə və fasiləsiz fəaliyyət göstərəcəyinə inanır.

3 Əsas uçot siyasəti

Maliyyə hesabatlarının tərtibatının əsasları. Hazırkı maliyyə hesabatları maliyyə alətlərini ilkin olaraq ədalətli dəyərlə tanımaqla, Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına ("BMHS") uyğun olaraq ilkin dəyər metoduna əsasən hazırlanmışdır. Bu maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı tətbiq edilən əsas uçot siyasətləri aşağıda göstərilir. Həmin uçot siyasətləri başqa cür göstərilmədiyi hallarda, təqdim edilən bütün dövrlərə müvafiq şəkildə tətbiq edilmişdir. Qeyd 5-ə baxın.

Maliyyə hesabatlarının BMHS-ə uyğun olaraq hazırlanması bəzi əhəmiyyətli uçot təxminlərinin istifadəsini tələb edir. Bundan əlavə, uçot siyasətini tətbiq edərkən rəhbərlik öz mülahizələrini irəli sürməlidir. Daha yüksək mülahizə tələb edən və ya müəkkəb olan sahələr, həmçinin maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında uçot təxminləri və fərziyyələrin əhəmiyyətli olduğu sahələr Qeyd 4-də açıqlanır.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Xarici valyutanın çevrilməsi. Cəmiyyətin əməliyyat valyutası onun fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Azərbaycan Respublikasında rəsmi pul vahidinin Azərbaycan manatı ("AZN") olmasına baxmayaraq, 21 sayılı "Xarici valyuta məzənnələrində dəyişikliklərin təsiri" Beynəlxalq Mühəsibat Standartına ("BMS") və ona dair şərhlərə uyğun olaraq, Cəmiyyətin debitor borcları, gəlirləri, xərcləri və borc öhdəliklərinin böyük hissəsi ABŞ dolları ilə qiymətləndirildiyi, yarandığı, ödənilməsi və ya ölçüldüyünə görə Cəmiyyətin əməliyyat və təqdimat valyutası ABŞ dollarıdır ("ABŞ dolları"). Hazırkı maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər Cəmiyyətin təqdimat valyutası olan ABŞ dolları ("ABŞ dolları") ilə təqdim edilir.

Əməliyyatlar və qalıqlar. Monetar aktivlər və öhdəliklər Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının ("Mərkəzi Bank") müvafiq hesabat dövrünün sonuna qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq Cəmiyyətin əməliyyat valyutasına çevrilir. Belə əməliyyatlar üzrə hesablaşmaların həyata keçirilməsi və monetar aktiv və öhdəliklərin Mərkəzi Bankın ilin sonuna müəyyən etdiyi rəsmi məzənnə ilə Cəmiyyətin əməliyyat valyutasına çevrilməsi nəticəsində yaranan gəlir və zərər mənfəət və ya zərərde tanınır. Borc öhdəlikləri ilə bağlı məzənnə fərqlərindən yaranan gəlir və zərər mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabatda "maliyyə gəlirləri və ya xərcləri" kimi göstərilir. Məzənnə fərqiindən yaranan bütün digər gəlir və zərərlər mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda "sair xalis gəlir/(zərər) kimi qeydə alınır. İlin sonuna qüvvədə olan məzənnə ilə çevrilmə ilkin dəyərle qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələrə tətbiq edilmir.

Tikili və avadanlıqlar. Tikili və avadanlıqlar yığılmış amortizasiya və ehtiyac yaranarsa dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla, ilkin dəyərdə uçota alınır.

Mədən tikintisi başa çatdıqdan sonra ilkin olaraq "Tikilməkdə olan aktivlər" kateqoriyasına aid edilən aktivlər "Avadanlıq və nəqliyyat vasitələri" və ya "İstehsal mədənləri" kateqoriyasına transfer edilir. "Avadanlıq və nəqliyyat vasitələri" və "İstehsal mədənləri" kateqoriyasının maddələri yığılmış köhnəməni və yığılmış dəyərsizləşmə zərərlərini çıxmaqla maya dəyəri ilə qeydə alınır.

Tikili və avadanlıqlara gələcəkdə əsas vəsait kimi istifadə olunacaq başa çatdırılmamış tikililər daxildir. İstehsal dövrü ərzində hər bir fərdi aktivin tikintisinə birbaşa aid olan xərclər aktiv istismara verilmək üçün işlək vəziyyətə çatdırılanaqədər "Tikilməkdə olan aktivlər" kimi kapitalaşdırılır. Aktiv istismara verildikdə "Avadanlıq və nəqliyyat vasitələri" kateqoriyasına və ya "İstehsal mədənləri" kateqoriyasına transfer edilir.

Tikili və avadanlıqlar ilə bağlı sonrakı xərclər müvafiq olaraq aktivin balans dəyərində və ya ayrıca aktiv kimi yalnız o halda tanınır ki, həmin aktivlə bağlı gələcək iqtisadi səmərənin Cəmiyyətə daxil olması ehtimal edilsin və onun dəyəri etibarlı şəkildə ölçülə bilsin. Aktivin istismara verildiyi tarixdən sonra çəkilməmiş əlavə xərclər aktivin transfer edildiyi "Avadanlıq və nəqliyyat vasitələri" və ya "İstehsal mədənləri" kateqoriyasına birbaşa kapitalaşdırılır.

Kiçik həcmli təmir və gündəlik xidmət xərcləri çəkildiyi dövrdə xərcə silinir. Avadanlıqların əsas hissələrinin əvəz edilməsi xərcləri kapitalaşdırılır və əvəz edilmiş hissələr balansdan silinir.

Aktivin ilkin dəyəri alış qiyməti və ya tikinti dəyərindən, aktivin istismara verilməsi ilə birbaşa bağlı olan xərclərdən, bərpa dəyərinin ilkin qiymətləndirməsindən və, müəyyən meyarlara uyğun aktivlər üçün, borc öhdəlikləri üzrə xərclərdən ibarətdir. Alış qiyməti və ya tikinti dəyəri ödənilmiş məbləğin və aktivini əldə etmək üçün verilmiş hər hansı digər vəsaitin ədalətli dəyərindən cəminə bərabərdir.

Mədən tikintisi layihəsi istehsal mərhələsinə keçəndə müəyyən tikinti xərclərinin kapitalaşdırılması dayandırılır və xərclər ya mal-material ehtiyatları hesab olunur, yaxud da, dağ-mədən aktivlərinin əlavələri, təkmilləşdirilmələri və ya yeni işləmələri, yeraltı yatağın işlənməsi və ya istismar üçün yararlı ehtiyatın işlənməsi ilə bağlı kapitalaşdırılma meyarına uyğun olan xərclər istisna olmaqla, xərclərə silinir.

Rəhbərlik hər bir hesabat dövrünün sonunda tikili və avadanlıqlar üzrə dəyərsizləşmə əlamətlərini təhlil edir. Əgər belə əlamətlər mövcud olarsa, rəhbərlik bərpa edilə bilən dəyəri təxmin edir. Aktivin bərpa edilə bilən dəyəri onun satış üzrə məsrəfləri çıxılmaqla ədalətli dəyəri və istifadə dəyərindən daha yüksək olan dəyəridir. Balans dəyəri bərpa edilə bilən dəyərə qədər azaldılır və dəyərsizləşmə zərəri il üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Aktivin istifadə dəyərini və ya satış üzrə məsrəflər çıxılmaqla ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün istifadə edilmiş təxminlərdə dəyişiklik baş verdiyi təqdirdə, əvvəlki illərdə tanınmış dəyərsizləşmə zərəri geri qaytarılır.

Aktivlərin silinməsindən yaranan mənfəət və ya zərər gəlirin məbləği ilə balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir və il üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınır.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Köhnəlmə və tükenmə. İstehsal mədənləri daxilində mədənin işlənməsi üzrə yığılmış xərclər müvafiq mədənin iqtisadi baxımdan bərpa edilə bilən ehtiyatları üzrə istehsal vahidi əsasında tükenməyə silinir, lakin istifadə müddəti yatağın istifadə müddətindən qısa olan aktivlər üzrə tükenmə istifadə müddəti üzrə bərabər hissələrə bölünməklə hesablanır.

Çeşidlənməmiş filiz ("ÇF") xərcləri və çeşidləmədən sonrakı xərclər üçün uçot vahidi qızılın bərpa edilə bilən qızıl unsiyasıdır. Yatağın işlənməsi xərcinin tükenməsi üçün istehsal vahidi dərəcəsi hazırkı tarixədək çəkilmiş xərcləri nəzərə alır.

Torpaq üçün amortizasiya hesablanmır. Digər tikili və avadanlıqlar üzrə amortizasiya düz xətt metoduna, yeni əsas vəsaitlərin təxmini faydalı istifadə müddəti ərzində aktivlərin ilkin dəyərini onların qalıq dəyərində azaltmaqla hesablanır:

	Faydalı istifadə müddəti
Tikillilər	7 il
Nəqliyyat vasitələri	3 il
Maşın və avadanlıqlar	4 il
Mebel və digər avadanlıqlar	5 il
Kompüter avadanlığı	4 il

Aktiv faydalı istifadə müddətinin sonunda nəzərdə tutulan vəziyyətə uyğun olduqda, onun satışı ilə bağlı ehtimal olunan xərclər çıxıldıqdan sonra, Cəmiyyət tərəfindən əldə oluna biləcək qiymətləndirilmiş məbləğ aktivin qalıq dəyəridir. Aktivlərin qalıq dəyəri və faydalı istifadə müddəti hər bir hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və lazım olduqda dəyişdirilir.

Tullantıların daşınması üzrə təxirə salınmış xərclər. Çöküntülərin və dağ-mədən işləri ilə əlaqədar digər istehsalat tullantılarının daşınması mədənin ilkin işlənməsi zamanı mineral filiz yatağına çıxış əldə etmək üçün tələb olunur. Bu fəaliyyətə birbaşa aid edilən xərci, mədən kommersiya hasilatına hazır hesab ediləndə, istehsal mədən aktivləri daxilində tam olaraq kapitallaşdırılır. Bu, investisiyadan yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti daxilində genişlənən əsaslı məsrəflər kimi təsnif edilir.

Mədən kommersiya hasilatına hazır olduqdan sonra istehsalat tullantılarının daşınması süxurların kəsilməsi hesab olunur.

İstehsalat tullantılarının daşınması cari dövrdə hasil edilən filizə çıxışı asanlaşdırdıqda, istehsalat tullantılarının hasilat mərhələsində daşınması üzrə xərclər BMS 2-yə "*Mal-material ehtiyatları*" uyğun olaraq Cəmiyyətin mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatında əməliyyat məsrəfləri kimi göstərilir.

Tullantıların hasilat mərhələsində daşınması ehtiyatların artması və filizə çıxışın asanlaşması ilə nəticələndikdə, gələcək dövrlərdə istehsalat tullantılarının daşınması ilə əlaqəli xərclər iki element arasında bölüşdürülür. Gələcək filiz hasilatına fayda gətirən hissə süxurların kəsilməsi və işlənmə üzrə məsrəflər daxilində kapitallaşdırılır. Kapitallaşdırılacaq məbləğ xüsusi olaraq müəyyən olunmadıqda bu, cari istehsalat tullantılarının həcmnin bütöv yatağın müəyyən edilmiş komponenti üçün gözlənilən həcm ilə müqayisə edilərək müəyyən edilir. Komponentlər mədənin xidmət müddəti planına istinad edilərək müəyyən edilən bütöv yatağın xüsusi həcməlidir.

Müəyyən hallarda, hasilatın olmaması və ya az həcmdə olmasına baxmayaraq, böyük həcmli istehsalat tullantılarının daşınması baş verə bilər.

İstehsalat tullantılarının daşınması ilə bağlı kapitallaşdırılmış bütün məbləğlər istehsal vahidi metodu ilə onların aid olduğu yatağın komponentinin filiz ehtiyatlarına əsasən amortizasiya olunur.

Mədənin xidmət müddəti planına edilən dəyişikliklərin istehsalat tullantılarının daşınması və ya komponent üçün qalıq ehtiyatları üzrə gözlənilən xərclərə təsiri gələcək dövrlərə tətbiq edilməklə proqnozda dəyişiklik kimi əks etdirilir.

Qeyri-maddi aktivlər. ASM-ə uyğun olaraq, Cəmiyyət əvvəlki podratçılardan dağ-mədən və kəşfiyyat işlərinin aparılması hüququnu özündə ehtiva edən aktivlər qrupu satın almışdır.

Dağ-mədən və kəşfiyyat işlərinin aparılması hüquqları ilkin olaraq maya dəyərində tanınır. Maya dəyəri aktivlər qrupunun əldə olunma xərclərini dağ-mədən və kəşfiyyat işlərinin aparılması hüquqlarına (əldəetmə tarixində onların nisbi ədalətli dəyərində əsasən) bölüşdürməklə müəyyən edilmişdir.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Dağ-mədən və kəşfiyyat işlərinin aparılması hüquqları potensial mineral ehtiyatların və yığılmış tükenmənin qiymətləndirilməsindən irəli gələn dəyərsizləşmə üçün ehtiyatları çıxmaqla, maya dəyəri ilə uçota alınır. Dağ-mədən və kəşfiyyat işlərinin aparılması hüquqları müvafiq sahənin cəmi ehtiyatları üzrə istehsal vahidi əsasında tükenməyə silinir. Tükenmə müvafiq sahənin istehsal mərhələsinə start verildikdə başlayır.

Cəmiyyət dağ-mədən və kəşfiyyat işlərinin aparılması hüququnun bərpa dəyərinin müəyyənləşdirilməsi üçün pul axınlarının diskontlaşdırılması modelini tətbiq etmişdir və mədənlər üzrə gözlənilən gələcək pul axınlarını mədənlərin xidmət müddəti planlarına əsasən hesablamışdır. Gözlənilən gələcək pul axınları əldə olunma tarixinə mədənin xidmət müddəti planını istifadə edərək gələcək hasilatın, əmtəə qiymətlərinin, əməliyyat məsrəflərinin və əsaslı məsrəflər üzrə proqnozların hesablanması əsaslanır.

Cəmiyyətin digər qeyri-maddi aktivləri müəyyən edilmiş faydalı istifadə müddətinə malik olub, əsasən kapitallaşdırılmış proqram təminatı və lisenziyalardan ibarətdir.

Proqram təminatı üzrə əldə edilmiş lisenziyalar onların alınması və tətbiq edilməsi üçün çəkilmiş xərclərin əsasında kapitallaşdırılır.

Cəmiyyət tərəfindən nəzarət olunan identifikasiya edilə bilən unikal proqram təminatı ilə birbaşa əlaqəli olan tərtibat xərcləri, çəkilmiş xərclərdən artıq olan əlavə iqtisadi səmərə gətirəcəyi halda qeyri-maddi aktivlər kimi tanınır. Kapitallaşdırılmış xərclərə proqram təminatını tərtib edən işçilərə sərf olunan xərclər və ümumi təsərrüfat xərclərinin müvafiq hissəsi daxildir. Proqram təminatı ilə əlaqədar bütün digər xərclər (məs, texniki dəstək xərcləri) çəkildiyi zaman xərcə silinir.

Qeyri-maddi aktivlər dəyərsizləşdikdə, onların balans dəyəri istifadə dəyəri və satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyəri arasında daha böyük olan dəyərə silinir.

Kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivləri. Lisenziyanın alınmasından əvvəlki xərclər Cəmiyyətin xüsusi ərazidə kəşfiyyat işlərini aparmaq hüququnu əldə etdikdən öncə çəkilmiş xərclərə aiddir. Bu cür xərclərə kəşfiyyat məlumatının əldə edilməsi və bu məlumatın təhlili ilə bağlı xərclər daxil ola bilər. Bu cür xərclər çəkildiyi dövrdə xərclərə silinir.

Perspektiv obyektlərin və kəşfiyyat hüquqlarının əldə edilməsi üzrə məsrəfləri və kəşfiyyat və qiymətləndirmə əməliyyatlarında çəkilmiş xərcləri daxil edən kəşfiyyat obyektləri və icarələri üzrə məsrəflər kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivləri kimi kapitallaşdırılır.

Kəşfiyyat və qiymətləndirmə fəaliyyəti aşağıdakıları daxil edir:

- Tarixi kəşfiyyat məlumatlarının tədqiqi və təhlili;
- Geofiziki tədqiqat vasitəsilə kəşfiyyat məlumatlarının toplanması;
- Qazma prosesinin tədqiqi və seçmə;
- Ehtiyatların keyfiyyətinin və həcmnin müəyyən edilməsi və tədqiqi;
- Nəqliyyat və infrastruktur tələblərinin təhlili;
- Dağ-mədən və maliyyə tədqiqatının aparılması.

Kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivləri kəşfiyyat və qiymətləndirmə mərhələsində gələcək dövrlərə keçirilir və kommersiya ehtiyatlarının müəyyən edilənə qədər və ya müəyyənləşdirmə prosesi başa çatana qədər silinir.

Kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivlərinin dəyərsizləşmə üzrə qiymətləndirilməsi 6 saylı "Mineral resursların işlənməsi və qiymətləndirilməsi" adlı BMHS-də verilən dəyərsizləşmə göstəricilərinə uyğun olaraq aparılır. Kəşfiyyat və qiymətləndirmə mərhələsində amortizasiya xərci hesablanmır.

Kommersiya baxımından effektiv ehtiyatlar müəyyən edildikdən və onların işlənilməsinə razılıq verildikdən sonra kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivləri dəyərsizləşmə üzrə sınaqdan keçirilir və tikilməkdə olan aktivlərə köçürülür.

Kəşfiyyat və qiymətləndirmə üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər üçün hər bir hesabat tarixində öncə tanınmış dəyərsizləşmə zərərliyinin artıq mövcud olmaması və ya azalmasının hər hansı əlamətinin olub-olmamasını müəyyənləşdirmək üçün qiymətləndirmə aparılır. Bu cür əlamət mövcud olduqda, Cəmiyyət bərpa edilə bilən məbləği hesablayır.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Kəşfiyyat və qiymətləndirmə üzrə məsrəflər tikilməkdə olan aktivlərə köçürüldükdən sonra, tikili, quraşdırılma və infrastruktur obyektlərinin tamamlanması üzrə bütün məsrəflər tikilməkdə olan aktivlər daxilində kapitallaşdırılır.

Kommersiya hasilatı başlayan zaman, öncə kapitallaşdırılmış kəşfiyyat, qiymətləndirmə və işlənilmə xərcləri istehsal mədənlərinə köçürülür və istehsal vahidi əsasında mədən əmlakının kommersiya ehtiyatları üzrə tükənməyə silinir.

Ehtiyatların artımı ilə nəticələncəyi gözlənilən potensial mineral ehtiyatların qiymətləndirilməsi ilə bağlı kommersiya hasilatın başlanması tarixindən sonra çəkilmiş kəşfiyyat və qiymətləndirmə üzrə məsrəflər kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivləri kimi kapitallaşdırılır. Ehtiyat artımının sübutu mövcud olduqda, bu cür xərclər üzrə dəyərsizləşmə baxımından yoxlanılır və istehsal mədənlərinə köçürülür.

Qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi. Cəmiyyət aktivin dəyərsizləşmə bilməsi göstəricisinin olub-olmamasını müəyyən etmək məqsədilə hər hesabat tarixində qiymətləndirmə aparır. Belə bir göstərici olanda və ya aktivlə bağlı illik dəyərsizləşmə yoxlamasının aparılmasına ehtiyac olanda, Cəmiyyət aktivin bərpa edilə bilən dəyərini müəyyən edir. Digər aktivlərdən və aktivlər qruplarından müstəqil qaydada pul vəsaitlərinin hərəkətlərini yaratmayan aktiv istisna olmaqla, aktivin bərpa oluna bilən dəyəri aktivin və ya pul vəsaitləri yaradan vahidin (CGU) ədalətli dəyərindən onun satış və istifadə dəyərini çıxmaqla müəyyən edilmiş ən yüksək məbləğə bərabərdir və ayrı-ayrı aktivlər üçün müəyyən edilir. Aktivin və ya CGU-nun balans dəyəri onun bərpa edilə bilən dəyərindən artıq olduqda aktiv dəyərsizləşmiş hesab edilir və onun bərpa edilə bilən dəyərində qədər azaldılır. İstifadə dəyərini müəyyən edərkən proqnozlaşdırılan gələcək pul axınları pulun zaman dəyərinin cari bazar qiymətləndirməsini və aktivlərə xas olan riskləri əks etdirən vergidən əvvəlki diskont dərəcəsindən istifadə etməklə diskont edilir. Satış xərclərini çıxmaqla ədalətli dəyər müəyyən edilərkən mövcud olan son bazar əməliyyatları (əgər varsa) nəzərə alınır. Belə əməliyyatlar müəyyən edilə bilinməsə, münasib qiymətləndirmə modeli istifadə olunur. Bu hesablamalar qiymətləndirmə əmsalları, birjada satılan tömə şirkətlərin səhmlərinin birja qiymətləri və ya ədalətli dəyər digər mövcud göstəriciləri ilə təsdiqlənir.

Əməliyyatlar üzrə dəyərsizləşmə zərərləri (mal-material ehtiyatlarının dəyərsizləşməsi də daxil olmaqla) məcmu gəlir haqqında hesabatda dəyərsizləşən aktivin funksiyasına uyğun xərc kateqoriyalarında əks etdirilir.

Qudvili çıxmaqla aktivlər üçün hər hesabat tarixində əvvəl tanınmış dəyərsizləşmə zərərlərinin artıq mövcud olmaması və ya azalmasını göstərən əlamətin olub-olmaması baxımından qiymətləndirilir. Belə əlamət mövcud olarsa, Cəmiyyət aktivin və ya PVHYV-in bərpa edilə bilən dəyərini qiymətləndirir. Əvvəl tanınmış dəyərsizləşmə zərəri yalnız son dəyərsizləşmə zərəri tanındıqdan sonra aktivin bərpa edilə bilən dəyərini müəyyən etmək üçün istifadə edilmiş fərziyyələrdə dəyişiklik baş verdiyi halda silinir. Bu silinmə ehtimala məhdudlaşdırılır ki, aktivin balans dəyəri nə onun bərpa edilə bilən dəyərindən, nə də əvvəlki illərdə aktiv üzrə dəyərsizləşmə zərəri tanınmadığı halda müəyyən edilmiş balans dəyərindən (köhnəməni çıxmaqla) artıq olmasın. Belə silinmə mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabatda tanınır.

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları. Ədalətli dəyər qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında könüllü şəkildə əməliyyat həyata keçirilərkən aktivin satmaq üçün alınacaq və öhdəliyi ötürərkən ödəniləcək dəyərdir. Ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq fəal bazarda alınıb satıla bilən qiymət ilə təsdiqlənir. Fəal bazar qiymətlər haqqında davamlı olaraq məlumat əldə etmək üçün aktiv və öhdəliklər üzrə əməliyyatların kifayət qədər tez müddətdə və həcmdə həyata keçirildiyi bazardır.

Fəal bazarda alınıb satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri ayrı-ayrı aktiv və ya öhdəliklərin bazar qiymətinin müəssisənin istifadəsində olan aktiv və ya öhdəliklərin miqdarına hasili nəticəsində alınan məbləğ kimi ölçülür. Bu hal hətta bazanın normal gündəlik ticarət dövriyyəsi müəssisənin istifadəsində olan aktiv və öhdəliklərin qarşılınması üçün kifayət qədər olmadıqda və bir əməliyyat üzrə mövqelərin satılması üçün sifarişlərin yerləşdirilməsi bazar qiymətinə təsir etdikdə baş verir.

Əməliyyatın qiyməti haqqında bazar məlumatı olmayan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün pul axınlarının diskontlaşdırılması modelindən, həmçinin bazar şərtləri ilə həyata keçirilən analoji əməliyyatlar haqqında məlumatlara və ya investisiya olunan müəssisələrin cari dəyərində əsaslanan modellərdən istifadə edilir. Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstəriləndiyi kimi ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələrinə görə təhlil edilir: (i) 1-ci Səviyyəyə oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün aktiv bazarlarda kotirovka olunan (düzəliş edilməyən) qiymətlər ilə qiymətləndirmələr aiddir, (ii) 2-ci Səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yəni, qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yəni, qiymətlər əsasında hesablananlar) müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli ilkin məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları ilə qiymətləndirmələr aiddir;

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

(iii) 3-cü Səviyyəyə aid olan qiymətləndirmələr yalnız müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanır (yəni, qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli həcmdə müşahidə oluna bilməyən ilkin məlumatlar tələb edilir).

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri əks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alışı, buraxılması və ya satışı ilə əlaqəlidir. Əlavə xərc əməliyyat həyata keçirilmədiyi təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalarına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir. Əməliyyat xərclərinə borc öhdəlikləri üzrə mükafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri daxil edilmir.

Amortizasiya olunmuş dəyər (AC) əsas məbləğ üzrə ödənişlərin çıxılmasından və hesablanmış faizlərin əlavə edilməsindən, maliyyə aktivləri üçün isə gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatın çıxılmasından sonra maliyyə alətinin ilkin tanınma zamanı qeydə alınan dəyəridir. Hesablanmış faizlərə ilkin tanınma zamanı təxirə salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə ödənilməli məbləğ üzrə hər hansı mükafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir. Hesablanmış faiz gəlirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon gəlirləri və amortizasiya edilmiş diskont və ya mükafat (o cümlədən təqdim olunma zamanı təxirə salınmış komissiyalar, əgər varsa) ayrıca göstərilir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda müvafiq maddələrin balans dəyərində əks olunur.

Effektiv faiz metodu maliyyə alətinin balans dəyəri üzrə sabit faiz dərəcəsinin (effektiv faiz dərəcəsi) təmin edilməsi üçün faiz gəlirləri və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində uçota alınması metodudur. Effektiv faiz dərəcəsi gələcək pul ödənişləri və ya daxilolmalarını (kreditlər üzrə gələcək zərərler istisna olmaqla) maliyyə alətinin müddəti və ya daha qısa müddət ərzində maliyyə alətinin ümumi balans dəyərinə diskontlaşdırılan dərəcədir. Effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aləti üçün nəzərdə tutulan dəyişkən faiz dərəcəsi üzrə kredit spredini əks etdirən mükafatlar və ya diskont və yaxud bazar qiymətlərindən asılı olaraq müəyyən edilməyən digər dəyişkən amillər istisna olmaqla, faiz dərəcələrinin növbəti dəyişdirilmə tarixinə qədər dəyişkən faizli alətlər üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini diskont etmək üçün istifadə edilir. Belə mükafatlar və ya diskontlar maliyyə alətinin gözlənilən tədavül müddəti ərzində amortizasiya edilir. Diskont dəyərinin hesablanmasına müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsini təşkil edən bütün komissiyalar daxildir. Alınmış və ya yaranmış kredit üzrə dəyersizləşmiş maliyyə aktivləri (POCI) üzrə effektiv faiz dərəcəsinə ilkin tanınma zamanı kredit riski nəzərə alınmaqla düzəliş edilir, yəni, effektiv faiz dərəcəsi müqavilə üzrə pul axınlarına əsasən deyil, ilkin tanınma zamanı gözlənilən gələcək pul axınlarına əsasən hesablanır.

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması. FVTPL kateqoriyasında ölçülən maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyərle tanınır. Bütün digər maliyyə alətləri əməliyyat xərcləri də daxil olmaqla, ilkin olaraq ədalətli dəyərle tanınır. İkinci tanınma zamanı ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq əməliyyat qiyməti ilə sübut edilir. İkinci tanınma zamanı gəlir və ya zərər yalnız ədalətli dəyər ilə əməliyyat qiyməti arasında fərq olduqda qeydə alınır. Sövdələşmə qiyməti eyni maliyyə aləti ilə aparılan digər müşahidə oluna bilən cari bazar əməliyyatları və ya əsas məlumat kimi yalnız müşahidə edilə bilən bazarların məlumatlarını istifadə edən qiymətləndirmə modeli ilə sübut edilir. İkinci tanınmadan sonra amortizasiya olunmuş dəyərle ölçülən maliyyə aktivləri və ədalətli dəyərin dəyişməsi sair məcmu gəlirə aid edilən ("FVOCI") borc alətlərinə investisiyalar üzrə gözlənilən kredit zərərləri üçün ehtiyat tanınır və bu da aktivin ilkin tanınmasından dərhal sonra zərərin tanınması ilə nəticələnir.

Qanunvericilik və ya ümumi qəbul edilmiş bazar qaydaları ilə müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində təchiz olunması nəzərdə tutulan maliyyə aktivlərinin bütün digər alış və satışları ("standart şərtlər" əsasında alış və satışlar), Cəmiyyətin maliyyə aktivini almaq və ya satmaq öhdəliyini qəbul etdiyi əməliyyat tarixində qeydə alınır. Alış üzrə bütün digər əməliyyatlar Cəmiyyətin həmin maliyyə aləti üzrə müqavilə tərəfi olduğu halda tanınır.

Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə qiymətləndirilməsi: qiymətləndirmə kateqoriyaları. Cəmiyyət maliyyə aktivlərini aşağıdakı kateqoriyalara təsnifləşdirir: Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərəre aid olunan maliyyə aktivləri (FVTPL), ədalətli dəyərinin dəyişməsi sair məcmu gəlirə aid olunan maliyyə aktivləri (FVOCI) və amortizasiya olunmuş dəyərle ölçülən maliyyə aktivləri (AC). Borc maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə qiymətləndirilməsi (i) müvafiq aktivlər portfelinin idarə olunması üçün Cəmiyyətin biznes modelindən və (ii) aktiv üzrə pul axınlarının xüsusiyyətindən asılıdır.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə qiymətləndirilməsi: biznes model. Biznes model Cəmiyyətin pul axınları əldə etməsi məqsədilə portfelin idarə edilməsi üçün istifadə etdiyi metodu əks etdirir və Cəmiyyətin məqsədinin: (i) aktivlərdən yalnız müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsi ("müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsi üçün aktivin saxlanması") və ya (ii) müqavilədə nəzərdə tutulan və aktivlərin satışından yaranan pul axınlarının əldə edilməsi ("müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsi və maliyyə aktivlərinin satılması üçün aktivlərin saxlanması") olub-olmadığını müəyyən edir. (i) və (ii) bəndlər tətbiq edilmədikdə, maliyyə aktivləri "digər" biznes modellərə aid edilir və FVTPL kateqoriyasında ölçülür.

Biznes model qiymətləndirmə tarixində mövcud olan portfel üzrə müəyyən edilmiş məqsədlərə nail olmaq üçün Cəmiyyətin həyata keçirməyi planlaşdırdığı fəaliyyətə dair bütün müvafiq sübutlar əsasında aktivlər qrupu (portfel səviyyəsində) üçün müəyyən edilir. Biznes modelin müəyyən edilməsi zamanı Cəmiyyətin nəzərə aldığı amillərə portfelin məqsədi və tərkibi, müvafiq aktivlər üzrə pul axınlarının əldə edilməsi ilə bağlı keçmiş təcrübə, risklərin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi üzrə yanaşmalar, aktivlər üzrə gəlirliliyin qiymətləndirilməsi üsulları və aktivlərin idarə edilməsi menecerlərinə ödənişlərin sxemi daxildir. Cəmiyyətin öz maliyyə aktivləri üçün biznes modellərin müəyyən edilməsi zamanı istifadə etdiyi əsas mülahizələr Qeyd 4-də göstərilir.

Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə qiymətləndirilməsi: pul axınlarının xüsusiyyətləri. Biznes model müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsi və ya müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsi və maliyyə aktivlərinin satılması üçün aktivlərin saxlanılmasını nəzərdə tutduqda, Cəmiyyət pul axınlarının yalnız əsas borc və faiz ödənişlərindən ibarət olub-olmadığını qiymətləndirir (SPPI təhlili). Asılı törəmə ələtli maliyyə aktivləri üzrə pul axınlarının yalnız əsas borc və faiz ödənişlərindən ibarət olub-olmadığını müəyyən etmək üçün belə aktivlər məcmu şəkildə nəzərdən keçirilir. Belə bir qiymətləndirmə apararkən Cəmiyyət müqavilə üzrə pul axınlarının əsas kredit razılaşmasının şərtlərinə uyğun olub-olmadığını, yəni faizlərə yalnız kredit riski üzrə ödənişlərin daxil olmasını, pulun zaman dəyərini, əsas kredit razılaşmasının digər risklərini və mənfəət marjasını nəzərə alır.

Müqavilə şərtləri əsas kredit sazişinin şərtlərinə uyğun olmayan riskə və ya dəyişkənliyə məruz qalmanı nəzərdə tutduqda, müvafiq maliyyə aktivləri FVTPL kateqoriyasında təsnifləşdirilir və qiymətləndirilir. SPPI təhlili aktivin ilkin tanınması zamanı həyata keçirilir və sonradan yenidən qiymətləndirilmir. Cəmiyyətin öz maliyyə aktivləri üçün SPPI təhlili apardığı zaman istifadə etdiyi əsas mülahizələr Qeyd 4-də göstərilir.

Maliyyə aktivlərinin yenidən təsnifləşdirilməsi. Maliyyə aktivlərinin idarə edilməsi üzrə biznes model tam dəyişdirildikdə, bütün maliyyə əlemləri yenidən təsnifləşdirilməlidir. Aktivlərin yenidən təsnifləşdirilməsi perspektiv qaydada – biznes modeldəki dəyişiklikdən sonrakı ilk hesabat dövrünün əvvəlindən tətbiq edilir. Cəmiyyət cari və müqayisəli dövr ərzində öz biznes modelini dəyişdirməmiş və maliyyə aktivlərini yenidən təsnifləşdirməmişdir.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi: gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat. Cəmiyyət amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülən borc əlemləri üzrə gözlənilən kredit zərərlərini (GKZ) proqnozlar əsasında qiymətləndirir. Cəmiyyət hər bir hesabat tarixində gözlənilən kredit zərərlərini qiymətləndirir və maliyyə və müqavilə aktivləri üzrə xalis dəyərsizləşmə zərərlərini tanıyır. Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi aşağıdakıları özündə əks etdirir: (i) bir sıra mümkün nəticələrin qiymətləndirilməsi yolu ilə müəyyən edilmiş obyektiv və ehtimal ilə ölçülmüş məbləğ, (ii) pulun zaman dəyəri və (iii) hesabat tarixində keçmiş hadisələr, cari şərtlər və proqnozlaşdırılan gələcək iqtisadi vəziyyət haqqında artıq xərc çəkmədən və ya çalışmadan əldə edilə bilən əsaslandırılmış və təsdiqlənmiş məlumat.

Amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülən borc əlemləri və müqavilə aktivləri gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat çıxılmaqla, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda göstərilir.

Maliyyə aktivlərinin silinməsi. Maliyyə aktivlərini bərpa etmək üçün Cəmiyyətin bütün praktiki imkanları tükəndikdə və Cəmiyyət belə aktivlərin bərpasına dair gözləntilərin əsaslandırılmadığı qənaətinə gəldikdə, maliyyə aktivləri tam və ya qismən silinir. Aktivlərin silinməsi tanınmanın dayandırılmasını əks etdirir. Cəmiyyət müqaviləyə əsasən ödənilməli məbləğləri bərpa etməyə cəhd etdikdə, lakin həmin məbləğlərin bərpası ilə bağlı əsaslandırılmış gözləntiləri olmadıqda, barəsində hələ də məcburi bərpa tədbirləri görülməli maliyyə aktivlərini silə bilər.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması. Cəmiyyət aşağıdakı hallarda maliyyə aktivlərinin tanınmasını dayandırır: (a) aktivlər geri alındıqda və ya bu aktivlərlə əlaqədar pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə hüquqların müddəti başa çatdıqda və ya (b) Cəmiyyət maliyyə aktivlərindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını üzrə mülkiyyət hüququnu ötürdükdə və ya ötürülmə haqqında müqavilə bağladıqda və bu zaman (i) həmin aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə başqa tərəfə ötürdükdə və ya (ii) bu aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə ötürmədikdə və ya saxlamadıqda, lakin, həmin aktivlər üzrə nəzarət hüququnu özündə saxlamadıqda.

Qarşı tərəf satışa məhdudiyyətlər qoymadan aktiv tam olaraq əlaqəli olmayan üçüncü tərəfə satmaq imkanına malik olmadıqda nəzarəti özündə saxlayır.

Maliyyə öhdəliklərinin qiymətləndirilmə kateqoriyaları. Maliyyə öhdəlikləri sonradan amortizasiya olunmuş dəyərle ölçülür.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması. Maliyyə öhdəliyinin tanınması öhdəlik icra edildiyi halda dayandırılır (yeni, müqavilədə göstərilən öhdəlik yerinə yetirildikdə, ləğv edildikdə və ya icra müddəti başa çatdıqda).

Cəmiyyət ilə onun əvvəlki kreditorları arasında şərtləri əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olan borc alətlərinin mübadiləsi, eləcə də mövcud maliyyə öhdəliklərinin şərtlərinin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdirilməsi ilkin maliyyə öhdəliyinin icrası və yeni maliyyə öhdəliyinin tanınması kimi uçota alınır. Şərtlər o halda əhəmiyyətli dərəcədə dəyişmiş hesab olunur ki, alınmış və ilkin effektiv faiz metodu ilə diskontlaşdırılmış bütün ödənilmiş komissiyalar daxil olmaqla, yeni şərtlərə əsasən pul axınlarının diskontlaşdırılmış cari dəyəri ilkin maliyyə öhdəliyi üzrə qalan pul axınlarının diskontlaşdırılmış cari dəyərindən ən azı 10% fərqlənsin. Borc alətlərinin mübadiləsi və ya şərtlərinin dəyişdirilməsi öhdəliyin icrası kimi nəzərə alınarsa, bütün xərclər və ya ödənilmiş komissiyalar öhdəliyin icrası üzrə mənfəət və ya zərərde tanınır. Borc alətinin mübadiləsi və ya şərtlərinin dəyişdirilməsi öhdəliyin icrası kimi nəzərə alınmadıqda, bütün xərclər və ya ödənilmiş komissiyalar öhdəliyin balans dəyərində düzəliş kimi əks etdirilir və modifikasiya edilmiş öhdəliyin qalan müddəti ərzində amortizasiya edilir.

Öhdəliklərin icrası ilə nəticələnməyən dəyişikliklər əvvəlki tarixlə məcmu amortizasiyanın hesablanması metodu ilə təxmini göstəricinin dəyişməsi kimi uçota alınır və bu zaman gəlir və ya zərər balans dəyərindəki fərqi iqtisadi mahiyyəti səhmdar ilə kapital əməliyyatlarına aid edilmədiyi təqdirdə, mənfəət və ya zərərdə əks etdirilir.

Maliyyə alətlərinin əvəzləşdirilməsi. Maliyyə aktiv və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda daxil edilməsi tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüququn, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya aktiv realizasiya edərkən müvafiq öhdəliyi də satmaq niyyətinin mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Belə əvəzləşdirmə hüququ (a) gələcək hadisələrdən asılı olmamalı və (b) aşağıdakı bütün hallarda hüquqi qüvvəyə malik olmalıdır (i) adi fəaliyyət gedişində (ii) defolt halı olduqda və (iii) ödəniş qabiliyyəti olmadıqda və ya müflisləşmə baş verdikdə.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə kassada olan pul vəsaitləri, banklardakı qısamüddətli depozitlər, eləcə də ilkin ödəmə müddəti üç ay və ya daha az olan qısamüddətli və yüksək likvidli investisiyalar daxildir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri aşağıdakı səbəblərə görə amortizasiya olunmuş dəyərle qeydə alınır: (i) müqavilə üzrə pul axınlarını əldə etmək məqsədilə saxlanılır və həmin pul axınları yalnız əsas borc və faiz ödənişlərindən ibarətdir, və (ii) FVTPL kateqoriyasında qiymətləndirilmir. Yalnız qanunvericiliklə müəyyən edilmiş şərtlər (məsələn, bəzi ölkələrdə borcun kapitalla konvertasiya edilməsi üzrə müddəalar), müqavilənin şərtlərinə daxil ediləcəyi və hətta qanunvericiliyin dəyişdirilməsindən sonra tətbiq ediləcəyi hallar istisna olmaqla, SPPI təhlilinin nəticələrinə təsir göstərmir.

Ticarət və digər kreditor borcları. Ticarət və digər kreditor borcları qarşı tərəfin müqavilə üzrə öz öhdəliklərini yerinə yetirdiyi zaman hesablanır və ilkin olaraq ədalətli dəyərle, sonra isə effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərle tanınır.

Borc vəsaitləri. Borc vəsaitləri ilkin olaraq əməliyyat xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərdə, sonradan isə effektiv faiz metoduna əsasən amortizasiya edilmiş dəyərdə tanınır.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Borclar üzrə məsrəflərin kapitallaşdırılması. Təyinatı üzrə istifadəyə və satışa hazırlanması üçün əhəmiyyətli vaxt müddətinin tələb olunduğu aktivin alınması, inşası və ya istehsalına birbaşa aid edilə bilən borclar üzrə məsrəflər müvafiq aktivlərin dəyərinin bir hissəsi kimi kapitallaşdırılır. Bütün digər borclar üzrə məsrəflər yarandığı dövrdə xərcə silinir. Borclar üzrə məsrəflər Cəmiyyətin vəsaitləri borc götürməsi ilə əlaqədar çəkdiyi faiz və digər xərclərdən ibarətdir.

Borclar üzrə məsrəflərin kapitallaşdırılması aşağıdakı hallarda başlanır: (a) kvalifikasiya olunan aktivlər üzrə xərclər çəkildikdə; (b) borclar üzrə məsrəflər çəkildikdə; və (c) aktivin təyinatı üzrə istifadəsinə və ya satışa hazırlanması üçün zəruri işlər həyata keçirildikdə.

Borclar üzrə məsrəflərin kapitallaşdırılması aktivlərin əhəmiyyətli dərəcədə istifadəyə və ya satışa hazır olduğu tarixədək davam edir.

Cəmiyyət kvalifikasiya olunan aktivlər ilə bağlı kapital xərcləri çəkməyəcəyi halda, qarşısının alınması mümkün olan borclar üzrə məsrəfləri kapitallaşdırır. Borc vəsaitləri xüsusi olaraq kvalifikasiya olunan aktivin əldə olunması məqsədilə alındıqda, kapitallaşdırılmasına yol verilən borclar üzrə məsrəflər Cəmiyyətin maliyyələşdirmə xərclərinin orta çəkili dəyəri ilə hesablanır (kvalifikasiya olunan aktivlər üzrə xərclərə orta çəkili faiz xərcləri tətbiq edilir). Bu baş verdikdə, həmin borcların müvəqqəti investisiyasından əldə olunan hər hansı investisiya gəliri çıxılmaqla, dövr ərzində borclar ilə əlaqədar çəkilmiş faktiki məsrəflər kapitallaşdırılır.

İcarə öhdəlikləri. İcarə müqaviləsi üzrə yaranan öhdəliklər ilkin olaraq cari dəyərlə qiymətləndirilir. İcarə öhdəliklərinə aşağıdakı icarə ödənişlərinin xalis cari dəyəri daxildir:

- icarə üzrə alınacaq həvəsləndirici ödənişlər çıxılmaqla, sabit ödənişlər (məhiyyətə sabit ödənişlər daxil olmaqla);
- zamanətli son qalıq dəyəri üzrə ödənilməsi gözlənilən məbləğlər;
- Cəmiyyətin əsaslandırılmış şəkildə əmin olduğu halda alış imkanının istifadə ediləcəyi qiyməti, və
- icarə müddəti ərzində Cəmiyyət icarəni ləğvetmə imkanını istifadə edərsə, icarənin ləğv edilməsi ilə bağlı cərimə ödənişləri.

İcarə müddətinin uzadılması və ləğv edilməsi imkanları Cəmiyyətin bir sıra icarə müqavilələrində nəzərdə tutulur. Bu şərtlər Cəmiyyətin fəaliyyətində istifadə etdiyi aktivlərin idarə edilməsində əməliyyat çevikliyinin artırılması məqsədilə tətbiq edilir. İcarə müddətinin uzadılması və ləğv edilməsi imkanlarının böyük hissəsi müvafiq icarəyə verən tərəfindən deyil, yalnız Cəmiyyət tərəfindən icra edilə bilər. İcarə müddətinin uzadılması imkanı (və ya icarənin ləğv edilməsi imkanının istifadə müddətindən sonrakı dövrlərin) yalnız müqavilənin müddətinin uzadılacağına (və ya ləğv edilməyəcəyinə) əsaslandırılmış şəkildə əminlik olduqda, icarə müddətinə daxil edilir. İcarə müddətinin uzadılmasına dair əsaslandırılmış əminlik olduğu halda, uzadılma imkanının istifadəsi ilə bağlı aparılacaq icarə ödənişləri də öhdəliyin qiymətləndirilməsinə daxil edilir.

İcarə ödənişləri icarə müqaviləsində nəzərdə tutulan faiz dərəcəsi ilə diskontlaşdırılır. Bu faiz dərəcəsinin müəyyən edilməsi mümkün olmadıqda (bu, adətən Cəmiyyətin icarə müqavilələri ilə bağlı baş verir), Cəmiyyətin borc kapitalı üzrə artan faiz dərəcəsi istifadə edilir. Borc kapitalı üzrə artan faiz dərəcəsi Cəmiyyətin istifadə hüquqlu aktivin dəyərinə bərabər dəyərdə aktiv əldə etməsi üçün oxşar iqtisadi mühitdə eyni müddət, təminat və şərtlərlə zəruri olan vəsaitlərin cəlb edilməsi zamanı ödəməli olduğu faiz dərəcəsidir.

- borc kapitalı üzrə artan faiz dərəcəsinə müəyyən etmək üçün Cəmiyyət;
- mümkün olduqda, üçüncü tərəfdən əldə etdiyi son maliyyələşdirməni ilkin məlumat kimi istifadə edir və üçüncü tərəfdən maliyyələşdirmənin əldə edildiyi dövrdən onun şərtlərindəki dəyişiklikləri nəzərə alaraq ona düzəliş edir,
- kredit riskinə uyğun düzəliş edilmiş risksiz faiz dərəcəsi ilə başlayan toplama yanaşmasından istifadə edir, və
- icarə müqaviləsinin xüsusiyyətlərinə (məs.: icarə müddəti, ölkəsi, valyutası və təminatı) uyğun düzəlişlər edir.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

İcarə ödənişləri əsas və maliyyə xərclərinə ayrılır. Maliyyə xərcləri hər bir dövr üçün öhdəliyin qalığı üzrə daimi olaraq müntəzəm faiz dərəcəsinə təmin etmək üçün ümumi icarə müddətində mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Avadanlıq və nəqliyyat vasitələrinin qısamüddətli icarəsi və bütün azdəyərli aktivlərin icarəsi üzrə ödənişlər düz xətt metoduna əsasən mənfəət və zərərdə xərc kimi tanınır. Qısamüddətli icarə müddəti 12 aydan çox olmayan icarə müqavilələridir.

Biznes olmayan aktivlər qrupunun alınması. Cəmiyyət biznes olmayan aktivlər qrupunu əldə etdikdə, əldə etmə dəyərini əldə olunan aktivlər qrupunun fərdi müəyyən edilə bilən aktiv və öhdəlikləri arasında aşağıdakı kimi bölüşdürür:

- İlk olaraq maya dəyərindən fərqli olan məbləğdə qiymətləndirilmiş müəyyən edilə bilən aktiv və öhdəliklər üçün müəssisə ilkin olaraq həmin aktiv və ya öhdəliyi tətbiq olunan BMHS-də qeyd olunan məbləğ ilə qiymətləndirir;
- Müəssisə ilkin olaraq maya dəyərindən fərqli dəyərlə qiymətləndirilmiş aktiv və öhdəliklərə aid edilən məbləğləri əldə olunan aktivlər qrupunun əməliyyat qiymətindən çıxır və sonra qalıq əməliyyat qiymətini qalan müəyyən edilə bilən aktiv və öhdəliklərə onların əldə olunma tarixinə olan müvafiq ədalətli dəyərlərinə əsasən bölüşdürür.

Mənfəət vergisi. Hazırkı maliyyə hesabatlarında mənfəət vergisi qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonuna qüvvəyə minmiş qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq əks etdirilir. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarət olub, il üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Lakin, həmin və ya başqa dövrdə sair məcmu gəlirdə və ya birbaşa kapitalda tanınan əməliyyatlara aid olan vergilər sair məcmu gəlirdə və ya birbaşa kapitalda tanınır.

Cari vergilər cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər ilə əlaqədar ödəniləcək və ya geri qaytarılacaq məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim olunmasından əvvəl təsdiqləndiyi halda təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa vergilər əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlik metodundan istifadə etməklə, aktiv və öhdəliklərin vergi bazası və maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün onların balans dəyəri arasında yaranan keçmiş illərin vergi zərəri və bütün müvəqqəti fərqlər üçün hesablanır. İlk uçot zamanı istisna hal olaraq, əgər əməliyyat maliyyə mənfəəti və vergiyə cəlb edilən mənfəətə təsir göstərmirsə, aktiv və öhdəliyin ilkin qeydə alınması nəticəsində yaranan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi hesablanmır (müəssisələrin birləşməsi halları istisna olmaqla). Təxirə salınmış vergi qalıqları qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrinə əsasən müvəqqəti fərqlərin qaytarılacağı və ya keçmiş illərdən yığılmış vergi zərərlərinin istifadə ediləcəyi dövrdə tətbiq edilməli vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır.

Gəlirdən çıxılan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi aktivləri və keçmiş illərin vergi zərərləri müvəqqəti fərqlərin geri qaytarılması, kifayət qədər vergi tutulan gələcək gəlirlərin yaranması və bu gəlirlər üzrə çıxılmaların istifadə edilməsi ehtimalını nəzərə alaraq tanınır.

Əlavə dəyər vergisi. Satışdan hesablanan əlavə dəyər vergisi ("ƏDV") aşağıdakılardan daha tez baş verən əməliyyatın tarixində vergi orqanlarına ödənilir: (a) alıcılar tərəfindən borclar ödənildikdə və ya (b) mal və ya xidmətlər alıcılara təqdim olunduqda. Ödənilmiş ƏDV məbləğləri vergi hesab fakturaları alındıqdan sonra satışdan hesablanan əlavə dəyər vergisi ilə əvəzləşdirilə bilər. Vergi orqanları ƏDV-nin xalis məbləğdə ödənilməsinə icazə verir. Satış və alış üzrə ƏDV maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ümumi məbləğdə qeydə alınır və maliyyə hesabatında ayrıca olaraq aktiv və öhdəlik kimi göstərilir. Debitor borclar üzrə gözlənilən kredit zərərləri üçün ehtiyat yaradıldıqda, dəyərsizləşmə zərəri debitor borcun ümumi məbləğində qeydə alınır (ƏDV daxil olmaqla).

Mal-material ehtiyatları. Mal-material ehtiyatları maya dəyəri və mümkün xalis satış dəyərindən daha az olan dəyərdə tanınır. Mal-material ehtiyatlarının maya dəyəri orta çəkili dəyər metodu ilə müəyyən edilir. Hazır məhsul və hazırlanmaqda olan məhsulların maya dəyərinə borc vəsaitləri üzrə xərclər istisna olmaqla, xammal, birbaşa işçi qüvvəsi və müvafiq istehsal xərcləri (normal iş həcminə əsasən) daxildir. Mümkün xalis satış dəyəri işin başa çatdırılma və satış xərcləri çıxılmaqla, adi fəaliyyət gedişində təxmin edilən satış qiymətidir.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Hazır məhsul, topa aşındırmada olan filiz və filiz anbarında olan filiz daha aşağı dəyər və ya xalis mümkün satış dəyəri ilə ölçülür, hesablanır və qiymətləndirilir. Xalis mümkün satış dəyəri məhsul emal edilib satılanda müəssisənin reallaşdırılmasını gözlədiyi məhsulun təxmin edilmiş gələcək satış qiymətindən məhsulu tamamlayıb satışa çıxarmaq üçün təxmin edilən xərcləri çıxmaqla müəyyən edilir. Pulun zaman dəyərindəki fərq əhəmiyyətli olduqda, bu gələcək qiymətlər və tamamlama üçün xərclər diskont edilir.

Hazır məhsullar emal edilmiş və əyari müəyyən edilmiş, beynəlxalq külçə bazarlarında satış üçün hazır olan qiymətli ərintilərdən ibarətdir. Hazır məhsullar daha aşağı orta dəyər və xalis mümkün satış dəyəri ilə ölçülür. Hazır məhsul üzrə xərclər birbaşa istehsal xərclərindən (dağ-mədən işləri, dağıtma və emal və sahə üzə inzibati xərclər) və bölüşdürülmüş dolayı xərclərdən (hasilat əldə edilən mədən aktivlərinin köhnəlməsi, tükənməsi və amortizasiyası) ibarətdir.

Topa aşındırmada olan filiz frezləmə və ya emal əməliyyatları aparılan obyektlərdə əməliyyat sxemində salınmış materiallardan və emal ediləcək ərintilərdən ibarətdir və daha aşağı orta dəyər və xalis mümkün satış dəyəri ilə ölçülür. İstehsal prosesində iştirak edən mal-material ehtiyatları üzrə xərclər birbaşa hasilat xərclərindən ibarətdir (dağ-mədən, partlatma və nəql etmə xərcləri daxil olmaqla).

Filiz anbarında olan filiz, ehtiyatda saxlanılan filizdən ibarətdir və daha aşağı orta dəyər və xalis mümkün satış dəyəri ilə ölçülür. Filiz anbarında olan filiz üzrə xərclər birbaşa hasilat xərclərindən ibarətdir (dağ-mədən, partlatma və nəql etmə xərcləri daxil olmaqla). Filiz ehtiyatlarının hesabat tarixindən 12 ay sonra emal edilməsi gözlənilməyəndə, onlar uzunmüddətli aktivlərə aid edilir və xalis mümkün satış dəyəri diskontlaşdırılmış pul vəsaitlərinin hərəkəti metodu ilə hesablanır.

Mal-material ehtiyatları üzrə xərclər satılmış qızıl unsiyaları əsasında əməliyyatlara aid edilir. Cəmiyyət mütemadi şəkildə faktiki qızıl hasilatı və əməliyyat planlarına əsasən əməliyyatlara və mal-materiallar ehtiyatlarının balans dəyərlərinə aid edilən xərclərin müəyyən edilməsində istifadə edilmiş təxminləri qiymətləndirir və dəqiqləşdirir.

Materiallar və ehtiyat hissələri yanacaq, kimyəvi vasitələr, reagentlər, ehtiyat hissələri və xammal kimi əməliyyatlarda istifadə olunan istehlak materiallarından ibarətdir və orta çəki dəyəri, əvəzetmə dəyəri və ehtiyac yarandıqda aşınma ehtiyatı çıxılmaqla, daha aşağı olan dəyərlə qiymətləndirilir.

Avans ödənişləri. Avans ödənişləri dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla, maya dəyərində qeydə alınır. Avans ödənişi üzrə mal və xidmətlərin bir ildən sonra əldə edilməsi nəzərdə tutulduqda, yaxud bu ödəniş ilkin uçot zamanı uzunmüddətli aktiv kimi təsnifləşdiriləcək aktivə aid olduqda uzunmüddətli aktiv kimi təsnifləşdirilir. Aktiv əldə etmək üçün avans ödənişləri Cəmiyyət bu aktiv üzərində nəzarəti əldə etdikdə və həmin aktivlə bağlı gələcək iqtisadi səmərənin Cəmiyyətə daxil olacağı ehtimal edildikdə aktivin qalıq dəyərində köçürülür. Digər avans ödənişləri bu ödənişlərin aid olduğu xidmətlər əldə edildikdə mənfəət və ya zərərə silinir. Əgər avans ödənişinin aid olduğu aktivlər, mallar yaxud xidmətlərin əldə edilməməsi gözlənilirsə, həmin avans ödənişinin qalıq dəyəri müvafiq şəkildə balansdan silinir və il üzrə mənfəət və ya zərərdə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat tanınır.

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar. Hazırkı maliyyə hesabatlarının məqsədləri üçün tərəflər o halda əlaqəli hesab edilir ki, bir tərəf digər tərəfə nəzarət etmək və ya maliyyə və ya əməliyyat qərarlarının qəbul edilməsinə mühüm təsir göstərmək iqtidarında olsun. Hər bir potensial əlaqəli tərəflə münasibətlər nəzərdən keçirilərkən, diqqət bu münasibətlərin yalnız hüquqi formasına deyil, mahiyyətinə yönəldilir.

Əlaqəli tərəflər əlaqəli olmayan tərəflərin həyata keçirə bilmədiyi əməliyyatlarda iştirak edə bilər. Əlaqəli tərəflər arasında əməliyyatlar əlaqəli olmayan tərəflər arasında əməliyyatlarla eyni şərtlər, müddət və məbləğdə aparılmaya bilər. Öz xüsusiyyətinə görə əlaqəli tərəflər arasında əməliyyatlar bir-birindən asılı olmayan tərəflər arasında aparılan əməliyyatlar hesab oluna bilməz.

Öhdəliklər və məsrəflər üzrə ehtiyatlar. Öhdəliklər və məsrəflər üzrə ehtiyatlara qeyri-müəyyən müddət və ya məbləğə malik olan öhdəliklər daxildir. Cəmiyyət keçmiş hadisələr nəticəsində hüquqi və ya işgüzar praktikadan irəli gələn öhdəliklərə malik olduqda, həmin öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi səmərə yaradan resursların istifadə ehtimalı böyük olduqda və öhdəliklərin məbləği kifayət qədər dəqiq ölçülə bildikdə ehtiyatlar uçota alınır. Ehtiyatlar vergidən əvvəlki faiz dərəcəsini istifadə etməklə öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan xərclərin cari dəyəri ilə qiymətləndirilir. Vergidən əvvəlki faiz dərəcəsi pulun zaman dəyəri üzrə cari bazar qiymətləndirmələrini və həmin öhdəliklə bağlı riskləri əks etdirir. Zamanın keçməsi ilə əlaqədar ehtiyat üzrə artım maliyyə məsrəflərinin tərkibində faiz xərcinə aid edilir.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Ətraf mühitin bərpası. Cəmiyyət, mədənlərin işlənməsi və müvafiq obyektlərin quraşdırılması və istifadəsi zamanı mədənlərdə və əlaqəli hasilat obyektlərində aparılacaq bərpa işləri üzrə gələcək xərclər üçün diskontlaşdırılmış əsasla tam ehtiyat yaradır. Ətraf mühitin bərpası üzrə öhdəlik 2028-ci ildən 2030-cu ilədək olan dövr ərzində (bu dövrdə istehsal mədən obyektlərinin fəaliyyəti dayandırılması gözlənilir) çəkilməsi gözlənilən mədən sahələri ilə bağlı bərpa işləri üzrə xərclərin cari dəyərini ifadə edir. Bu ehtiyatlar Cəmiyyətin daxili qiymətləndirmələrinə əsaslanaraq yaradılmışdır.

Öhdəlik əsasən mədən aktivləri quraşdırılanda və ya hasilat sahəsində mədən sahəsinə və ya mühitə ziyan vurulanda yaranır. Öhdəlik ilkin olaraq tanındıqda, təxmin edilən xərclərin cari dəyəri əlaqəli mədən aktivlərinin balans dəyərini artırmaqla bu şərtlə kapitallaşdırılır ki, həmin xərclər adi olduğu filizin hasilatından öncə çəkilsin. Vaxt keçdikcə diskontlaşdırılmış öhdəlik cari bazar qiymətləndirilmələrini və öhdəlik üzrə xüsusi riskləri əks etdirən diskont dərəcələri əsasında cari dəyər dəyişikliyin edilməsi üçün artırılır.

Diskontlaşdırılmış dəyərə müntəzəm düzəliş Cəmiyyətin mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatında maliyyə məsrəfləri kimi tanınır. Əlavə ziyan və ya bərpa işləri üzrə xərclərdə dəyişikliklər yarandığı zaman bərpa öhdəliyi və müvafiq aktivlər üzrə əlavələr və ya xərclər kimi tanınacaq. Bərpa işləri üzrə öhdəlikdə azalmalar və müvafiq olaraq bərpa olunan aktivdən tutulmalar aktivin balans dəyərindən artıq ola bilməz. Artıq olarsa, balans dəyərini üstələyən məbləğ dərhal Cəmiyyətin mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatında əks etdirilir.

Qiymətləndirmədə dəyişiklik bərpa işləri üzrə öhdəlikdə artım və müvafiq olaraq aktivin balans dəyərində əlavələr ilə nəticələndikdə, Cəmiyyət bütövlükdə aktivin dəyərsizləşməsi əlamətinin olub-olmamasını nəzərdən keçirməli və BMS 36-ya uyğun olaraq dəyərsizləşmə testi aparmalıdır. İşlənmiş mədənlər üzrə ətraf mühitin bərpası üzrə öhdəlik çıxmaqla yenidən baxılmış mədən aktivləri bərpa edilən dəyərdən artıq olduqda, artımın bu hissəsi birbaşa xərclərə aid edilir. Bağlı sahələr üçün, təxmin edilmiş xərclərdə dəyişikliklər dərhal Cəmiyyətin mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatında tanınır.

Gəlirlərin tanınması. Gəlir Cəmiyyətin adi fəaliyyəti zamanı yaranır. Gəlir əməliyyat qiymətinin məbləğində tanınır. Əməliyyat qiyməti vəd verilmiş mal və xidmətlər üzrə nəzarətin alıcıya ötürülməsi müqabilində üçüncü tərəflərin adından alınan məbləğlər istisna olmaqla, Cəmiyyət tərəfindən əldə ediləcəyi gözlənilən ödənişlərdir.

Müqavilə aktiv, müştəriyə çatdırılmış məhsul və ya xidmətlər üzrə mükafat mübadiləsi hüququdur. Əgər Cəmiyyət məhsul və ya xidmətləri müştəri mükafat üzrə ödəniş etdikdən və ya son ödəmə tarixindən əvvəl təhvil verirsə, müqavilə üzrə aktiv, şərti sayılan gəlirlər olaraq tanınır.

Alınacaq məbləğ Cəmiyyətin qeyri-şərti sayılan məbləğini təmsil edir (yəni məbləğin ödənilməsindən əvvəl, yalnız müəyyən müddətin keçməsi tələb olunur).

Müqavilə öhdəliyi, Cəmiyyətin müştəridən mükafat aldığı (və ya mükafat almağı gözlənilən) məhsul və ya xidmətin müştəriyə çatdırılması üzrə öhdəliyidir. Əgər müştəri mükafatı Cəmiyyətin məhsulu və ya xidmətləri müştəriyə çatdırdıqdan əvvəl ödəyirsə, müqavilə öhdəliyi ödənişin edildiyi zaman və ya ödəniləcək zaman tanınır (hansı daha erkən baş verirsə). Müqavilə öhdəliyi Cəmiyyətin müqavilə şərtlərini yerinə yetirdiyi zaman gəlirlər olaraq tanınır.

Xüsusi gəlirlər əməliyyatında aşağıdakı meyarlara da cavab verilir:

Qızıl külçələrinin satışı

Qızıl külçələrin satışından əldə edilən gəlirlər mülkiyyət hüququ ilə bağlı əhəmiyyətli risklərin və faydaların alıcıya keçdiyi və satış qiymətlərinin və əyarın müəyyən olduğu və ya dəqiq şəkildə ölçülməsi mümkün olduğu zaman tanınır. Əyar təhlilinin nəticələri ərintidə qızılın və gümüşün miqdarını göstərir, bunun da qiyməti hər bir metalın bazar kotirovkaları əsasında müəyyən edilir. Qızıl ilə birlikdə istehsal olunan gümüşün ərintidə miqdarı əlavə məhsul hesab edilir və gəlirlərdə tanınır.

İşçi heyəti ilə bağlı ödənişlər. Əmək haqları, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar (məsələn, səhiyyə və uşaq bağçası xidmətləri) Cəmiyyətin işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlərin göstərildiyi ildə hesablanır. Cəmiyyətin sosial ödənişlərdən başqa pensiya və analoji ödənişləri həyata keçirmək üçün hər hansı hüquqi və ya işgüzar praktikadan yaranan öhdəliyi yoxdur.

Səhm üzrə qazanc. Səhm üzrə qazanc Cəmiyyətin səhmdarlarının payına düşən mənfəət və ya zərəri hesabat ili ərzində dövriyyədə olan adi səhmlərin orta çəkili sayına bölməklə hesablanır.

4 Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr

Cəmiyyət maliyyə hesabatlarında tanınan məbləğlərə və aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində növbəti maliyyə ili ərzində təsir göstərən ehtimallar və mülahizələr irəli sürür. Həmin ehtimallar və mülahizələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik, həmçinin peşəkar ehtimallar və təxminlər irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılar daxildir:

Tikili və avadanlıqların faydalı istifadə müddəti. Tikili və avadanlıqların faydalı istifadə müddətinin müəyyən edilməsi oxşar aktivlər ilə bağlı mövcud təcrübəyə əsasən peşəkar mülahizələr tətbiq etməklə aparılmışdır. Belə aktivlərlə bağlı gələcək iqtisadi faydalar əsasən onların istifadəsi nəticəsində əldə ediləcəkdir. Lakin avadanlığın texniki və kommersiya baxımından köhnəlməsi və aşınması kimi digər amillər bu aktivlərlə bağlı iqtisadi faydaların azaldılmasına gətirib çıxarır. Rəhbərlik aktivlərin cari texniki vəziyyətini və bu aktivlərin Cəmiyyətə iqtisadi fayda gətirəcəyi təxmin edilən dövrü nəzərə alaraq, əsas vəsaitlərin qalan faydalı istifadə müddətini müəyyən edir. Bu zaman aşağıdakı əsas amillər nəzərə alınır: (a) aktivlərin gözlənilən istifadə müddəti; (b) istismar göstəriciləri və texniki xidmət qaydalarından asılı olan gözlənilən fiziki köhnəlmə və aşınma; və (c) bazar şərtlərindəki dəyişikliklər nəticəsində avadanlığın texnoloji və kommersiya baxımından köhnəlməsi və aşınması.

Kəşfiyyat və qiymətləndirmə xərcləri. Cəmiyyətin uçot siyasətinin kəşfiyyat və qiymətləndirmə xərclərinə tətbiqi gələcək istismardan iqtisadi səmərələrin əldə olunması ehtimalının olub-olmadığını müəyyənləşdirmək üçün mülahizə işlədilməsini tələb edir. Bu təxirə salma siyasəti rəhbərlikdən gələcək hadisələr və ya hallar, xüsusilə də iqtisadi cəhətdən həyata keçirilə bilən hasilat əməliyyatının aparılıb-bilməməsi ilə bağlı müəyyən mülahizələrin işlədilməsini tələb edir. Yeni məlumatlar əldə edildiyi təqdirdə işlədilən mülahizələr dəyişə bilər. Əgər xərclər kapitallaşdırıldıqdan sonra, xərclərin bərpasının mümkün olmadığını göstərən məlumat əldə edilərsə, kapitallaşdırılmış məbləğ yeni məlumatın əldə olunduğu dövrdə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatında silinir.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin bərpası. Təxirə salınmış vergi aktivlərinin Cəmiyyətin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınıb-tanınmadığını müəyyənləşdirməkdə mülahizə tələb olunur. Təxirə salınmış vergi aktivləri, istifadə edilməmiş vergi zərərlərindən əmələ gələnlər də daxil olmaqla, rəhbərlikdən tanınmış təxirə salınmış vergi aktivlərini istifadə etmək üçün gələcək dövrlərdə Cəmiyyətin vergi tutulan mənfəət əldə edəcəyinin qiymətləndirilməsini tələb edir. Gələcəkdə vergiyə cəlb olunan gəlirlərin qiymətləndirilməsi əməliyyatlardan gözlənilən pul vəsaitlərinin hərəkəti və Azərbaycan yurisdiksiyasında qüvvədə olan mövcud vergi qanunvericiliyinin tətbiqinə əsaslanır. Gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinin və vergi tutulan gəlirin təxminlərdən əhəmiyyətli dərəcədə fərqləndiyi hallarda, Cəmiyyətin hesabat tarixində qeydə alınmış xalis təxirə salınmış vergi aktivlərini realizasiya edə bilməsi qabiliyyətinə təsir göstərilə bilər.

Hasilatın başlanma tarixi. Cəmiyyət hər bir işlənən/tamamlanmamış mədənin mərhələsinin onun nə vaxt hasilat mərhələsinə keçəcəyini təyin etmək üçün qiymətləndirir. Bu, mədən əsasən tamamlanmış və təyinatı üzrə istifadə olunması üçün hazır olduğu zaman baş verir. Başlanma tarixinin qiymətləndirilməsi üçün istifadə edilən meyarlar hər bir işlənən/tamamlanmamış mədən layihəsinin spesifik xüsusiyyəti, məsələn layihənin mürəkkəbliyi və onun yerləşmə ərazisi əsasında müəyyənləşir. Cəmiyyət hasilat mərhələsinin nə vaxt başlanmış hesab ediləcəyini qiymətləndirmək məqsədilə, müxtəlif münasib meyarları nəzərdən keçirir. Bu mərhələdə, bütün əlaqəli məbləğlər "Tikilməkdə olan aktivlər"-dən "Tikili və avadanlıqlar"-a yenidən təsnif edilir. Hasilatın başlanma tarixini müəyyən etmək üçün istifadə edilən bəzi meyarlar aşağıdakılardır, lakin bunlarla məhdudlaşmır:

- İlk tikinti dəyərinin təxmini ilə müqayisə edilərək çəkilən əsaslı məsrəflərin səviyyəsi;
- Mədən obyektinə və avadanlığın məntiqi müddət ərzində sınaqdan keçirilməsinin tamamlanması;
- Satıla bilən formada (spesifikasiyalara uyğun) metal istehsal etmək qabiliyyəti;
- Davamlı şəkildə metal istehsalını aparmaq qabiliyyəti.

Mədənin işlənməsi layihəsi hasilat mərhələsinə keçəndə, mədənin işlənməsi ilə bağlı müəyyən xərclərin kapitallaşdırılması dayandırılır və mədən aktivlərinə əlavələr və ya bunların təkmilləşdirilməsi, yeraltı mədənin işlənməsi və ya istehsal ehtiyatlarının işlənməsi ilə bağlı kapitallaşdırılmaya uyğun olan xərclər istisna olmaqla, xərclər mal-material ehtiyatlarının dəyərinin bir hissəsi hesab edilir və ya xərclərə silinir. Bundan əlavə, bu mərhələdə köhnəlmə/amortizasiyanın hesablanması başlayır.

4 Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr (davamı)

Filiz ehtiyatı və resurslar. Filiz ehtiyatı Cəmiyyətin mədən obyektlərindən iqtisadi və hüquqi cəhətdən hasil edilə bilən filiz həcmnin qiymətləndirilməsidir. Cəmiyyət filiz və mineral ehtiyatlarını müvafiq ixtisaslı şəxslər tərəfindən verilən filiz yatağının ölçüsü, dərinliyi və forması ilə bağlı geoloji məlumata əsaslanaraq hesablayır. Bu cür məlumatın şərh edilməsi zamanı mürəkkəb geoloji rəylər tələb olunur. Bərpa edilə bilən ehtiyatların hesablanması xarici valyuta məzənnəsi üzrə proqnozlar, əmtəə qiymətləri, gələcək kapital tələbləri və istehsal dəyəri ilə yanaşı filiz yatağının ölçüsü və keyfiyyətinin qiymətləndirilməsi zamanı verilən geoloji fərziyyələr və rəylər əsasında aparılır. Ehtiyat və resurslar üzrə proqnozlarda dəyişikliklər kəşfiyyatın və qiymətləndirmə aktivlərinin balans dəyərinə, qeyri-maddi aktivlərə, tikili və avadanlıqlara, bərpa işləri üçün ehtiyata və köhnəlmə, tükenmə və amortizasiya xərclərinə təsir göstərə bilər. Tükenmə xərci ehtiyatlarla bağlı yeni hesablamalardan asılı olaraq hər il dəyişə bilər. 2020-ci ildə tükenmənin həcmi aşkar edilmiş yeni ehtiyatlara görə azalmışdır (Qeyd 9 və Qeyd 11).

Mədənlərin bərpası üçün yaradılmış ehtiyat. Bərpa işləri üzrə yekun xərclər müəyyən deyil və bu xərclərin qiymətləndirilməsi bərpa işlərinin həcmi və xərclərinin qiymətləndirilməsi, texnoloji dəyişikliklər, normativ dəyişikliklər, inflyasiya dərəcələri ilə müqayisədə maya dəyərinin artması və diskont dərəcələrində dəyişikliklər də daxil olmaqla bir sıra faktordan asılı olaraq dəyişə bilər. Bu qeyri-müəyyənliklər gələcək faktiki məsrəflərin hal-hazırda ayrılmış məbləğlərdən fərqlənməsi ilə nəticələnə bilər. Beləliklə, mədən bərpası üçün ehtiyat müəyyən edilərkən əhəmiyyətli təxmin və fərziyyələr işlədilir. Bu ehtiyat subyektiv olduğuna görə, bu cür xərclərin həm məbləği, həm də ehtimal edildiyi çəkilmə vaxtı qeyri-müəyyəndir.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə ətraf mühitin bərpası üzrə hesablanmış ehtiyat 6,469 min ABŞ dolları (2019: 5,350 min ABŞ dolları) təşkil etmişdir (Qeyd 16). Bu şərtlərdə hər hansı bir dəyişiklik Cəmiyyət tərəfindən qeydə alınmış ehtiyatlarda düzəlişlər ilə nəticələnə bilər. Hesabat tarixinə ehtiyat tələb olunan gələcək bərpa xərclərinin cari dəyəri üzrə rəhbərliyin ən yaxşı təxminlərini əks etdirir.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə ehtiyatın hesablanmasında istifadə edilən diskont dərəcəsi 4.10% (2019: 4.76%) olmuşdur.

Hesablama zamanı istifadə edilən təxmini diskont dərəcəsi rəhbərliyin təxminlərindən 1% çox/az olsaydı, ehtiyatın balans dəyəri müvafiq olaraq, 538 min ABŞ dolları daha az / 594 min ABŞ dolları daha çox (2019: 489 min ABŞ dolları daha az / 544 min ABŞ dolları daha çox) olardı.

Mal-material ehtiyatları. Hər bir hesabat tarixində xalis mümkün satış dəyəri test edilir və məhsul emal edilib satıldıqda müəssisənin realizə edilməsini gözlədiyi məhsulun təxmin edilmiş gələcək satış qiymətindən məhsulu tamamlayıb satışa çıxarmaq üçün təxmin edilən xərcləri çıxmaqla müəyyən edilir. Pulun zaman dəyəri əhəmiyyətli olduqda, həmin gələcək qiymətlər və tamamlanma üçün xərclər diskontlaşdırılır.

Fond ehtiyatları əlavə edilmiş və ehtiyat fondundan çıxarılmış tonların sayını təxmin etməklə ölçülür, qızıl tərkibli unsiyaların sayı əyara dair məlumata əsaslanır və təxmin edilən bərpa faizi gözlənilən emal üsuluna əsaslanır. Fond ehtiyatlarının tonnağı dövrü icmallarla təsdiqlənir.

Kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivləri və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməsi. Mühasibat uçotu siyasətinə uyğun olaraq Cəmiyyət hər bir hesabat tarixində maddi və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşmə biləcəyini göstərən hər hansı əlamətin olub-olmadığını qiymətləndirir. Əgər hər hansı əlamət olarsa, Cəmiyyət aktivin bərpa edilə bilən məbləğinin rəsmi qiymətləndirməsini aparır. Aktivin bərpa edilə bilən dəyəri aktivin satış məsrəfləri çıxılmaqla ədalətli dəyəri ("FVLCD") və aktivin istifadə dəyərindən ("VIU") daha yüksək olan dəyərdir.

Hər hansı aktiv digər aktiv və ya aktivlər qrupu tərəfindən yaradılan pul vəsaitlərinin mədaxilindən əhəmiyyətli dərəcədə asılı olmayan pul vəsaitlərinin mədaxilini yaradırsa, həmin aktiv üçün aktivin bərpa edilə bilən məbləği fərdi olaraq müəyyən edilir. Belə olan halda, dəyərsizləşmə məqsədləri üçün fərdi aktivlər pul vəsaitləri yaradan vahidlərə ("CGU") qruplaşdırılır. Belə CGU-lar digər aktivlərdən və ya digər aktivlər qruplarından pul vəsaitlərinin hərəkətindən əsas etibarilə müstəqil olan, ayrılıqda müəyyən edilən bilən pul mədaxillərinin mövcud olduğu ən aşağı səviyyəni təmsil edir. Bu, adətən Cəmiyyət tərəfindən qeyri-maliyyə aktivlərinin coğrafi və ya lisenziya əsasında qiymətləndirilməsi ilə nəticələnir. Dağ-mədən və kəşfiyyat işlərinin aparılması hüquqları ilə bağlı xərclər dəyərsizləşmə təhlili aparılan müvafiq CGU-nun balans dəyərinə daxil edilir.

4 Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr (davamı)

Cəmiyyətin əməliyyatlarının xüsusiyyətini nəzərə alaraq, potensial alıcılarla danışıqlar aparıldığı və ya oxşar əməliyyatlar həyata keçirildiyi hallar istisna olmaqla, aktivin ədalətli dəyəri haqqında məlumatın əldə edilməsi adətən çətin olur. Bundan irəli gələrək, hər bir CGU üçün istifadə dəyəri CGU-nun genişləndirilməsi layihələri və sonradan satışı da daxil olmaqla, CGU-nun davam edən istifadəsindən əldə edilməsi gözlənilən diskont edilmiş gələcək qiymətləndirilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti əsasında (real qiymətlə ifadə edilmiş), bazara əsaslanan əmtəə qiyməti, qiymətləndirilmiş bərpa edilə bilən mineralların qiymətləndirilmiş həcmi, hasilat səviyyələri, əməliyyat xərcləri və kapital tələbləri istifadə etməklə, rəhbərliyin təsdiq etdiyi maliyyə büdcələri və mədənin son istismar planlarına əsasən qiymətləndirilir.

Bu pul axınları pulun zaman dəyərini və CGU üçün seçiyəvi olan riskləri əks etdirən vergidən sonrakı real diskont dərəcəsini istifadə etməklə diskontlaşdırılmışdır.

Bərpa edilə bilən mineralların həcmi, hasilat səviyyələri, əməliyyat xərcləri və kapital tələblərinin qiymətləndirmələri mədənin istismar planları, maliyyə büdcələri və CGU üçün xüsusi tədqiqat da daxil olmaqla, planlaşdırma prosesindən irəli gəlir.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə rəhbərlik dəyərsizləşmə təhlili aparmış və nəticədə kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivləri və qeyri-maddi aktivlər üzrə dəyərsizləşmə əlamətləri (müəyyən mədənlərin gələcək iqtisadi səmərəliliyinə dair qeyri-müəyyənlik və gələcəkdə metal qiymətlərində gözlənilən azalma kimi) müəyyən etmişdir. Dəyərsizləşmə təhlili nəticəsində Mazımçay, Qaradağ, Xarxar və Narçala CGU-lar üzrə 6,308 min ABŞ dolları (2019: 1,347 min ABŞ dolları) məbləğində ümumi dəyərsizləşmə zərəri tanınmışdır (Qeyd 10). Bundan əlavə, dəyərsizləşmə təhlili nəticəsində Filizçay CGU üzrə kəşfiyyat işlərinin aparılması hüquqları ilə bağlı 11,117 min ABŞ dolları məbləğində dəyərsizləşmə zərəri tanınmışdır (Qeyd 11).

2020-ci il ərzində aşkar edilmiş yeni ehtiyatlara görə Cəmiyyət Çovdar Sulfid CGU üzrə kəşfiyyat işlərinin aparılması hüquqları ilə bağlı əvvəlki dövrlərdə tanınmış 12,945 min ABŞ dolları məbləğində dəyərsizləşmə xərcini bərpa etmişdir.

İstifadə dəyərinin müəyyən edilməsində aşağıdakı fərziyyələr daha əhəmiyyətli hesab olunur:

- Hasilat həcmi;
- Əmtəə qiymətləri;
- Diskont dərəcələri.

Hasilat həcmi: İstifadə dəyəri hesablanarkən pul vəsaitlərinin hərəkəti modellərinə daxil olan qiymətləndirilmiş hasilat həcmi mədənin ətraflı uzunmüddətli xidmət müddəti planına əsaslanır və rəhbərlik tərəfindən uzunmüddətli planlaşdırma prosesi çərçivəsində razılaşdırılmış mədənlərin inkişafı planlarını nəzərə alır.

Hasilat həcmi bərpa edilə bilən cəmiyyət, hasilat profili, ehtiyatların hasil edilməsi üçün lazım olan infrastrukturun inkişafının dəyəri, hasilat xərcləri, dağ-mədən işlərinin aparılması üzrə hüquqların müqavilədə nəzərdə tutulan müddəti və hasil edilmiş məhsulların satış qiyməti kimi bir sıra dəyişən göstəricilərdən asılıdır. Hər bir hasilat yatağının xüsusi ehtiyat xüsusiyyətlərinə və iqtisadi şəraitə malik olduğu üçün, mədənlərin pul vəsaitlərinin hərəkəti müvafiq fərdi iqtisadi modellər və rəhbərlik tərəfindən müəyyən edilmiş əsas fərziyyələrdən istifadə edərək hesablanır. İstifadə edilmiş istehsal profilləri, təsdiq edilmiş və ehtimal olunan ehtiyatların qiymətləndirilməsi, resursların qiymətləndirilməsi və bəzi hallarda genişləndirmə layihələri daxil olmaqla, Cəmiyyətin prosesinin bir hissəsi kimi təsdiq edilmiş ehtiyatlar və resursların həcminə uyğun olmuşdur. Bunlar sonra bir bazar iştirakçısının qiymətləndirmələrinə uyğun olduğundan əmin olmaq üçün qiymətləndirilir.

Əmtəə qiymətləri: Proqnozlaşdırılmış qiymətli metal və əmtəə qiymətləri rəhbərliyin qiymətləndirmələrinə əsaslanır. Pul vəsaitlərinin hərəkəti modellərində istifadə edilmiş qiymətli metalların hesablanmış uzunmüddətli qiymətləri aşağıda təqdim edilir:

	Qızıl, ABŞ dolları / unsiya	Gümüş, ABŞ dolları / unsiya	Sink, ABŞ dolları / metr ton	Mis, ABŞ dolları / metr ton
2020	1,894.11	26.49	2.266	6.174
2019	1,519.50	17.83	2.550	6.01

4 Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr (davamı)

Diskont dərəcələri: İstifadə dəyərinin hesablanması zamanı 31 dekabr 2020-ci il tarixində vergidən sonrakı real pul axınlarına 10.61%-lik (2019: 10.61%) vergidən sonrakı diskont dərəcəsi tətbiq edilmişdir. Bu diskont dərəcəsi həm kapitalı, həm də borcu nəzərə alan Cəmiyyətin vergidən sonrakı kapitalının orta çəkili dəyərindən ("WACC") formalaşır və Cəmiyyət tərəfindən CGU-ya xas risklərin qiymətləndirilməsini əks etdirmək məqsədilə uyğunlaşdırılır. Həssaslıq təhlili Qeyd 10-da göstərilir.

İstifadə dəyərinin hesablanması zamanı tətbiq edilən vergidən əvvəlki diskont dərəcəsi 19.83% (2019: 19.83%) təşkil etmişdir.

Dəyərşərtləşmə təhlili aparılmış CGU-ların bərpa edilə bilən dəyərinin faktor dəyişiklikləri üzrə həssaslıq təhlili aşağıda göstərilir:

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	31 dekabr 2020-ci il tarixinə CGU-ların bərpa edilə bilən dəyəri	31 dekabr 2020-ci il tarixinə CGU-ların balans dəyəri
Diskont dərəcələri 10% çox/az olduqda	82,448 / 145,781	54,362
Əmtəə qiymətləri 10% çox/az olduqda	252,070 / -	54,362
İllik hasılat həcmi 10% çox/az olduqda	165,277 / 63,896	54,362

5 Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi

Aşağıdakı yenidən işlənmiş standartlar 1 yanvar 2020-ci il tarixindən qüvvəyə minmiş, lakin Cəmiyyətə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təqdim olunması üzrə Konseptual Əsaslara düzəlişlər (29 mart 2018-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2020-ci il və ya bu tarixdən sonra başlanan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Yenidən işlənmiş Konseptual Əsaslara qiymətləndirməyə dair yeni bölmə, hesabatlarda maliyyə nəticələrinin əks etdirilməsinə dair tövsiyələr, təkmilləşdirilmiş anlayışlar və tövsiyələr (xüsusilə, öhdəliklər ilə bağlı anlayış) və maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında idarəetmə rolu, ehtiyatlılıq və qiymətləndirmə ilə bağlı qeyri-müəyyənlik kimi mühüm məsələlərin izahı daxildir.

BMHS 3-ə dəyişikliklər "Biznes anlayışı" (22 oktyabr 2018-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2020-ci il və ya bu tarixdən sonra başlanan illik hesabat dövrünün əvvəlindən həyata keçirilən satınalmalar üçün qüvvəyə minir). Bu dəyişikliklər biznes anlayışını dəyişdirir. Biznes resurslardan və birlikdə nəticə yaratmaq imkanı formalaşdırıran əsas proseslərdən ibarətdir. Yeni təlimat erkən inkişaf mərhələsində olan və nəticə əldə etməyən şirkətlər də daxil olmaqla, resursların və əsas prosesin mövcudluğunu müəyyən etməyə imkan verən sistemi özündə əks etdirir. Müəssisənin biznes hesab edilməsi üçün heç bir nəticə olmadıqda, mütəşəkkil işçi qüvvəsi olmalıdır. "Nəticə" anlayışı müştərilərə təqdim edilən mallara və göstərilən xidmətlərə, eləcə də investisiya gəlirləri və digər gəlirlərin yaradılmasına diqqəti yönəltmək, xərclərin və digər iqtisadi faydaların azaldılması şəklində nəticələri nəzərə almamaq üçün məhdudlaşdırılmışdır. Bundan əlavə, bazar iştirakçılarının çatışmayan elementləri əvəz etməsi və ya əldə edilmiş biznesi və aktivləri integrasiya etməsi imkanının qiymətləndirilməsi artıq tələb olunmur. Cəmiyyət "konsentrasiya testi" tətbiq edə bilər. Əldə edilmiş ümumi aktivlərin ədalətli dəyəri bütövlükdə praktiki olaraq vahid aktiv (yaxud oxşar aktivlər qrupu) şəklində konsentrasiya edildiyi halda, əldə edilmiş aktivlər biznes hesab edilməyəcəkdir.

BMS 1 və BMS 8-ə dəyişikliklər - Əhəmiyyətlilik anlayışı (31 oktyabr 2018-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2020-ci il və ya bu tarixdən sonra başlanan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Bu dəyişikliklər bundan əvvəlki BMHS standartlarında qeyd olunan anlayışa dair tövsiyələri əlavə etməklə, əhəmiyyətlilik anlayışı və onun tətbiq olunma qaydasını izah edir. Bundan əlavə, həmin anlayışın izahı təkmilləşdirilmişdir. Dəyişikliklər, həmçinin əhəmiyyətlilik anlayışının bütün BMHS standartlarında uyğun şəkildə istifadəsini təmin edir. Məlumat o halda əhəmiyyətli hesab olunur ki, onun ümumi təyinatlı maliyyə hesabatlarında təqdim edilməməsi, təhrif olunması və ya anlaşıqlılığının çətinləşdirilməsinin əsas istifadəçilərin xüsusi olaraq hesabat verən müəssisəyə aid olan maliyyə məlumatları əsasında qəbul etdikləri qərarlara təsir etmə ehtimalı əsaslandırılmış şəkildə gözlənilsin.

BMHS 9, BMS 39 və BMHS 7-yə dəyişikliklər – Baza faiz dərəcəsi islahatı (26 sentyabr 2019-cu il tarixində dərc olunub və 1 yanvar 2020-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Dəyişikliklər LIBOR və digər banklararası faiz dərəcələri (IBOR) kimi baza faiz dərəcələrinin əvəz edilməsi ilə əlaqədar baş vermişdir. Dəyişikliklər hedcinq uçotu ilə bağlı xüsusi tələblərin IBOR islahatının birbaşa təsir etdiyi hedcinq münasibətlərinə tətbiqindən müvəqqəti azadolmanı nəzərdə tutur.

5 Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi (davamı)

BMHS 16-ya dəyişiklik – COVID-19 ilə əlaqədar icarə güzəştlərinin uçotu (28 may 2020-ci ildə dərc olunub və 1 iyun 2020-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Bu dəyişiklik icarəyə götürənləri COVID-19 ilə əlaqədar icarə güzəştinin icarə modifikasiyası olub olmadığını qiymətləndirmək üçün fakültativ azadolma formasında güzəştə təmin edir. İcarəyə götürənlər icarə güzəştlərinin uçotunu belə güzəştlərin icarə modifikasiyası formasında aparmaya bilərlər. Bu praktiki istisna yalnız COVID-19 pandemiyası ilə əlaqədar olaraq təqdim edilmiş icarə güzəştlərinə və yalnız aşağıdakı şərtlər yerinə yetirildiyi təqdirdə tətbiq edilir: icarə ödənişlərindəki dəyişiklik icarə haqqının dəyişiklikdən dərhal əvvəl icarə ödənişindən artıq olmayacağı halda yenidən nəzərdə keçirilməsinə səbəb olur; icarə ödənişlərindəki hər hansı azalma yalnız 30 iyun 2021-ci il tarixindən gec olmayan ödənişlərə təsir edir; və digər icarə şərtlərində ciddi dəyişikliklər olmur.

6 Yeni uçot qaydaları

1 yanvar 2021-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün məcburi xarakter daşıyan və Cəmiyyət tərəfindən vaxtından əvvəl tətbiq edilməyən bəzi yeni standartlar və onlara dair şərhlər dərc olunmuşdur.

BMHS 17 "Sığorta müqavilələri" (18 may 2017-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlanan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). BMHS 17 şirkətlərə sığorta müqavilələrinin uçotu üzrə mövcud praktikanı tətbiq etməyə icazə verən BMHS 4-ü əvəz edir. BMHS 4-ə əsasən investorlar analoji sığorta şirkətlərində maliyyə nəticələrini müqayisə etmək və üzvləşdirməkdə çətinlik çəkirdilər. BMHS 17 sığortaçının təkrar sığorta müqavilələri daxil olmaqla, bütün növ sığorta müqavilələrinin uçotu standartının prinsiplərinə əsaslanan yeganə standartdır. Bu standartın tələbinə görə sığorta müqavilələri qrupları (i) müqavilələrin yerinə yetirilməsi üçün pul axınları üzrə mövcud olan bütün məlumatları müşahidə edilə bilən bazar məlumatlarına uyğun olaraq nəzərə alan riskə görə düzəldilmiş gələcək pul axınlarının diskont dəyəri ilə (müqavilələrin yerinə yetirilməsi üzrə pul axınları); (ii) müqavilələr qrupu üzrə bölüşdürülməmiş mənfəəti (müqavilələr üzrə servis marjası) toplamaqla (dəyər öhdəlik olduqda) və ya çıxmaqla (dəyər aktiv olduqda) tanınmalı və qiymətləndirilməlidir. Sığortaçılar sığorta müqavilələri qrupundan yaranan gəliri sığorta proqramını təqdim etdiyi dövr ərzində, eləcə də riskdən azad olduğu halda əks etdirəcəklər. Müqavilələr qrupu üzrə zərər mövcuddursa və ya mövcud olarsa müəssisə dərhal zərəri əks etdirəcək.

BMHS 17 və BMHS 4-ə dəyişikliklər (25 iyun 2020-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlanan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Dəyişikliklər BMHS 17-nin tətbiqini asanlaşdırmaq, həmçinin standart və ona keçidlə bağlı müəyyən tələbləri sadələşdirmək üçün bəzi izahlardan ibarətdir. Bu dəyişikliklər BMHS 17-nin səkkiz sahəsini əhatə edir və standartın əsas prinsiplərinin dəyişdirilməsini nəzərdə tutmur. BMHS 17-yə aşağıdakı dəyişikliklər edilmişdir:

- **Qüvvəyə minmə tarixi:** BMHS 17-nin qüvvəyə minmə tarixi (dəyişikliklər daxil olmaqla) 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrlərinə qədər iki il təxirə salınmışdır; BMHS 4 ilə müəyyən olunan BMHS 9-un tətbiqindən müvəqqəti azadolmanın qüvvədə olma müddəti də 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrlərinə qədər təxirə salınmışdır.
- **Əldəetmə zamanı sığorta əməliyyatları üzrə pul axınlarının gözlənilən bərpası:** Müəssisələr əldəetmə xərclərinin bir hissəsini yenilənməsi gözlənilən müvafiq müqavilələrə ayırmalı və bu xərcləri müəssisə tərəfindən yenilənmə tanınana qədər aktiv kimi tanımalıdır. Müəssisələr hər bir hesabat tarixinə aktivin bərpa olunma ehtimalını qiymətləndirməli və maliyyə hesabatları üzrə qeydlərdə həmin aktiv haqqında məlumat təqdim etməlidir.
- **İnvestisiya xidmətlərinə aid olan müqavilə üzrə xidmət marjası:** Dəyişən ödənişli müqavilələr və ümumi modelə uyğun olaraq investisiya gəlirli xidmətlər üzrə digər investisiya müqavilələri üçün həm sığorta təminatı üzrə faydaların həcmi, həm də gözlənilən dövrü nəzərə almaqla təminat vahidləri fərqləndirilməlidir. İnvestisiya fəaliyyəti ilə bağlı xərclər müəssisənin belə fəaliyyəti sığortalı üçün sığortanın faydalarını artırmaq məqsədilə göstərdiyi hallarda, sığorta müqaviləsi çərçivəsində pul axınları kimi daxil edilməlidir.
- **Əldə edilmiş təkrarsığorta müqavilələri - zərərlərin ödənilməsi:** Müəssisə yükümlü əsas sığorta müqavilələri qrupunun ilkin tanınması və ya yükümlü əsas sığorta müqavilələrinin qrupa əlavə edilməsi zamanı zərəri tanıdıqda, müvafiq əldə edilmiş təkrarsığorta müqavilələri qrupundakı müqavilə üzrə xidmət marjasını tənzimləməli və belə təkrarsığorta müqavilələri üzrə əldə etdiyi gəliri tanımalıdır. Təkrarsığorta müqaviləsi üzrə ödənilən zərərin məbləği əsas sığorta müqavilələri üzrə tanınmış zərərin və əldə edilmiş təkrarsığorta müqaviləsi üzrə müəssisənin ödəməsinə gözlədiyi əsas sığorta müqavilələrindəki tələblər üzrə faizin hasılı ilə müəyyən edilir.

6 Yeni uçot qaydaları (davamı)

Bu tələb yalnız əldə edilmiş təkrarsığorta müqaviləsi əsas sığorta müqavilələri üzrə zərərin tanınmasından əvvəl və ya onunla eyni zamanda tanındıqda tətbiq ediləcəkdir.

- *Digər dəyişikliklər:* Digər dəyişikliklərə aşağıdakılar daxildir: bəzi kredit kartı (və ya oxşar) müqavilələri və bəzi kredit müqavilələrində tətbiq sahəsi ilə bağlı istisnalar; sığorta müqavilələri üzrə aktiv və öhdəliklərin maliyyə vəziyyəti hesabatında qruplar əvəzinə portfeller üzrə təqdim edilməsi; əldə edilmiş təkrarsığorta müqavilələrindən və ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərərə aid olunan qeyri-törəmə maliyyə alətlərindən istifadə edərək maliyyə risklərini azaltmaq üçün risklərin azaldılması seçiminin tətbiqi; BMHS 17-ni tətbiq edərkən əvvəlki aralıq maliyyə hesabatlarındakı uçot təxminlərinə dəyişikliklər etmək üçün uçot siyasəti seçimi; sığorta müqaviləsi şərtlərinə əsasən müəyyən sığortalıya aid edilən gəlir vergisi ödəmələrinin və daxilolmalarının müqavilələrin icrası üzrə pul axınlarına daxil edilməsi; keçid dövründə tələblərdən seçim əsasında azadolmalar və digər kiçik dəyişikliklər.

BMS 1-ə dəyişikliklər – Öhdəliklərin qısamüddətli və ya uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilməsi (23 yanvar 2020-ci il tarixində dərc olunub və 1 yanvar 2022-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Bu az əhəmiyyətli dəyişikliklər hesabat dövrünün sonunda mövcud olan hüquqlardan asılı olaraq, öhdəliklərin qısamüddətli və ya uzunmüddətli kimi təsnifləşdirildiyini izah edir. Müəssisə hesabat dövrünün sonunda öhdəliyin icrasını ən azı on iki ay müddətinə təxirə salmaq üçün əsaslı hüquqa malik olduqda, öhdəliklər uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilir. Bu dəyişikliklər belə hüququn şərtsiz olmasını artıq tələb etmir. Rəhbərliyin hesabat tarixindən sonrakı dövr ərzində öhdəliyin icrasını təxirə salmaq hüququnun istifadəsinə dair gözləntiləri öhdəliklərin təsnifatına təsir göstərmir. Öhdəliyin icrasının təxirə salınması hüququ yalnız müəssisənin hesabat dövrünün sonuna hər hansı müvafiq şərtlərə riayət etdiyi halda mövcuddur. Öhdəlik hər hansı şərtin hesabat tarixində və ya ondan əvvəl pozulduğu halda qısamüddətli kimi təsnifləşdirilir (hətta kreditör bu şərtin pozulması ilə bağlı hesabat dövründən sonra rəsmi razılıq təqdim etsə belə). Kredit müqaviləsinin şərti hesabat tarixindən sonra pozularsa, kredit uzunmüddətli öhdəlik kimi təsnifləşdirilir. Bundan əlavə, dəyişikliklər müəssisənin kapitalla çevirməklə ödəyə bildiyi borclar üzrə təsnifat tələblərini nəzərdə tutur. Ödəmə dedikdə öhdəliyin nağd pul, özündə iqtisadi səmərəni əks etdirən digər resurslar və ya müəssisənin öz pay alətləri ilə ödənilməsi nəzərdə tutulur. Bu dəyişiklik maliyyə alətinin tərkib hissəsi olan pay aləti kimi təsnifləşdirilən və konvertasiya oluna bilən alətlər üçün istisna nəzərdə tutur. Hazırda Cəmiyyət bu dəyişikliklərin onun maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirir.

BMHS 10 və BMS 28-ə dəyişikliklər – İnvestor tərəfindən aktivlərin asılı və ya birgə müəssisələrə satılması və ya ötürülməsi (11 sentyabr 2014-cü ildə dərc olunub və BMUSŞ tərəfindən müəyyən ediləcək tarixdə və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Bu dəyişikliklər investor tərəfindən aktivlərin asılı və ya birgə müəssisələrə satılması və ya ötürülməsi ilə bağlı BMHS 10 və BMS 28-in tələbləri arasındakı uyğunsuzluğu aradan qaldırır. Dəyişikliklərin əsas nəticəsi ondan ibarətdir ki, mənfəət və zərər əməliyyatın biznesə aid olduğu halda tam tanınır. Aktivlər özündə biznesi əks etdirmədikdə, hətta bu aktivlər törəmə müəssisəyə məxsus olsa belə, mənfəət və ya zərərin yalnız bir hissəsi tanınır.

BMS 1-ə dəyişikliklər – Öhdəliklərin qısamüddətli və ya uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilməsi, qüvvəyə minmə tarixinin təxirə salınması (15 iyul 2020-ci il tarixində dərc olunub və 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Öhdəliklərin qısamüddətli və uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilməsi ilə bağlı BMS 1-ə dəyişikliklər ilkin qüvvəyə minmə tarixi 1 yanvar 2022-ci il olmaqla, 2020-ci ilin yanvar ayında dərc edilmişdir. Lakin COVID-19 pandemiyası ilə əlaqədar olaraq təlimata edilmiş düzəlişlər nəticəsində təsnifatla bağlı yaranan dəyişikliklərin tətbiqində müəssisələrə daha çox vaxt vermək üçün qüvvəyə minmə tarixi bir il təxirə salınmışdır.

BMS 16, BMS 37 və BMHS 3 ilə bağlı məhdud məzmunlu dəyişikliklər – "Təyinatlı istifadədən əvvəl əldə edilən gəlirlər", "Yükümlü müqavilələr – müqavilənin icrası ilə bağlı xərclər", "Konseptual Əsaslara İstinad" və BMHS 1, BMHS 9, BMHS 16 və BMS 41-ə dəyişikliklər "2018-2020-ci illər üzrə BMHS-lərin illik təkmilləşdirilməsi" (14 may 2020-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2022-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). BMS 16-ya dəyişiklik müəssisələrə aktiv təyinatı üzrə istifadəyə hazırlayarkən istehsal olunan materialların satışından əldə etdikləri gəlirlərin əsas vəsaitlərin maya dəyərindən çıxılmasını qadağan edir. Belə materialların satışından əldə olunan gəlirlər istehsal xərcləri ilə birlikdə artıq mənfəət və zərərin tərkibində tanınır. Müəssisə belə materialların maya dəyərini ölçmək üçün BMS 2-ni tətbiq edəcəkdir. Sınaqdan keçirilən aktiv təyinatı üzrə istifadəyə hələ hazır olmadığı üçün belə aktivin amortizasiyası maya dəyərinə daxil edilmir. BMHS 16-ya dəyişiklik aktivin texniki və fiziki göstəricilərini qiymətləndirərkən müəssisənin "aktivin düzgün işləməsinə sinayacağı" da açıqlayır. Həmin aktivin maliyyə göstəriciləri bu qiymətləndirməyə aid deyil.

6 Yeni uçot qaydaları (davamı)

Beləliklə, aktiv rəhbərliyin nəzərdə tutduğu kimi istismar oluna və rəhbərliyin gözlədiyi əməliyyat effektivliyi səviyyəsinə çatana qədər amortizasiya edilə bilər.

BMS 37-yə dəyişiklik "müqavilənin icrası xərcləri" anlayışını izah edir. Dəyişiklikdə müqavilənin icrası üçün birbaşa xərclərin həmin müqavilənin icrası üzrə əlavə xərclərdən ibarət olduğu; və müqavilələrin icrası ilə birbaşa əlaqəli olan digər xərclərin bölüşdürülməsi izah edilir. Dəyişiklik, həmçinin yükümlü müqavilə üçün ayrıca ehtiyat yaradılmazdan əvvəl müəssisənin müqavilənin icrası üçün ayrılmış aktivlər üzrə deyil, müqaviləni yerinə yetirmək üçün istifadə etdiyi aktivlər üzrə yaranmış dəyərsizləşmə zərərini tanımasını açıqlayır.

BMHS 3 müəssisələrin birləşməsi zamanı aktiv və ya öhdəliyin tərkibini müəyyənləşdirmək məqsədilə "2018-ci il Maliyyə Hesabatları üzrə Konseptual Əsaslar" istinad etmək üçün dəyişdirilmişdir. Bu dəyişiklikdən əvvəl BMHS 3-də "2001-ci il Maliyyə Hesabatları üzrə Konseptual Əsaslar" istinad edilirdi. Bundan əlavə, BMHS 3-ə öhdəliklər və şərti öhdəliklər üçün yeni istisna əlavə edilmişdir. Bu istisna bəzi öhdəliklər və şərti öhdəliklər üçün BMHS 3-ü tətbiq edən müəssisənin "2018-ci il Maliyyə Hesabatları üzrə Konseptual Əsaslar" əvəzinə BMS 37 və ya BMHŞK 21-ə istinad etməsini nəzərdə tutur. Bu yeni istisna olmasaydı müəssisə, müəssisələrin birləşməsi əməliyyatı zamanı BMS 37-yə uyğun olaraq tanımayacağı bəzi öhdəlikləri tanımalı idi. Beləliklə, satın alındıqdan dərhal sonra müəssisə belə öhdəliklərin tanınmasını dayandırmalı və özündə iqtisadi səmərəni əks etdirən gəliri tanımalı idi. Bununla yanaşı, alıcıdan satınalma tarixində BMS 37-də müəyyən edilmiş şərti aktivləri tanımasının tələb olunmadığı da izah edilmişdir.

BMHS 9-a edilmiş dəyişiklik maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması üçün "10%-lik testə" daxil edilməli olan ödənişləri izah edir. Xərclər və ya ödənişlər üçüncü tərəflərin və ya kreditörün xeyrinə həyata keçirilə bilər. Bu dəyişikliyə əsasən üçüncü tərəflərin xeyrinə həyata keçirilmiş xərclər və ya ödənişlər "10%-lik testə" daxil edilməyəcəkdir.

BMHS 1 törəmə müəssisə baş müəssisədən daha gec tarixdə BMHS-i tətbiq etdiyi təqdirdə istisnaya icazə verir. Törəmə müəssisə konsolidasiya məqsədləri və baş müəssisənin sözügedən törəmə müəssisəni satın aldığı müəssisələrin birləşməsi əməliyyatının nəticələrini əks etdirmək üçün hər hansı düzəlişlər edilmədiyi təqdirdə, aktiv və öhdəliklərini baş müəssisənin BMHS-ə keçid tarixinə əsasən konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına daxil edilə biləcək balans dəyəri ilə ölçə bilər. BMHS 1-də nəzərdə tutulan istisnayı tətbiq edən müəssisələrə baş müəssisənin BMHS-ə keçid tarixinə əsasən baş müəssisənin əks etdirdiyi məbləğlərdən istifadə etməklə məcmu məzənnə fərqlərini qiymətləndirməyə icazə vermək üçün BMHS 1-ə dəyişiklik edilmişdir. BMHS 1-ə edilən bu dəyişiklik yuxarıda qeyd olunan istisnayı BMHS-i ilk dəfə qəbul edən müəssisələrin xərclərini azaltmaq üçün məcmu məzənnə fərqlərinə tətbiq edir. Bu dəyişiklik BMHS 1-də nəzərdə tutulan eyni istisnayı tətbiq edən asılı və birgə müəssisələrə də şamil ediləcəkdir.

Müəssisələrin BMS 41-ə uyğun olaraq ədalətli dəyəri qiymətləndirərkən vergi məqsədləri üçün pul axınlarını nəzərə almaması tələbi ləğv edilmişdir. Bu dəyişiklik vergitutmadan sonrakı pul axınlarının diskontlaşdırılması ilə bağlı standartdakı tələbə uyğunluğu təmin etməlidir.

BMHS 9, BMS 39 və BMHS 7-yə dəyişikliklər - Baza faiz dərəcəsi islahatı (26 sentyabr 2019-cu ildə dərc olunub və 1 yanvar 2020-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Faza 2-də edilmiş dəyişikliklər bir baza faiz dərəcəsinin alternativ ilə əvəzlənməsi də daxil olmaqla, islahatların nəticələrindən irəli gələn məsələlərin həllinə yönəlib. Dəyişikliklər aşağıdakı sahələri əhatə edir:

- *IBOR islahatı nəticəsində yaranan müqavilə üzrə pul axınlarının müəyyən edilməsi əsaslarındakı dəyişikliklərin uçotu:* Amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə qiymətləndirmənin tətbiq edildiyi alətlər üçün dəyişikliklərə əsasən müəssisələr praktiki istisna olaraq, IBOR islahatı nəticəsində yaranan müqavilə üzrə pul axınlarının müəyyən edilməsi əsaslarındakı dəyişikliyi BMHS 9-un B5.4.5-ci bəndində göstərilən təlimatdan istifadə edərək effektiv faiz dərəcəsinə dəyişdirməklə uçota almalıdır. Nəticədə gəlir və zərərin dərhal tanınması tələb olunmur.

Bu praktiki istisna yalnız belə bir dəyişikliyə və birbaşa olaraq IBOR islahatı nəticəsində zəruri olduğu dərəcədə tətbiq olunur, yeni əsaslar isə iqtisadi cəhətdən əvvəlki əsaslara bərabərdir. BMHS 9-dan müvəqqəti azadolmanı tətbiq edən sığortaçılar da eyni praktiki istisnayı tətbiq etməlidirlər. Bundan əlavə, BMHS 16-da IBOR islahatı nəticəsində gələcək icarə ödənişlərinin müəyyən edilməsi əsaslarını dəyişdirən icarə dəyişikliklərinin uçotu zamanı icarəyə götürənlərin oxşar praktiki istisnadan istifadə etməsini tələb edən dəyişiklik edilmişdir.

6 Yeni uçot qaydaları (davamı)

- Hedcinq münasibətlərində müqavilə ilə müəyyən olunmayan risk komponentləri üçün Faza 1-dəki azadolmanın bitmə tarixi:* Faza 2-dəki dəyişikliklərin tələbinə əsasən müəssisələr müqavilə ilə müəyyən olunmayan risk komponentindəki dəyişikliklərin tarixi və ya hedcinq münasibətlərinin dayandırıldığı tarixdə (bunlardan hansı daha tez baş verərsə) Faza 1-dəki azadolmaların müqavilə ilə müəyyən olunmayan risk komponentlərinə tətbiqini gələcəkdə dayandırmalıdır. Faza 1-dəki dəyişikliklər risk komponentləri üçün bitmə tarixini müəyyən etmir.
- Hedcinq uçotu üzrə müəyyən tələblərin tətbiqindən əlavə müvəqqəti azadolmalar:* Faza 2-dəki dəyişikliklər IBOR islahatının birbaşa təsir göstərdiyi hedcinq münasibətləri ilə bağlı BMS 39 və BMHS 9 ilə müəyyən edilmiş hedcinq uçotu üzrə xüsusi tələblərin tətbiqindən bəzi əlavə müvəqqəti azadolmaları nəzərdə tutur.
- BMHS 7-də IBOR islahatı ilə bağlı əlavə açıqlamalar:* Dəyişikliklər aşağıdakı məlumatların açıqlanması tələblərini müəyyən edir: (i) müəssisə alternativ baza dərəcələrinə keçidi necə idarə edir; bu prosesin statusu və keçidlə bağlı risklər; (ii) keçid mərhələsində olan və əhəmiyyətli baza faiz dərəcələri üzrə bölüşdürülmüş törəmə və qeyri-törəmə maliyyə alətləri haqqında kəmiyyət məlumatı; və (iii) IBOR islahatı nəticəsində risklərin idarə edilməsi strategiyasındakı hər hansı dəyişikliyin təsviri.

Yuxarıda başqa cür nəzərdə tutulmadığı hallarda, yeni standartlar və şərhlərin Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsiri gözlənilmir.

7 Seqmentlər üzrə məlumat

Fəaliyyət seqmentləri – müəssisənin biznes fəaliyyəti zamanı mənfəət əldə edə bildiyi və ya xərc çəkdiyi, əməliyyat nəticələrinin İdarə Heyəti tərəfindən mütəmadi olaraq nəzərdən keçirildiyi və haqqında ayrıca maliyyə məlumatlarının mövcud olduğu komponentlərdir.

(a) Hər bir hesabat seqmentinin gəlir mənbəyi olan məhsul və xidmətlərin təsviri

Cəmiyyətin fəaliyyəti iki əsas biznes seqmenti üzərində qurulmuşdur:

- Seqment 1 – qızıl satışı.
- Seqment 2 – gümüş satışı.

İdarə Heyəti seqmentlər üzrə fəaliyyət nəticələrini vergidən əvvəlki mənfəətə əsasən qiymətləndirir.

31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə hesabat seqmentləri haqqında məlumat aşağıda göstərilir:

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	Qızıl	Gümüş	Cəmi
Satış üzrə gəlirlər	107,659	2,545	110,204
Satılmış malların maya dəyəri	(35,852)	(847)	(36,699)
Ümumi mənfəət	71,807	1,698	73,505
Ümumi və inzibati xərclər	(8,545)	(202)	(8,747)
Kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivlərinin dəyərsizləşməsi (Qeyd 11)	(6,162)	(146)	(6,308)
Qeyri-maddi aktivlər üzrə dəyərsizləşmənin bərpası üzrə xalis gəlir (Qeyd 10)	1,787	42	1,829
Sair əməliyyat xərcləri	(20)	-	(20)
Sair xərclər	(1,110)	(26)	(1,136)
Sair gəlirlər	684	16	700
Əməliyyat mənfəəti	58,441	1,382	59,823
Faiz xərcləri	(1,970)	(47)	(2,017)
Vergidən əvvəlki mənfəət	56,471	1,335	57,806

7 Seqmentlər üzrə məlumat (davamı)

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə hesabat seqmentləri haqqında məlumat aşağıda göstərilir:

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	Qızıl	Gümüş	Cəmi
Satış üzrə gəlirlər	84,340	1,828	86,168
Satılmış malların maya dəyəri	(54,525)	(1,182)	(55,707)
Ümumi mənfəət	29,815	646	30,461
Ümumi və inzibati xərclər	(4,795)	(104)	(4,899)
Kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivləri və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməsi (Qeyd 11)	(5,574)	(121)	(5,695)
Sair əməliyyat xərcləri	(651)	(14)	(665)
Sair xərclər	(878)	(19)	(897)
Sair gəlirlər	542	11	553
Əməliyyat mənfəəti	18,459	399	18,858
Faiz xərcləri	(3,686)	(80)	(3,766)
Vergidən əvvəlki mənfəət	14,773	319	15,092

8 Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar və qalıqlar

Tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, onlar ümumi nəzarət altında olsun və ya tərəflərdən biri digərinə nəzarət etmək iqtidarında olsun və yaxud maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı məsələlərə dair qərar qəbul edərkən digər tərəfə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərə bilsin və ya ona birgə nəzarət etsin. Əlaqəli tərəflərlə hər hansı mümkün münasibətlər nəzərdən keçirilərkən, həmin münasibətlərin mahiyyətinin onların hüquqi formasından üstünlüyü prinsipi tətbiq olunur.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə qalıqlar aşağıda təqdim edilir:

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	31 dekabr 2020	31 dekabr 2019
	Ümumi nəzarətdə olan müəssisələr	Ümumi nəzarətdə olan müəssisələr
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	4	1
Ticarət və digər kreditör borclar	21	51

2020-ci il ərzində dövlət büdcəsindən Cəmiyyətin nizamnamə kapitalına və əlavə ödənilmiş kapitalına pul formasında müvafiq olaraq, 14,586 min ABŞ dolları (2019: 5,882 min ABŞ dolları) və 7,767 min ABŞ dolları məbləğində vəsait ayrılmışdır.

8 Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar və qalıqlar (davamı)

31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlardan yaranan gəlir və xərclər aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2020	31 dekabr 2019
<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	Ümumi nəzarətdə olan müəssisələr	Ümumi nəzarətdə olan müəssisələr
Gəlirlər	172	492
Satınalmalar	495	375

Əsas idarəedici rəhbərliyə ödənişlər. Cəmiyyətin əsas idarəedici rəhbərliyi Müşahidə Şurasının sədrindən, Müşahidə Şurası sədrinin müavinindən, Müşahidə Şurasının üzvlərindən və Maliyyə şöbəsinin müdürindən ibarətdir. Əsas idarəedici rəhbərliyin üzvləri təsdiqlənmiş əmək haqqı cədvəlinə uyğun olaraq əmək haqqı və mükafatlar almaq hüququna malikdir.

Əsas idarəedici rəhbərliyə ödənişlər aşağıda göstərilir:

	2020	2019
<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	Xərclər	Xərclər
<i>Qısamüddətli ödənişlər:</i>		
- Əmək haqları	234,545	134,591
- Qısamüddətli mükafatlar	66,809	38,337
<i>Əmək fəaliyyətinin başa çatmasından sonra ödənişlər:</i>		
- Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər	68,378	39,238
Cəmi	369,732	212,166

“AzerGold” QSC
31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

9 Tikili və avadanlıqlar

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	Avadanlıq və nəqliyyat vasitələri	Tikililər	İstehsal mədənləri
1 yanvar 2019-cu il tarixinə ilkin dəyər	1,367	188	26,562
Əlavələr	356	33	13,320
Köçürmələr	-	-	4,706
Bərpa üzrə ehtiyat təxminlərində dəyişiklik	-	-	(110)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə ilkin dəyər	1,723	221	44,478
Əlavələr	-	-	4,577
Köçürmələr	50	-	25
Bərpa üzrə ehtiyat təxminlərində dəyişiklik	-	-	(144)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə ilkin dəyər	1,773	221	48,936
1 yanvar 2019-cu il tarixinə yığılmış amortizasiya və tükənmə	(840)	(34)	(12,514)
2019-cu il üzrə amortizasiya və tükənmə xərci	(419)	(17)	(13,163)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə yığılmış amortizasiya və tükənmə	(1,259)	(51)	(25,677)
2020-ci il üzrə amortizasiya və tükənmə xərci	(214)	(17)	(6,553)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə yığılmış amortizasiya və tükənmə	(1,473)	(68)	(32,230)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə xalis qalıq dəyəri	464	170	18,801
31 dekabr 2020-ci il tarixinə xalis qalıq dəyəri	300	153	16,706

"AzerGold" QSC

31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

10 Kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivləri

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	Çovdar Sulfid	Filizçay	Mazımçay	Göydağ	Ağyoxuş	Tülallar	Mərəh	Qaradağ	Xaçmaz
1 yanvar 2019-cu il tarixinə ilkin qalıq	2,954	719	1,072	693	695	-	-	-	-
Əlavələr	1,659	942	43	654	2,062	1,746	-	-	-
2019-cu il üzrə dəyersizləşmə zərəri	-	-	-	(1,347)	-	-	-	-	-
31 dekabr 2019-cu il tarixinə yekun qalıq	4,613	1,661	1,115	-	2,757	1,746	-	-	-
2020-ci il üzrə əlavələr	717	3,736	1,293	-	3,065	552	1,781	2,016	-
2020-ci il üzrə dəyersizləşmə zərəri (Qeyd 4)	-	-	(2,408)	-	-	-	-	(2,016)	(1,347)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə yekun qalıq	5,330	5,397	-	-	5,822	2,298	1,781	-	-

Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyindən ("ETSN") kəşfiyyat lisenziyasının əldə edilməsindən sonra "Mazımçay", "Göydağ", "Ağyoxuş", "Tülallar" və digər yataqlarında kəşfiyyat işlərinə başlamışdır. Kəşfiyyat xərclərinə axtarış 2019-cu il tarixində başa çatmış illər ərzində ilkin layihə və ilkin texniki-iqtisadi tədqiqatlar üçün podratçılara ödənişlər daxildir.

Cəmiyyət dəyersizləşmə təhlili aparmış və 31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə fərdi qiymətləndirmə əsasında 6,308 min ABŞ dolları (2019: 1,347 min ABŞ dolları) məbləğində dəyersizləşmə zərərinə tanınmışdır. Dəyersizləşmə CGU mərhələsində olması və həmin CGU-lar üçün əlavə kəşfiyyat və qiymətləndirmə işlərinin proqnozlaşdırılmaması səbəbindən tanınmışdır.

11 Qeyri-maddi aktivlər

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	Dağ-mədən işlərinin aparılması hüquqları	Kəşfiyyat işlərinin aparılması hüquqları	Digər qeyri-maddi aktivlər	Cəmi
1 yanvar 2019-cu il tarixinə ilkin dəyər	52,081	43,323	254	95,658
Əlavələr	-	-	89	89
31 dekabr 2019-cu il tarixinə ilkin dəyər	52,081	43,323	343	95,747
Əlavələr	-	-	114	114
31 dekabr 2020-ci il tarixinə ilkin dəyər	52,081	43,323	457	95,861
1 yanvar 2019-cu il tarixinə yığılmış amortizasiya və tükənmə xərci	(25,309)	(8,598)	(26)	(33,933)
Amortizasiya və tükənmə xərci	(11,903)	-	(79)	(11,982)
Dəyersizləşmə zərəri	-	(4,348)	-	(4,348)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə yığılmış amortizasiya və tükənmə xərci	(37,212)	(12,946)	(105)	(50,263)
Amortizasiya və tükənmə xərci	(2,478)	-	(93)	(2,571)
Dəyersizləşmə zərəri (Qeyd 4)	-	(11,117)	-	(11,117)
Əvvəlki dövrlər üzrə kəşfiyyat işlərinin aparılması hüquqlarının dəyersizləşməsinin bərpası (Qeyd 4)	-	12,946	-	12,946
31 dekabr 2020-ci il tarixinə yığılmış amortizasiya və tükənmə xərci	(39,690)	(11,117)	(198)	(51,005)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə xalis qalıq dəyəri	14,869	30,377	238	45,484
31 dekabr 2020-ci il tarixinə xalis qalıq dəyəri	12,391	32,206	259	44,856

5 dekabr 2016-cı il tarixində HPBS-ə xitam verildikdən sonra, Cəmiyyət ETSN-dən Çovdar Oksid yatağında kəşfiyyat və hasilat işlərinin görülməsi üçün 2032-ci ilədək dağ-mədən razılığı almışdır. Cəmiyyət 11 may 2017-ci il tarixində ETSN-dən Filizçay və Mazımçay yataqlarında (əsasən kəşfiyyat və hidrogeoloji çuxurlar üçün) (hər ikisi 2022-ci il may ayınadək), "Çovdar" filiz emalı sahəsində (Çovdar Sulfid, Ağyoxuş və Tülallar sahəsi) və "Ortakənd-Xanağa" filiz emalı sahəsində (Göydağ sahəsi) kəşfiyyat işlərinin aparılması üçün icazə almışdır. 2021-ci ilin aprel ayında Cəmiyyət bu yataqlarda kəşfiyyat işlərinin aparılması hüquqlarının müddətinin (hər iki yataqda 2020-ci ilin may ayında başa çatacağı ehtimal olunurdu) 2025-ci ilədək uzadılması üçün icazə almışdır.

2020-ci ildə aparılmış dəyersizləşmə təhlili nəticəsində "Filizçay" CGU üzrə 11,117 min ABŞ dolları məbləğində dəyersizləşmə xərci tanınmışdır. Gələcəkdə metalların qiymətinin (sink və mis) aşağı düşəcəyi gözlənilir ki, bu da dəyersizləşmə əlaməti kimi nəzərə alınmışdır. Bundan əlavə, aşkar edilmiş yeni ehtiyatlara görə "Çovdar Sulfid" CGU üzrə əvvəlki dövrlərdə tanınmış 12,946 min ABŞ dolları məbləğində dəyersizləşmə xərci bərpa edilmişdir (Qeyd 4).

12 İstifadə hüquqlu aktivlər və icarə öhdəlikləri

Cəmiyyət müxtəlif anbarlar, mənzillər və ofis sahəsi icarəyə götürür. İcarə müqavilələri adətən 2 - 6 il müddətinə bağlanır, lakin bu müddətin uzadılması seçimi də nəzərdə tutula bilər.

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	Tikililər	Nəqliyyat vasitələri	Digər	Cəmi
1 yanvar 2019-cu il tarixinə balans dəyəri	2,098	-	29	2,127
Əlavələr	-	-	-	-
Amortizasiya xərci	(420)	-	(6)	(426)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə balans dəyəri	1,678	-	23	1,701
Əlavələr	-	410	122	532
Amortizasiya xərci	(550)	(4)	(25)	(579)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə balans dəyəri	1,128	406	120	1,654

Cəmiyyət icarə öhdəliklərini aşağıdakı kimi tanıyırdı:

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	31 dekabr 2020	31 dekabr 2019
Qısamüddətli icarə öhdəlikləri	579	408
Uzunmüddətli icarə öhdəlikləri	1,197	1,326
Cəmi icarə öhdəlikləri	1,776	1,734

2020-ci il ərzində icarə müqavilələri üzrə cəmi ödənişlər 579 min ABŞ dolları (2019: 478 min ABŞ dolları) təşkil etmişdir.

13 Mal-material ehtiyatları

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	2020	2019
Materiallar və ehtiyat hissələri	2,720	2,200
Emalda olan metal	2,284	1,653
Qızıl külçələr	1,029	1,544
Filiz anbarında olan filiz	250	2,402
Köhnəlmiş mal-materiallar üzrə ehtiyat	(53)	-
31 dekabr tarixinə cəmi mal-material ehtiyatları	6,230	7,799

14 Avans ödənişləri

31 dekabr 2020-ci il tarixinə qısamüddətli avans ödənişləri 6,233 min ABŞ dolları (2019: 1,305 min ABŞ dolları) təşkil etmiş və dağ-mədən əməliyyatları, materialların təchizatı, təmir və texniki xidmət işləri və digər xidmətlər üçün təchizatçılara verilmişdir. Bu avans ödənişlərinin növbəti il ərzində istifadə edilməsi gözlənilir. 31 dekabr 2020-ci il tarixinə 2,887 min ABŞ dolları (2019: 26 min ABŞ dolları) məbləğində uzunmüddətli avans ödənişləri əsas etibarilə "Çovdar Oksid" yatağında topa aşındırma sistemi, drenaj şəbəkəsi və sianid hovuzunun tikintisi üçün təchizatçılara ödənilmiş vəsaitlərdən ibarətdir.

"AzerGold" QSC

31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

15 Ticarət və digər kreditör borclar

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	2020	2019
Ticarət kreditör borcları	7,682	2,459
Satın alınmış tikili və avadanlıqlar üzrə öhdəliklər	146	146
Hesablanmış öhdəliklər və digər kreditör borclar	61	50
31 dekabr tarixinə ticarət və digər kreditör borclar	7,889	2,655

16 Ətraf mühitin bərpası üzrə öhdəlik

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	2020	2019
1 yanvar tarixinə balans dəyəri	5,350	4,438
Əlavələr	1,009	795
Diskontun amortizasiyası	255	226
Diskont dərəcəsinə dəyişikliyin təsiri	(145)	(109)
31 dekabr tarixinə balans dəyəri	6,469	5,350

17 Sair qısamüddətli aktiv və öhdəliklər

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	2020	2019
Əvəzləşdirilə bilən ƏDV	1,604	430
Alınacaq ƏDV məbləği	-	2,154
Digər	6	1
31 dekabr tarixinə cəmi sair qısamüddətli aktivlər	1,610	2,585

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	2020	2019
Mənfəət vergisi öhdəliyi	(4,752)	-
Əmək haqqı və əlaqəli ödənişlər	(428)	(332)
31 dekabr tarixinə cəmi sair qısamüddətli öhdəliklər	(5,180)	(332)

18 Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	2020	2019
Kassa	1	-
Banklarda olan cari qalıqlar	32,098	17,137
31 dekabr tarixinə cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	32,099	17,137

31 dekabr 2020-ci il tarixinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə kredit riskinin ödəmə qabiliyyəti dərəcələrinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir. Cəmiyyətin kredit riskinin təsnifatı sistemi Qeyd 27-də təsvir edilir.

18 Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri (davamı)

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	Banklarda olan cari qalıqlar
- Yüksək dərəcə	32,082
- Orta dərəcə	4
- Reytingi olmayan	13
Kassa çıxılmaqla, cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	32,099

31 dekabr 2019-cu il tarixinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə kredit riskinin ödəmə qabiliyyəti dərəcələrinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir. Cəmiyyətin kredit riskinin təsnifatı sistemi Qeyd 27-də təsvir edilir.

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	Banklarda olan cari qalıqlar
- Yüksək dərəcə	17,086
- Orta dərəcə	48
- Reytingi olmayan	3
Kassa çıxılmaqla, cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	17,137

19 Nizamnamə kapitalı

31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il ərzində Cəmiyyətin nizamnamə kapitalı 14,586 min ABŞ dolları artırılmış və tam ödənilmişdir. Daşkəsən dəmir filizi yatağının istismara verilməsi ilə əlaqədar, 31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il ərzində dövlət büdcəsindən 7,767 min ABŞ dolları məbləğində əlavə kapital qoyuluşu ayrılmışdır. Nizamnamə kapitalı əməliyyat tarixinə müvafiq məzənnə ilə hesabat valyutasına çevrilmiş və 31 dekabr 2020-ci il tarixinə 21,765 min ABŞ dolları təşkil etmişdir (2019: 7,179 min ABŞ dolları).

20 Borc vəsaitləri

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	2020	2019
Müddətli kreditlər	-	72,546
Qeydiyyatdan keçmiş istiqrazlar	20,429	-
Cəmi borc vəsaitləri	20,429	72,546

Aşağıdakı cədvəldə maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan öhdəliklərin təhlili və təqdim olunan hər bir dövr üzrə Cəmiyyətin maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan öhdəliklərin hərəkəti göstərilir. Bu öhdəliklər pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatda maliyyələşdirmə fəaliyyətinin tərkibində qeydə alınır:

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	2020	2019
1 yanvar tarixinə maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan öhdəliklər	72,546	93,654
Pul axınları		
İstiqrazların emissiyası	20,429	-
Əsas borcun ödənilməsi	(72,488)	(21,081)
Faizlərin ödənilməsi	(1,731)	(3,482)
Nağdsız əməliyyatların hərəkəti		
Hesablanmış faizlər	1,673	3,455
31 dekabr tarixinə maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan öhdəliklər	20,429	72,546

20 Borc vəsaitləri (davamı)**"Xalq Bank" ASC**

Cəmiyyət 25 noyabr 2016-cı il tarixində "Xalq Bank" ASC-dən illik 4% dərəcəsi ilə 116,000 min ABŞ dolları məbləğində kredit almışdır. 2020-ci il ərzində Cəmiyyət əsas məbləğin 59,261 min ABŞ dollarını qaytarmışdır. Bu kredit üzrə heç bir girov qoyulmamışdır.

"Paşa Bank" ASC

23 noyabr 2016-cı il tarixində Cəmiyyət "PAŞA Bank" ASC-dən illik 4% dərəcəsi ilə 15,800 min ABŞ dolları məbləğində kredit almışdır. 2020-ci il ərzində Cəmiyyət əsas məbləğin 5,428 min ABŞ dollarını ödəmişdir. Bu kredit üzrə heç bir girov qoyulmamışdır.

1 mart 2017-ci il tarixində Cəmiyyət "PAŞA Bank" ASC-dən illik 4% dərəcəsi ilə 7,601 min ABŞ dolları məbləğində kredit almışdır. 2020-ci il ərzində Cəmiyyət əsas məbləğin 4,310 min ABŞ dollarını ödəmişdir. Bu kredit üzrə heç bir girov qoyulmamışdır.

30 avqust 2018-ci il tarixində Cəmiyyət "PAŞA Bank" ASC-dən illik 4% dərəcəsi ilə 5,000 min ABŞ dolları məbləğində kredit almışdır. 2020-ci il ərzində Cəmiyyət əsas məbləğin 5,130 min ABŞ dollarını ödəmişdir. Bu kredit üzrə heç bir girov qoyulmamışdır.

Bundan başqa, 1 oktyabr 2020-ci il tarixində Cəmiyyət "PAŞA Bank" ASC-dən illik 4% dərəcəsi ilə 5,931 min ABŞ dolları məbləğində kredit almışdır. 2020-ci il ərzində Cəmiyyət əsas məbləğin 5,935 min ABŞ dollarını ödəmişdir.

Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin qərarına əsasən, Cəmiyyət 2020-ci il ərzində istiqrazlar tədaviyə buraxıb. İstiqrazların sayı 200,000 ədəd, nominal dəyəri 100 ABŞ dolları, illik kupon dərəcəsi 4%, tədavi müddəti isə 3 ildir. "AzerGold" istiqrazlarının birinci və ikinci tranşlarının yerləşdirilməsi üzrə hərraclər müvafiq olaraq 24 sentyabr və 30 noyabr 2020-ci il tarixlərində Bakı Fond Birjasında keçirilmişdir.

21 Müştərilərlə müqavilələr üzrə gəlirlər

Cəmiyyət aşağıdakı əsas fəaliyyət istiqamətləri üzrə malların və xidmətlərin ötürülməsindən müəyyən zaman anında gəlir əldə edir:

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	2020	2019
Qızıl külçələr	107,659	84,340
Gümüş külçələr	2,545	1,828
Cəmi müştərilərlə müqavilələr üzrə gəlirlər	110,204	86,168

22 Xidmətlərin maya dəyəri

31 dekabr tarixində başa çatmış il üzrə xidmətlərin maya dəyəri aşağıdakılardan ibarətdir:

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	2020	2019
Topa aşındırma xərcləri	9,194	7,385
Amortizasiya və tükənmə xərcləri	8,231	24,060
Material xərcləri	3,670	13,199
Mədən vergisi	3,198	2,692
Partlatma və tullantıların daşınması xərcləri	3,034	208
Partlatma və filizin daşınması xərcləri	2,978	1,156
Əmək haqqı xərcləri	2,788	2,061
Laboratoriya xərcləri	863	857
Sair xərclər	763	475
Elektrik enerjisi xərcləri	440	432
Mühafizə xidməti xərcləri	431	381
Kimyəvi mallar	347	1,826
Yemək xərcləri	183	185
Əmlak vergisi	149	183
Təhlükəsizlik xərcləri	147	81
Nəqliyyat xərcləri	137	134
Yanacaq xərcləri	61	89
Kommunal xərclər	40	30
İcarə xərcləri	37	45
Rəbitə xərcləri	6	5
Ətraf mühitin bərpası üzrə xərclər	2	223
Cəmi xidmətlərin maya dəyəri	36,699	55,707

23 Ümumi və inzibati xərclər

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	2020	2019
Əmək haqqı xərcləri	3,461	2,364
Hüquq və konsaltinq xidmətləri üzrə xərclər	2,272	423
Tikili və avadanlıqların amortizasiya xərcləri	998	879
Sair xərclər	913	519
Nəqliyyat xərcləri	379	-
Ofis təchizatı üzrə xərclər	128	37
Sığorta xərcləri	108	-
Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiya xərcləri	98	77
Emal xərcləri	85	-
Ezamiyyə xərcləri	83	136
Reklam xərcləri	83	195
Bank komissiyaları	56	99
Təlim xərcləri	45	15
Elektrik enerjisi xərcləri	20	51
Rəbitə xərcləri	14	13
İcarə xərcləri	4	76
Yanacaq xərcləri	-	15
Cəmi ümumi və inzibati xərclər	8,747	4,899

24 Maliyyə xərcləri

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	2020	2019
Kreditlər və borc alınmış vəsaitlər üzrə faiz xərcləri	1,673	3,455
Ətraf mühitin bərpası ilə bağlı öhdəlik üzrə faiz xərcləri	255	226
İcarə öhdəlikləri üzrə faiz xərcləri	89	85
Cəmi mənfəət və ya zərər də tanınmış maliyyə xərcləri	2,017	3,766

25 Mənfəət vergisi

a) Mənfəət vergisi xərcinin komponentləri

Mənfəət vergisi xərci aşağıdakı komponentlərdən ibarətdir:

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	2020	2019
Cari vergilər	8,427	2,512
Təxirə salınmış vergilər	1,169	134
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	9,596	2,646

(b) Mənfəət vergisi xərci ilə mənfəət və ya zərərin qanunvericiliklə müəyyən edilmiş müvafiq vergi dərəcəsinə olan hasilinin üzləşdirilməsi

2020 və 2019-cu ildə Cəmiyyətə tətbiq edilən mənfəət vergisi dərəcəsi 20% təşkil etmişdir. Gözlənilən və faktiki tətbiq edilən vergi xərclərinin üzləşdirilməsi aşağıda göstərilir.

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	2020	2019
Vergidən əvvəlki mənfəət	57,806	15,092
Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş 20% dərəcə ilə hesablanmalı olan vergi xərci:	11,561	3,018
- Gəlirdən çıxılmayan xərclər	(1,965)	(2,934)
Tanınmamış digər potensial təxirə salınmış vergi aktivləri	-	2,562
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	9,596	2,646

(c) Müvəqqəti fərqlərin növləri üzrə təxirə salınmış vergilərin təhlili

BMHS və Azərbaycan Respublikasının yerli vergi qanunvericiliyi arasındakı fərqlər nəticəsində maliyyə hesabatlarının hazırlanması və mənfəət vergisinin hesablanması məqsədilə aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri arasında müvəqqəti fərqlər əmələ gəlir. Bu müvəqqəti fərqlər üzrə hərəkətlərin vergi effekti aşağıda göstərilir:

25 Mənfəət vergisi (davamı)

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	31 dekabr 2019	Mənfəət və ya zərərə (xərc)/gəlir kimi yazılmışdır	31 dekabr 2020
Vergi bazasını azaldan/(artıran) müvəqqəti fərqlərin vergi effekti			
Keçmiş illərin vergi zərəri	1,249	(1,249)	-
Mal-material ehtiyatları	374	226	600
Ətraf mühitin bərpası üzrə öhdəlik	1,070	224	1,294
İcarə öhdəliyi	347	(322)	25
Kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivləri	269	1,321	1,590
Ticarət və digər kreditör borclar	27	(139)	(112)
Qeyri-maddi aktivlər	(52)	(1,879)	(1,931)
Tikili və avadanlıqlar	(1,172)	586	(586)
Avans ödənişləri	-	(23)	(23)
Borc vəsaitləri	-	86	86
Təxirə salınmış xalis vergi aktivli/(öhdəliyi)	2,112	(1,169)	943
Tanınmış təxirə salınmış vergi aktivli	3,336	259	3,595
Tanınmış təxirə salınmış vergi öhdəliyi	(1,224)	(1,428)	(2,652)
Təxirə salınmış xalis vergi aktivli/(öhdəliyi)	2,112	(1,169)	943

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üçün müvəqqəti fərqlər üzrə hərəkətlərin vergi effekti aşağıda göstərilir:

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	31 dekabr 2018	Mənfəət və ya zərərə (xərc)/gəlir kimi yazılmışdır	31 dekabr 2019
Vergi bazasını azaldan/(artıran) müvəqqəti fərqlərin vergi effekti			
Keçmiş illərin vergi zərəri	1,543	(294)	1,249
Mal-material ehtiyatları	65	1,005	374
Ətraf mühitin bərpası üzrə öhdəlik	888	182	1,070
İcarə öhdəliyi	-	347	347
Kəşfiyyat və qiymətləndirmə aktivləri	-	269	269
Ticarət və digər kreditör borclar	143	(116)	27
Qeyri-maddi aktivlər	(433)	381	(52)
Tikili və avadanlıqlar	240	(1,412)	(1,172)
Qiymətləndirmə üzrə ehtiyat	637	(637)	-
Təxirə salınmış xalis vergi aktivli/(öhdəliyi)	2,246	(134)	2,112
Tanınmış təxirə salınmış vergi aktivli	2,678	658	3,336
Tanınmış təxirə salınmış vergi öhdəliyi	(432)	(792)	(1,224)
Təxirə salınmış xalis vergi aktivli/(öhdəliyi)	2,246	(134)	2,112

26 Təəhhüdlər və şərti öhdəliklər

Məhkəmə prosedurları. Adi fəaliyyət gedişində vaxtaşırı olaraq Cəmiyyətə qarşı iddialar irəli sürülə bilər. Rəhbərlik öz təxminlərinə, eləcə də daxili və xarici peşəkarların tövsiyələrinə əsasən hesab edir ki, bu iddialar ilə əlaqədar hazırkı maliyyə hesabatlarında ayrılmış ehtiyatlardan artıq əhəmiyyətli zərər yaranmayacaqdır.

Vergilərlə bağlı potensial öhdəliklər. Azərbaycan Respublikasının vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə məruz qalır. Cəmiyyətin əməliyyatları və fəaliyyəti ilə bağlı vergi qanunvericiliyinə dair rəhbərliyin mövqeləri müvafiq vergi orqanları tərəfindən mübahisələndirilə bilər. Rəhbərlik hesab edir ki, onun tərəfindən müvafiq qanunvericiliyin şərhı düzgündür və vergi, xarici valyuta və gömrük qanunvericiliyi ilə bağlı Cəmiyyətin mövqeləri dəyişməyəcəkdir.

Normativ baza. Cəmiyyətin maliyyə vəziyyəti Azərbaycanda siyasi dəyişikliklərin, o cümlədən qüvvədə olan və gələcək qanunvericiliyin və vergi normativlərinin təsirinə məruz qalmağa davam edəcəkdir. Cəmiyyət hesab etmir ki, əməliyyatları ilə bağlı Azərbaycanda analoji müəssisələrlə müqayisədə daha əhəmiyyətli potensial öhdəliklərlə qarşılaşa bilər. Mərkəzi hökumət bazar iqtisadiyyatına keçdikcə, vergilərin tutulması, xarici valyuta ilə əməliyyatlar və xarici valyuta ilə bağlı kreditlərin verilməsinin lisenziyalasdırılması daim inkişaf edir. Bundan əlavə, müxtəlif qanunvericilik və normativ aktlar heç də hər zaman dəqiq yazılmayıb və onların şərh edilməsi vergi müfəttişlərinin, Mərkəzi Bankın və Maliyyə Nazirliyinin rəylərindən asılıdır. Cəmiyyətin siyasəti zərərin yaranması mümkün hesab edildiyi və məbləğ etibarlı şəkildə ölçülə bildiyi hesabat dövründə potensial öhdəliklərin hesablanması nəzərdə tutur.

27 Maliyyə risklərinin idarə edilməsi

Cəmiyyət daxilində risklərin idarə edilməsi funksiyası maliyyə, əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirilir. Maliyyə risklərinə bazar riski (o cümlədən valyuta və faiz dərəcəsi riski), kredit riski və likvidlik riski daxildir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Bazar riski. Cəmiyyət bazardakı ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan (a) xarici valyuta (b) faiz hesablanan aktiv və öhdəliklər və (c) pay alətləri üzrə açıq mövqelər ilə əlaqədar bazar risklərinə məruz qalır. Rəhbərlik qəbul edilə bilən risklərin səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər gün nəzarət edir. Buna baxmayaraq, bu cür yanaşmadan istifadə edilməsi bazarda daha əhəmiyyətli dəyişikliklərin baş verdiyi halda, müəyyən edilmiş limitlərdən artıq zərərlərin yaranmasının qarşısını almır.

Kredit riski. Maliyyə aləti ilə əməliyyat aparan bir tərəfin müqavilə öhdəliyini yerinə yetirməməsi nəticəsində digər tərəfə maliyyə zərəri vurılırsa, Cəmiyyət kredit riskinə məruz qalır.

Kredit riski Cəmiyyətin kredit şərtləri ilə məhsul satışı və qarşı tərəflərlə digər əməliyyatlar nəticəsində yaranır ki, bu da maliyyə aktivlərinin və balansdankənər kredit öhdəliklərinin yaranmasına səbəb olur.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə Cəmiyyətin maksimal kredit riski 32,099 min ABŞ dolları təşkil etmişdir (2019: 17,147 min ABŞ dolları).

Kredit riskinin idarə edilməsi. Kredit riski Cəmiyyətin fəaliyyəti üçün yeganə əhəmiyyətli riskdir. Buna görə, rəhbərlik kredit riskinin idarə edilməsinə xüsusi diqqət yetirir.

Limitlər. Cəmiyyət məruz qaldığı kredit riskinə bir müştəri və ya bir-biri ilə əlaqədar müştərilər qrupu, eləcə də coğrafi və sənaye segmentləri üzrə limitlər müəyyən etməklə nəzarət edir. Kredit riski səviyyəsinin məhsul və sənaye sektoru üzrə limitləri müntəzəm olaraq rəhbərlik tərəfindən təsdiqlənir. Belə risklərə ayda bir dəfədən az olmayaraq yenidən baxılır.

(i) Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri. Cəmiyyət nağd pul vəsaitlərini Azərbaycan Respublikasının tanınmış maliyyə təşkilatlarında saxlayır. Cəmiyyətin nağd pul vəsaitləri müstəqil maliyyə təşkilatları olan "Paşa Bank" ASC, "Xalq Bank" ASC və "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC-də yerləşdirilib. Cəmiyyət həmin maliyyə təşkilatlarının statusuna mütəmadi olaraq nəzarət edir.

Kredit riskinin təsnifatı sistemi. Kredit riskinin qiymətləndirilməsi və kredit riskinin səviyyəsinə görə maliyyə alətlərinin təsnifləşdirilməsi məqsədilə Cəmiyyət beynəlxalq reyting agentliklərinin (Standard & Poor's - "S&P", Fitch, Moody's) müəyyən etdiyi risklərin təsnifatı dərəcələrindən istifadə edir. Daxili və xarici kredit reytingləri və müəyyən edilmiş defolt ehtimalı üzrə intervalların müqayisəsi aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

27 Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Vahid şkala üzrə ödəmə qabiliyyəti dərəcələri	Kənar beynəlxalq reyting agentliklərinin müvafiq reytingləri (S&P)
Ən yüksək dərəcə	AAA dan BB+ dək
Yüksək dərəcə	BB dan B+ dək
Orta dərəcə	B, B-
Xüsusi monitoring tələb edir	CCC+ dan CC- dək
Defolt	C, D-I, D-II

Vahid şkala üzrə kredit riskinin hər bir səviyyəsi üçün müəyyən ödəmə qabiliyyəti dərəcələri təyin olunur:

- *Ən yüksək dərəcə* – aşağı kredit riski olan yüksək keyfiyyətli aktivlər;
- *Yüksək dərəcə* – orta kredit riski olan kifayət qədər keyfiyyətli aktivlər;
- *Orta dərəcə* – qənaətbəxş kredit riski olan orta keyfiyyətli aktivlər;
- *Xüsusi monitoring tələb edir* – daha ətraflı monitoring və bərpaedici idarəetmə tələb edən kreditləşdirmə mexanizmləri; və
- *Defolt* – defolt hadisəsi baş vermiş kreditləşdirmə mexanizmləri.

Valyuta riski. Hesabat dövrünün sonuna Cəmiyyətin məruz qaldığı valyuta riski üzrə ümumi təhlil aşağıdakı cədvəldə əks olunur:

Min ABŞ dolları ilə	31 dekabr 2020			31 dekabr 2019		
	Monetar maliyyə aktivləri	Monetar maliyyə öhdəlikləri	Xalis mövqe	Monetar maliyyə aktivləri	Monetar maliyyə öhdəlikləri	Xalis mövqe
AZN	2,542	(7,779)	(5,237)	61	(3,922)	(3,861)
İngilis funt sterlinqi (GBP)	-	(5)	(5)	-	-	-

Bütün digər dəyişənlərin sabit qalması şərti ilə, hesabat dövrünün sonuna Cəmiyyətin əməliyyat valyutasına tətbiq edilən məzənnələrdəki mümkün dəyişikliklərin mənfəət və ya zərərə, eləcə də kapitalla təsiri aşağıdakı cədvəldə əks etdirilir:

Min ABŞ dolları ilə	31 dekabr 2020		31 dekabr 2019	
	Mənfəət və ya zərərə təsir	Kapitala təsir	Mənfəət və ya zərərə təsir	Kapitala təsir
AZN-in 20% möhkəmlənməsi (2019: 20% möhkəmlənməsi)	1,047	1,047	772	772
AZN-in 20% zəifləməsi (2019: 20% zəifləməsi)	(1,047)	(1,047)	(772)	(772)
GBP-nin 20% möhkəmlənməsi (2019: 20% möhkəmlənməsi)	(1)	(1)	-	-
GBP-nin 20% zəifləməsi (2019: 20% zəifləməsi)	1	1	-	-

Risk yalnız Cəmiyyətin əməliyyat valyutasından fərqli valyutalarda olan pul qalıqları üçün hesablanmışdır.

Likvidlik riski. Likvidlik riski maliyyə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsində Cəmiyyətin çətinliklərlə üzləşəcəyi riskdir. Cəmiyyət cari hesablar, ödəmə müddəti başa çatmış depozitlər və s. üzrə mövcud olan nağd pul vəsaitlərindən gündəlik istifadə zərurəti ilə bağlı risklə qarşılaşır. Likvidlik riski Cəmiyyətin rəhbərliyi tərəfindən idarə edilir.

Cəmiyyət əsasən borc vəsaitləri və ticarət kreditör borclarından ibarət olan davamlı maliyyələşdirmə bazasının saxlanmasına çalışır. Cəmiyyətin likvidlik portfeli pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərindən ibarətdir (Qeyd 18).

27 Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə öhdəlikləri müqavilə üzrə ödəmə müddətlərinə görə təsnifləşdirilir. Cədvəldə göstərilən məbləğlərə müqavilə üzrə diskontlaşdırılmamış pul vəsaitlərinin hərəkəti daxildir. Belə diskontlaşdırılmamış pul axınları maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı məbləğlərdən fərqlənir, belə ki, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı məbləğlər diskont edilmiş pul axınlarına əsasən hesablanır.

Ödənilməli məbləğ sabit olmadığı hallarda, cədvəldə göstərilən məbləğlər hesabat dövrünün sonuna mövcud olan şərtlərə istinadən müəyyən edilir. Xarici valyuta ilə ödənişlər hesabat dövrünün sonuna olan spot məzənnəsindən istifadə etməklə çevrilir.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1 - 3 ay	3 - 12 ay	1 - 5 il	Cəmi
Öhdəliklər					
Borc vəsaitləri (Qeyd 20)	-	310	726	21,400	22,436
İcarə öhdəlikləri (Qeyd 12)	52	262	314	1,243	1,871
Ticarət və digər kreditör borclar (Qeyd 15)	7,889	-	-	-	7,889
Əsas məbləğ və faiz üzrə gələcək ödənişlər daxil olmaqla, cəmi gələcək ödənişlər					
	7,941	572	1,040	22,643	32,196

31 dekabr 2019-cu il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

<i>Min ABŞ dolları ilə</i>	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1 - 3 ay	3 - 12 ay	1 - 5 il	Cəmi
Öhdəliklər					
Borc vəsaitləri (Qeyd 20)	632	1,312	36,502	39,636	78,082
İcarə öhdəlikləri (Qeyd 12)	40	80	358	1,433	1,911
Ticarət və digər kreditör borclar (Qeyd 15)	170	643	1,842	-	2,655
Əsas məbləğ və faiz üzrə gələcək ödənişlər daxil olmaqla, cəmi gələcək ödənişlər					
	842	2,035	38,702	41,069	82,648

28 Ədalətli dəyər haqqında açıqlamalar

Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstəriləndiyi kimi ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələrinə görə təhlil edilir: (i) 1-ci səviyyəyə oxşar aktiv və öhdəliklər üçün fəal bazarlarda kotirovka olunan qiymətlərlə qiymətləndirmələr (təshih edilməmiş) (ii) 2-ci səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yəni, qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yəni, qiymətlərdən yaranan) müşahidə edilə bilən ilkin əhəmiyyətli məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları vasitəsilə əldə edilən qiymətləndirmələr və (iii) 3-cü səviyyəyə müşahidə edilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan qiymətləndirmələr (müşahidə edilməyən ilkin məlumatlar) daxildir. Maliyyə alətlərini ədalətli dəyərle qiymətləndirmə iyerarxiyalarına bölmək üçün rəhbərlik peşəkar mülahizələr irəli sürür. Ədalətli dəyərle qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli dərəcədə düzəlişlər tələb edən müşahidə edilə bilən məlumatlardan istifadə edildikdə, bu qiymətləndirmə 3-cü Səviyyəyə aid edilir. İstifadə edilən məlumatların əhəmiyyətliliyi bütövlükdə ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi ilə ölçülür.

(a) Ədalətli dəyərle qiymətləndirilməyən, lakin ədalətli dəyəri açıqlanan maliyyə aktiv və öhdəlikləri

31 dekabr 2020 və 31 dekabr 2019-cu il tarixinə ticarət debitor borcları, borc vəsaitləri və ticarət kreditör borcları üzrə ədalətli dəyər qiymətləndirmələri üçün 2-ci Səviyyə ədalətli dəyər iyerarxiyası müəyyən edilmişdir. Həmin maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri təxminən onların balans dəyərinə bərabərdir.

28 Ədalətli dəyər haqqında açıqlamalar (davamı)

Amortizasiya olunmuş dəyərde qeydə alınan öhdəliklər. İstiqrazların ədalətli dəyəri bazar qiymətlərinə əsasən müəyyən edilmişdir. Müəyyən edilmiş ödəmə müddətinə malik olan sabit faizli maliyyə alətlərinin təxmin edilən ədalətli dəyəri analoji kredit riskinə və yerdə qalan ödəmə müddətinə malik yeni alətlər üçün cari faiz dərəcələrini tətbiq etməklə diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətinə əsaslanır. 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə balans dəyəri amortizasiya olunmuş dəyərle uçota alınan öhdəliklərin ədalətli dəyərinə bərabər olmuşdur.

29 Maliyyə alətlərinin qiymətləndirmə kateqoriyaları üzrə təqdim edilməsi

BMHS 9 "Maliyyə alətləri" standartına uyğun olaraq, maliyyə aktivləri aşağıdakı kateqoriyalara təsnifləşdirilir: (a) FVTPL kateqoriyasında qiymətləndirilən maliyyə aktivləri; (b) FVOCI kateqoriyasında qiymətləndirilən borc alətləri; (c) FVOCI kateqoriyasında qiymətləndirilən pay alətləri və (d) amortizasiya olunmuş dəyərle ölçülən maliyyə aktivləri. FVTPL kateqoriyasında qiymətləndirilən maliyyə aktivləri iki alt-kateqoriyaya bölünür: (i) FVTPL kateqoriyasında məcburi qaydada qiymətləndirilən aktivlər və (ii) ilkin tanınma zamanı həmin kateqoriyaya aid edilmiş aktivlər.

Cəmiyyətin bütün maliyyə aktivləri amortizasiya olunmuş dəyərle ölçülən maliyyə aktivləri kateqoriyasına aiddir.

	31 dekabr 2020-ci il tarixinə amortizasiya olunmuş dəyərle ölçülən maliyyə aktivləri	31 dekabr 2019-cu il tarixinə amortizasiya olunmuş dəyərle ölçülən maliyyə aktivləri
AKTİVLƏR		
Ticarət debitor borcları		
- Ticarət debitor borcları	-	10
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri (Qeyd 18)		
- Banklarda olan cari qalıqlar	32,098	17,137
- Kassa	1	-
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	32,099	17,147

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixinə Cəmiyyətin bütün maliyyə öhdəlikləri amortizasiya olunmuş dəyərle uçota alınmışdır.

30 Səhm üzrə qazanc

Səhm üzrə əsas qazanc Cəmiyyətin səhmdarlarının payına düşən mənfəəti və ya zərəri il ərzində dövriyyədə olan adi səhmlərin orta sayına bölməklə hesablanır.

Davam edən fəaliyyətdən yaranan səhm üzrə qazanc aşağıdakı kimi hesablanır:

Min ABŞ dolları ilə	2020	2019
İl üzrə mənfəət	48,210	12,446
Dövriyyədə olan adi səhmlərin orta çəkili sayı (min ədədlə)	2,000	2,000
Adi səhm üzrə əsas və azaldılmış qazanc (bir səhm üçün ABŞ dolları ilə)	24.11	6.22

31 Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr

COVID-19 pandemiyası Cəmiyyətə və ölkə iqtisadiyyatına təsir etməkdə davam edir. Azərbaycanda xüsusi karantin rejiminin müddəti 01 sentyabr 2021-ci il tarixinə qədər uzadılmışdır. Hazırkı tarixədək 2020-ci il və 2021-ci ilin birinci rübündə qazanılmış gəlirlər nəzərə alınmaqla, Cəmiyyətin satış və ya təchizat zəncirində ciddi təsir müşahidə olunmayıb. 2021-ci ilin birinci yarısında Cəmiyyət 47,477 min ABŞ dolları məbləğində gəlir əldə edib ki, bu da 2020-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə daha çoxdur (2020-ci ilin birinci yarısı: 43,604 min ABŞ dolları).

2021-ci ildə "AzerGold" QSC "AzerBlast" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətini təsis edib. Sənaye əhəmiyyətli partlayıcı maddələrin istehsalı üzrə ixtisaslaşan şirkətin yaradılmasında məqsəd xüsusilə dağ-mədən və tikinti sənayesində istifadə edilən mülki partlayıcı maddələrə olan daxili tələbatın ödənilməsi və idxaldan asılılığın aradan qaldırılmasıdır. Dövlət-özəl sektor tərəfdaşlığı modeli əsasında təsis edilən şirkət 9 mart 2021-ci il tarixində dövlət qeydiyyatına alınıb. Yeni təsis edilən törəmə müəssisənin ümumi səhmlərinin 51 faizi "AzerGold" QSC-yə, 49 faizi isə "DM Servis" MMC-yə məxsusdur. 2013-cü ildə təsis edilmiş "DM Servis" MMC mülki partlayıcı maddələr və innovativ partlayış sistemlərinin istehsalı sahəsində dünya liderlərindən olan "Orica-Nitro" şirkətinin rəsmi tərəfdaşıdır.